

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simenon_Georges-Maigret_ma_strach.pdb

PDB Name: Maigret má strach
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.6.2007
Modification Date: 12.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Georges SIMENON

MAIGRET MÁ STRACH

Kapitola první
VLÁČEK V DEŠTI

Mezi dvěma nádražíčky, o nichž by nemohl říci, jak se jme-no-vala, a z nichž v temnotě takřka nic nezahledl, snad jen šňůry deště před velikou lampou a obrysy lidí tlačících vozíky, položil si Maigret zčistajasna otázku, co tu vlastně pohledává.

Možná že si na chvíličku zdířl v přetopeném oddělení? Zřejmě však neztratil vědomí úplně, protože věděl, že je ve vlaku; vnímal jeho monotónní rámusení; byl by přísahal, že nepřestal pozo-rovat v temné rozloze polí tu a tam ozářená okna statků na samotě. To všechno, spolu se zápachem sazí, který se mísil s pachem jeho pro-moklých šatů, bylo skutečné, a také pravidelné mumlání hlasů v sousedním oddělení, ale ztrácelo to jaksi aktuálnost, nemělo to už své správné místo v prostoru, natož v čase.

Mohl být někde jinde, v jakémkoliv vláčku projíždějícím ši-rou krajinou, a mohl být patnáctiletým Maigretem, který se vracel v so-botu ze školy přesně takovým osobním vláčkem se starodávnými vagóny, jejichž přepážky skřípaly při každém zatáhnutí lokomotivy. Se stejnými hlasy za noci na každé zastávce, stejnými lidmi, kteří pobíhali uspěchaně kolem poštovního vozu, stejným zapiskáním přednosta stanice.

Pootevřel oči, zatáhl z dýmky, která mu vyhasla, a jeho po-hled utkvěl na muži sedícím v druhém rohu oddělení. Ten by se byl mohl nacházet kdysi ve vlaku, který ho vezl zpátky k otci. Byl by mohl být hrabětem nebo majitelem zámku, důležitou osobností ně-jaké vsi nebo městečka.

Měl na sobě sportovní oblek ze světlého tvídu a plášť do deště, jaké vidáme jen v určitých, velmi drahých obchodech. Jeho klobouk byl zelený, myslivecký, s maličkým bažantím peříčkem zastrčeným za stužku. Navzdory horku si nesundal světlé rukavice, protože tihle lidé si nikdy nesvlékají rukavice ve vlaku nebo v autě. A přestože pršelo, na jeho nablýskaných botách nebyla ani stopa po blátě.

Mohlo mu být pětadesát let. Byl to už starý pán. Není zvláštní, že muži v tomto věku věnují tolik péče i nejmenším po-drobnostem svého vzhledu? A že je ještě neomrzelo hrát si na něco lepšího, než jsou obyčejní smrtelníci?

Měl pleť naružovělého nádechu, charakteristického pro tyto typy, a stříbrobílý knírek, v němž se rýsoval žlutý kroužek od dout-níků.

Jeho pohled však nevyzařoval naprostou jistotu, jakou by měl. Pozoroval ze svého koutku Maigreta, který na něho rovněž vrhal kradmé pohledy, a dvakrát třikrát už málem promluvil. Vlak se znovu rozjel, špinavý a mokrý, v temném světě protkaném jen tu a tam velmi sporadicky roztroušenými světélky, a někdy při jízdě ve stejné úrovni bylo možno zahlédnout postavu na kole, čekající, až vlak přejede.

Pocit'oval Maigret smutek? Bylo to mnohem neurčitější. Ne-cítil se tak docela ve své kůži. A především ty poslední tři dny příliš pil, protože to bylo nutné, ale bez potěšení.

Zúčastnil se mezinárodního policejního sjezdu, který se to-hoto roku konal v Bordeaux. Byl duben. Když opouštěl Paříž, kde zima byla dlouhá a jednotvárná, zdálo se jaro přede dveřmi. Ale v Bor-deaux celé tři dny pršelo a studený vítr lepil šaty na tělo.

Pár přátel, s kterými se obvykle na těchto sjezdech setkával, jako Mr Pyke, tam shodou okolností nebylo. Jako by si byla každá země umanula vyslat jen mladé muže od třiceti do čtyřiceti let, které jaktě-živ neviděl. Všichni k němu byli velice milí, velice uctíví, jako k staršímu člověku, kterého si vážíme, i když si říkáme, že je to už odbytá veličina.

Nenamlouval si jen něco? Nebo ho rozladil ten dešť, který ne-bral konce, a všechno to víno, které musili vypít ve sklepích, kam je po-zvala Obchodní komora?

„Máš se dobře?“ zeptala se ho žena po telefonu. Odpověděl za-bručením.

„Snaž se trochu si odpočinout. Připadal jsi mi unavený, když jsi odjížděl. Každopádně přijdeš aspoň na jiné myšlenky. Nena-styďni.“

Možná že se cítí zčistajasna starý? Ani jejich diskuse, které se téměř vždy týkaly nových vědeckých postupů, ho nezaujaly.

Slavnostní večeře se konala včera večer. Dnes ráno bylo po-slední setkání, tentokrát na radnici, a oběd, při němž se hodně pilo. Slíbil Chabotovi, že využije toho, že nemusí být v Paříži dříve jak v pondělí ráno, a zajede ho navštívit do Fontenay-le-Comte.

Ani Chabot nemládl. Byli kdysi přáteli, když studoval dva roky medicínu na univerzitě v Nantes. Chabot, ten studoval práva. Bydleli v jednom penziónu. Dvakrát či třikrát jel s přítelem k jeho matce do Fontenay.

A potom, za celá ta léta se viděli snad všehovšudy desetkrát.

„Kdypak mě přijdeš pozdravit do Vendée?“

Paní Maigretová se do toho vložila.

„Pročpak bys nenavštívil svého přítele Chabota, až se budeš vra-cet z Bordeaux?“

Už dvě hodiny měl být ve Fontenay. Spletl si vlak. V Niortu, kde dlouho čekal a popíjel malé skleničky v čekárně, se roznýšlel, nemá-li zatelefonovat, aby pro něho Chabot přijel vozem.

Nakonec to neudělal, protože kdyby pro něho Julien přijel, tr-val by na tom, aby se Maigret ubytoval u něho, a komisař strašně nerad u někoho přespával.

Ubytuje se v hotelu a teprve odtamtud zatelefonuje. Tuhle za-jízďku neměl dělat, mohl ty dva volné dny strávit pěkně doma na bulváru Richard-Lenoir. Kdo ví? Možná že v Paříži už nepršelo a přišlo konečně jaro.

„Tak vás tedy zavolali...“

Trhl sebou. Aniž si toho byl vědom, pozoroval zřejmě dál kradmo spolucestujícího a ten se rozhodl ho oslovit. Zdálo se, že je nad tím sám v rozpacích. Usoudil, že musí do hlasu vložit jistou ironii.

„Promiňte?“

„Říkám, že jsem tušil, že se obrátí na někoho, jako jste vy.“

Potom, když se Maigret stále ještě tvářil nechápavě:

„Jste přece komisař Maigret?“

Spolucestující se stal opět společenským člověkem, nadzvedl se na lavici, aby se představil:

„Vernoux de Courçon.“

„Těší mě.“

„Hned jsem vás poznal, protože jsem často viděl vaši fotogra-fii v novinách.“

Způsob, jakým to říkal, budil dojem, že se omlouvá za to, že patří k lidem, kteří čtou noviny.

„To se vám musí stávat často?“

„Co?“

„Že vás lidé poznají.“

Maigret nevěděl, co na to říci. Nestál ještě pevně oběma no-hama ve skutečnosti. Pokud šlo o jeho souseda, perlily se mu na čele ka-pičky potu, jako kdyby se byl přivedl do situace, o níž nevěděl, jak se z ní se ctí dostat.

„To můj přítel Julien vám telefonoval?“

„Mluvíte o Julienu Chabotovi?“

„Výšetřující soudce. Jen se divím, že se mi o tom vůbec ne-zmí-nil, když jsem ho dnes ráno potkal.“

„Stále nechápu.“

Vernoux de Courçon na něho pohlédl pozorněji, se svraště-ným obočím.

„Chcete říci, že je to náhoda, že jedete právě teď do Fonte-nay-le-Comte?“

„Nejedete k Julienu Chabotovi?“

„Ano, ale...“

Zčistajasna Maigret zrudl, dopálený sám na sebe, protože po-slušně odpovídal, právě tak si kdysi počínal vůči lidem typu jeho spolucestujícího, „lidem ze zámku“.

„Divné, ne?“ podotkl muž ironicky.

„Co je divné?“

„Že komisař Maigret, který bezpochyby nikdy nev-kročil do Fon-tenay...“

„To vám řekli?“

„Předpokládám to. Každopádně vás tam nebylo často vidět a ni-kdy jsem neslyšel, že by se o tom někdo zmínil. To je zvláštní, říkám si, že byste se tam objevil právě v okamžiku, kdy úřední čini-telé jsou vzrušeni tou nejneuvěřitelnější záhadou...“

Maigret škrtl zápalkou a zabafal několikrát krátce z dýmky.

„Studoval jsem nějaký čas s Julienem Chabotem,“ pozname-nal klidně. „Už několikrát jsem byl hostem v jeho domě v ulici Cle-men-ceau.“

„Opravdu?“

Studeně potvrdil:

„Opravdu.“

„V tom případě se jistě uvidíme zítra večer doma u mě, v Ra-be-laisově ulici, kam Chabot chodí každou sobotu hrát bridž.“

Poslední zastávka před Fontenay. Vernoux de Courçon neměl za-vazadlo, jen aktovku z kaštanově hnědé kůže, která ležela vedle něho na lavici.

„To jsem zvědavý, jestli přijdete té záhadě na kloub.“

Ať už je to náhoda, nebo ne, Chabot má štěstí, že jste tady.“

„Jeho matka ještě žije?“

„Je stále jako rybička.“

Muž vstal, aby si zapnul plášť do deště, popotáhl rukavice, na-rovnal si klobouk. Vlak zpomaloval, přibývalo světel a

po nástu-pišti se rozbíhali lidé.

„Těší mě, že jsem vás poznal. Řekněte Chabotovi, že doufám, že přijdete zítra večer s ním.“

Maigret se spokojil s přikývnutím místo odpovědi, otevřel dvířka, chopil se zavazadla, které bylo těžké, a zamířil k východu, nedívaje se cestou po lidech.

Chabot ho nemohl čekat u tohoto vlaku, kterým jel čistou náho-dou. U východu z nádraží pohlédl Maigret na dlouhou ulici Re-pub-liky, kde lilo jako z konve.

„Taxi, pane?“

„Přikývl.

Hotel Francie?“

Řekl opět ano a zabořil se mrzutě do vozu. Bylo teprve devět ho-din večer, ale ve městě už nevládl žádný ruch, jen dvě tři kavárny zůstávaly ještě osvětlené. U dveří hotelu Francie stály dvě palmy v dřevěných soudečcích natřených nazeleno.

„Máte pokoj?“

„Jednolůžkový?“

„Ano. Jestli je to možné, rád bych něco snědl.“

V hotelu byla už ztlumena na noc světla, jako v kostele po ne-š-po-rách. Bylo třeba jít se zeptat do kuchyně a rozsvítit dvě tři lampy v jídelně.

Aby nemusil nahoru do pokoje, umyl si ruce u porcelánového umývadla na zdi.

„Bílé víno?“

Bylo mu nanic ze všeho toho bílého vína, které musil v Bor-deaux vypít.

„Nemáte pivo?“

„Jenom lahvové.“

„V tom případě mi dejte obyčejné červené víno.“

Ohřáli mu polévku a nakrájeli šunku. Ze svého místa viděl, jak někdo vešel, celý zmáčený, do haly hotelu, a protože tam nenašel nikoho, na koho by se mohl obrátit, vrhl pohled do jídelny; zdálo se, že se uklidnil, když zahlédl komisaře. Byl to zrzavý mládenec okolo čtyřicítky, s naducanými červenými tvářemi a s fotoaparáty zavěše-nými přes rameno béžového kabátu do deště.

Třepal kloboukem, aby z něho vytrásl vodu, a přistoupil blíž.

„Tedy především, dovolíte, abych si udělal snímek? Jsem zdejší dopisovatel Ouest-Eclair. Zhlédl jsem vás na nádraží, ale nedostal jsem se k vám včas. Tak vás tedy zavolali k objasnění pří-padu Courçon?“

Záblesk. Cvaknutí.

„Komisař Féron nám o vás neřekl. Ani vyšetřující soudce.“

„Nejsem tady kvůli případu Courçon.“

Zrzek se usmál zasvěceným úsměvem člověka, který ví své a který si nedá nic namluvit.

„Zajisté.“

„Jak to zajisté?“

„Nejste tu oficiálně Chápu. Přesto ale...“

„Přesto nic!“

„Důkazem je, že Féron mi řekl, že už letí.“

„Kdo je Féron?“

„Policejní komisař ve Fontenay. Když jsem vás zahlédl na ná-draží, běžel jsem do telefonní budky a zavola-l jsem mu.

Řekl mi, že se sejdem tady.“

„Tady?“

„Samozřejmě. Kde byste se byl ubytoval?“

Maigret dopil sklenku, otřel si ústa a zabručel:

„Kdopak je ten Vernoux de Courçon, s kterým jsem jel z Ni-ortu?“

„Byl skutečně ve vlaku. To je švagr.“

„Či švagr?“

„Courçona, který byl zavražděn.“

Vtom vešla do hotelu malá postavička s hnědou hřívou a oka-mžitě objevila oba muže v jídelně.

„Nazdar, Féron!“ zvolal novinář.

„Dobrý večer, zdravím tě... Promiňte, pane komisaři. Nikdo mi neohlásil váš příjezd, což vysvětluje, že jsem nebyl na nádraží. Právě jsem se chystal něco zakousnout po tom hrozném dnešku, když...“

Ukázal na zrzka.

„Hned jsem se sebral...“

„Říkal jsem tady tomu mladému muži,“ prohlásil Maigret, od-str-kuje přitom talíř, a chopil se dýmky, „že nemám nic společného s vaším případem Courçon. Jsem ve Fontenay-le-Comte čistou náho-dou, abych stiskl ruku svému starému příteli Chabotovi...“

„Víte, že jste tady?“

„Asi na mě čekal u vlaku, který přijíždí ve čtyři hodiny. Když se mě nedočkal, řekl si zřejmě, že přijedu až zítra, nebo že nepřijedu vůbec.“

Maigret vstal.

„A teď, když dovolíte, mu zajdu popřát dobrou noc, než si půjdu lehnout“

Policejní komisař i reportér, jeden jako druhý, se zdáli být stejně vyvedeni z míry.

„Opravdu nic nevíte?“

„Dočista nic.“

„Nečetl jste noviny?“

„Už tři dny nám pořadatelé sjezdu a Obchodní komora v Bor-deaux k tomu neposkytli jedinou volnou chvíli.“
Podívali se po sobě nevěřicně.

„Víte, kde soudce bydlí?“

„Ale ovšem. Ledaže by se město od mé poslední návštěvy u něho změnilo.“

Nemohli se odhodlat ho opustit. Na chodníku postávali po jeho boku, každý z jedné strany.

„Pánové, mám čest se s vámi rozloučit“

Reportér naléhal:

„Nemáte žádné prohlášení pro Ouest-Eclair?“

„Žádné. Hezký večer, pánové.“

Pustil se ulicí Republiky, přešel most, a než došel až k Cha-boto-vým, nepotkal téměř nikoho. Chabot obýval starobylý dům, který kdysi vzbuzoval obdiv mladého Maigreta. Byl stále stejný, ze šedého kamene, se čtyřmi schody u vchodu a vysokými okny s malými okenními tabulkami. Záclonami prosvítilo slabé světlo. Zazvonil a slyšel drobné krůčky po modrých dlaždicích chodby. Ve dveřích se otevřela špehýrka.

„Je pan Chabot doma?“ zeptal se.

„Kdo je to?“

„Komisař Maigret“

„To jste vy, pane Maigrete?“

Poznal hlas Rose, služebné Chabotových, která u nich sloužila už před třiceti lety.

„Hned vám otevřu. Jen co odepnu řetěz.“

Současně zakřičela směrem dovnitř domu: „Pane Juliene! To je váš přítel, pan Maigret. Pojdte dál, pane Maigrete... Pan Julien šel odpoledne na nádraží... Byl zklamaný, že vás nenašel. Jak jste se sem dostal?“

„Vlakem.“

„Chcete říct, že jste jel večerním vlakem?“

Pootevřely se dveře. V oranžovém snopku světla stál vysoký hubený muž, poněkud nahnětený, oblečený do domácího kabátku z hnědého sametu.

„To jsi ty?“ řekl.

„Ale ano. Zmeškal jsem dobrý vlak. Tak jsem jel špatným.“

„Tvá zavazadla?“

„Jsou v hotelu.“

„Zbláznil ses? Budu pro ně muset poslat. Bylo dohodnuto, že budeš u nás.“

„Poslyš, Juliene...“

Bylo to zvláštní. Musil se nutit, aby oslovoval starého kama-ráda křestním jménem, a znělo to cizí. I to tykání, které mu také nešlo samo od sebe.

„Pojď dál. Doufám, žeš nevečeřel?“

„Ale ano. V hotelu Francie.“

„Mám říct paní?“ zeptala se Rose.

Maigret zasáhl.

„Předpokládám, že už spí?“

„Právě odešla nahoru. Ale nejde si lehnout dříve jak v jedenáct nebo o půlnoci. Já...“

„To rozhodně ne. Zakazuji, abyste ji rušili. Uvidím tvou matku zítra ráno.“

„Bude ji to mrzet.“

Maigret si spočítal, že paní Chabotové je přinejmenším sedmdesát osm let. Celkem vzato litoval, že přišel. Přesto zavěsil svůj svrch-ník ztěžklý deštěm na starodávný stojan a šel za Julienem do jeho pracovny, zatímco Rose, která už překročila šedesátku, čekala na příkazy.

„Co si dáš? Skleničku likéru?“

„Když chceš.“

Rose pochopila němý soudcův pokyn a odešla. Vůně domu se nezměnila, a to byla také věc, která vzbuzovala kdysi Maigretovu závist, vůně dobře udržovaného domu, kde parkety jsou navosko-vány a kde se dobře vaří.

Byl by přísahal, že s jediným kusem nábytku nebylo hnuto.

„Posad se. Jsem rád, že tě vidím...“

Byl v pokušení říci, že ani Chabot se nezměnil. Poznával jeho rysy, jeho výraz. Protože každý svým způsobem zestárl, Maigret si sotva uvědomoval, jak na nich léta zapracovala. Přesto ho zarazilo cosi mdlého, váhavého, trochu ochablého, co u přítele nikdy nepozoro-val.

Byl už dříve takový? Nebo si toho Maigret jen nevšiml?

„Doutník?“

Na krbu byla celá hromádka krabiček.

„Kouřím pořád dýmku.“

„Pravda. Zapomněl jsem. Já už dvanáct let nekouřím.“

„Na příkaz lékaře?“

„Ne. Jednoho krásného dne jsem si řekl, že vyrábět kouř je hlou-post, a...“

Vešla Rose s podnosem, na němž byla láhev pokrytá jem-noun-kým sklepním prachem a jediná sklenka z broušeného

skla.

„Ty už taky ani nepiješ?“

„Přestal jsem ve stejnou dobu. Jen trošku vína zředěného vo-dou při jídle. Ale ty, ty ses nezměnil.“

„Myslíš?“

„Zdá se, že se těšíš skvělému zdraví. Mám opravdu radost, žes přišel.“

Pročpak se netvářil úplně upřímně?

„Tak často jsi mi sliboval, že se tu zastavíš, a v poslední chvíli ses vždycky omluvil, že se ti přiznám, že jsem s tím příliš nepočítal.“

„Všechno je možné, jak vidíš!“

„Co tvoje žena?“

„Má se dobře.“

„Nejela s tebou?“

„Nemá ráda sjezdy.“

„Měl dobrý průběh?“

„Hodně se pilo, hodně se toho namluvilo a hodně jedlo.“

„Já cestuju čím dál mň.“

Ztišil hlas, protože z horního patra bylo slyšet kroky.

„S mou matkou je to těžké. A pak, nemohu ji už nechávat sa-mot-nou.“

„Je stále tak zdravá?“

„Nemění se. Jen jí trochu slábne zrak. Trápí ji, že už nena-vlékne jehlu, ale zanic nechce nosit brýle.“

Bylo znát, že myslí na něco jiného, když hleděl na Maigreta tak trochu stejným způsobem, jakým se na něho díval ve vlaku Ver-noux de Courçon.

„Jsi informovaný?“

„O čem?“

„O tom, co se tu děje?“

„Už skoro týden jsem nečetl noviny. Ale jel jsem s nějakým Ver-nouxem de Courçon, který tvrdil, že je tvým přítelem.“

„Hubert?“ „Nevím. Asi tak pětasedesátník.“ „To je Hubert.“

Z města sem nedoléhal žádný hluk. Bylo slyšet jen déšť t'u-kající na okenní tabulky a občas zapraskala v krbu polena. Už otec juliena Chabota byl vyšetřujícím soudcem ve Fontenay-le-Comte a pracovna se nezměnila, když se v ní usídlil jeho syn.

„V tom případě ti asi vyprávěli...“

„Skoro nic. Jeden novinář se na mě vrhl se svým fotoapará-tem v jídelně hotelu.“

„Zrzavý?“

„Ano.“

„To je Lomel. Co ti povídal?“

„Byl přesvědčený, že jsem tady proto, abych se zabýval ne-vím jakým případem. Než jsem mu to mohl vymluvit, byl tam už i poli-cejní komisař.“

„Zkrátka v téhle chvíli ví už celé město, že jsi tady?“

„Mrzí tě to?“

Chabot jen tak tak potlačil zaváhání.

„Ne... jen...“

„Jen co?“

„Nic. Je to velice komplikované. Nikdy jsi nežil na malém pod-prefekturním městě, jako je Fontenay.“ „Vždyť víš, že jsem žil víc jak rok v Luçonu!“

„Tam se nevyskytl případ toho druhu, jaký mám teď na krku.“

„Vzpomínám si na jistou vraždu v Aiguillonu...“

„To je pravda. Zapomněl jsem.“

Šlo právě o případ, při jehož vyšetřování byl Maigret nucen za-tnout jako vraha bývalého soudce, kterého všichni považovali za naprosto bezúhonného.

„Přece jen to není tak zlé. Uvidíš zítra ráno. Moc bych se di-vil, kdyby se k nám nepřihrnuli pařížští novináři hned prvním ranním vlakem.“

„Vražda?“

„Dvě.“

„Švagr Vernoux de Courçon?“

„Tak vidíš, že jsi informovaný.“

„To je všechno, co mi pověděli.“

„Jeho švagr, ano, Robert de Courçon, který byl zavražděn před čtyřmi dny. Už to samo o sobě by stačilo vyvolat rozruch. A přede-včirem to byla zase vdova Gibonová.“

„Kdo je to?“

„Nikdo důležitý. Naopak. Stará žena, která žila sama na konci ulice des Loges.“

„Jak spolu ty dvě vraždy souvisí?“

„Obě byly spáchány stejným způsobem, bezpochyby stejnou zbraní.“

„Revolverem?“

„Ne. Předmětem, který způsobil pohmoždění, jak uvádíme v hlá-šeních. Kus olověné trubky, nebo nějaké náradí, něco,

jako je fran-couzský klíč.“

„To je všechno?“

„Není toho dost?... Pst!“

Dveře se tiše otevřely a vešla docela maličká, hubenoučká, černě oblečená žena s napřaženou rukou.

„To jste vy, Julesi!“

Kolik let už ho nikdo takhle neoslovil?

„Syn byl na nádraží. Když se vrátil, tvrdil, že už nepřijedete, a já šla nahoru. Nedali vám večeři?“

„Večeřel v hotelu, maminko.“

„Jak to v hotelu?“

„Ubytoval se v hotelu Francie. Nechce...“

„To tedy ne! Nedovolím vám, abyste...“

„Podívejte se, paní Chabotová. Bude rozhodně lepší, když zůstanu v hotelu, tím spíš, že novináři jsou mi už v patách. Kdybych přijal vaše pozvání, zítra ráno, ne-li hned teď večer, by vám tu nepře-stávali drnčet u dveří. A bude ostatně také lepší, když si nebudou myslet, že jsem tu na žádost vašeho syna...“

To bylo v podstatě to, co soudce pátilo, a Maigretovi to po-tvrdil výraz jeho tváře.

„Budou to říkat tak jako tak!“

„Popřu to. Tenhle případ, nebo spíš případy, se mě netýkají. Ne-mám vůbec v úmyslu zabývat se jimi.“

Obával se Chabot, že se zamíchá do něčeho, po čem mu nic není? Nebo si říkal, že by ho Maigret svými někdy tak trochu svéráz-nými metodami mohl přivést do choulostivé situace?

Komisař přijel nevhod.

„Přemýšlím, maminko, jestli Maigret nemá pravdu.“

A obrácen k svému starému příteli:

„Sám vidíš, že nejde o běžnou záležitost. Robert de Courçon, který byl zavražděn, byl známá osobnost, více či méně spřízněný se všemi významnými rodinami v kraji. Jeho švagr Vernoux je také důle-žitá osoba. Po první vraždě se začaly šířit řeči. Pak byla zavraž-děna vdova Gibonová, a to dalo řečem trochu jiný směr. Ale...“

„Ale...?“

„Je těžké ti to vysvětlit. Policejní komisař vede pátrání. Je to po-ctivý člověk, který zná město, i když je z jihu, z Arles, tuším Krimi-nálka z Poitiers je tu taky. A pokud jde o mne...“

Stará paní se posadila, jako na návštěvě, na krajíček židle a na-slouchala svému synovi jako kázání při velké mši.

„Dvě vraždy během tří dní, to je trochu moc na město s osmi ti-síci obyvateli. Někteří lidé dostali strach. To není jen tím deštěm, že dnes večer není na ulici ani noha.“

„Co si myslí obyvatelé města?“

„Někteří soudí, že jde o šilence.“

„Nedošlo ke krádeži?“

„Ani v jednom z obou případů. A v obou případech si vrah mohl otevřít dveře, aniž vzbudil u svých obětí podezření.

To je stopa. Do-konce takřka jediná, kterou máme.“

„Žádné otisky?“

„Žádné. Jedná-li se o šilence, dopustí se bezpochyby dalších vražd.“

„Vidím. A co ty, co ty si myslíš?“

„Nic. Pátrám. Jsem znepokojený.“

„Čím?“

„Na to, abych to mohl vysvětlit, je to ještě příliš nejasné. Nesu velikou odpovědnost.“

Vykládal to způsobem sklíčeného úředního činitele. A byla to skutečně úřední osoba, kterou měl teď Maigret před sebou, malo-městský úředník, který žije v hrůze, aby se nedopustil chybného kroku.

Stal se komisař s přibývajícimi lety také takovým? Kvůli pří-teli pocítil, že stárne.

„Tak si říkám, jestli bych neudělal nejlíp, kdybych se vrátil nej-blížešim vlakem do Paříže. Koneckonců jsem jel přes Fontenay, jen abych ti stiskl ruku. Což jsem učinil. Moje přítomnost tady by ti mohla způsobit komplikace.“

„Co tím chceš říct?“

První Chabotovou reakcí nebyl protest.

„Už zrzek a policejní komisař jsou přesvědčeni, že sis mě za-vo-lal na pomoc. Budou tvrdit, že máš strach, že si nevíš rady, že...“

„Ale ne.“

Soudce chabě odmítl tuto myšlenku.

„Nedovolím ti odjet. Mám přece právo sejít se s přáteli, kdy-ko-liv se mi zachce.“

„Syn má pravdu, Julesi. A já si myslím, že je třeba, abyste se ubytoval u nás.“

„Maigret má radši volnost pohybu, nemám pravdu?“

„Mám své zvyky.“

„Nenaléhám.“

„Přesto bude lepší, když zítra ráno odjedu.“

Chabot se možná chystal souhlasit. Ozvalo se zvonění tele-fonu a jeho zvuk nebyl jako kdysi, byl zestárlý.

„Dovolíš?“

Chabot zvedl sluchátko.

„Vyšetřující soudce Chabot u aparátu.“

Způsob, jakým to říkal, byl dalším příznakem a Maigret po-tlačil s námahou úsměv.

„Kdo?... Ach ano... Poslouchám, Féron... Cože?... Gobillard?... Kde?... Na rohu Martova pole a ulice... Hned přijdu... ano... Je tady... Nevím... Ať se ničeho nedotýká, než přijdu...“

Matka na něho hleděla, s rukou na hrudi.

„Zase?“ vykoktala.

Přikývl. „Gobillard.“

Maigretovi vysvětlil:

„Starý ochmelka, kterého zná ve Fontenay kdekdo, protože skoro celé dny chytá ryby na udici poblíž mostu. Právě ho našli na chodníku mrtvého.“

„Zavražděn?“

„Rozbitá lebka, jako u těch dvou, pravděpodobně týmž nástro-jem.“

Vstal, otevřel dveře, sundal ze stojanu starý trenčkot a zde-for-mo-vaný klobouk, který si zřejmě bral jen do deště.

„Jdeš?“

„Myslíš, že mám jít s tebou?“

„Teď, když se ví, že jsi tady, by se divili, proč jsem tě nevzal s sebou. Dvě vraždy, to bylo hodně. Třetí už vyvolá v městě zdě-šení!“

Když odcházeli, malá nervózní ruka chytila Maigreta za ru-káv a stará maminka mu zašeptala do ucha:

„Dávejte na něho dobrý pozor, Julesi! On je tak svědomitý, že si neuvědomuje nebezpečí.“

Kapitola druhá

KÚZKAŘ

Při takovém stupni vytrvalosti a prudkosti dešť už nebyl jen deš-těm – vítr byl ledovým vichrem – stávalo se to čirou zlomyslností živlu a Maigreta před chvílí na špatně chráněném nástupišti nádraží v Niortu, utrmáceného touto zimou, jejíž poslední křeče nebraly konce, napadlo srovnání se zvířetem, které nechce umřít a kouše zuřivě do posledního okamžiku.

Nemělo už význam chránit se. Voda nepadala jen z nebe, ale i z okapů ve velikých studených kapkách, stékala po domovních dve-řích, podél chodníků se valily potoky s hukotem bystřiny; všude samá voda, na obličej, za krkem, v botách, ba i v kapsách oblečení, které nestačilo vyschnout mezi dvěma pochůzkami.

Kráčeli mlčky proti větru, nachýleni kupředu, soudce ve svém starém kabátu do deště, jehož šosy pleskaly jako prapor, Maigret ve svrchníku, který vážil sta kilogramů, a po několika krocích zhasl se zasyčením tabák v komisařově dýmce.

Sem tam bylo vidět ozářená okna, ale nebylo jich mnoho. Za mostem přešli okolo oken kavárny U pošty a uvědomili si, že se na ně lidé dívají přes záclony; když se vzdálili, otevřely se dveře a slyšeli za sebou kroky a hlasy.

K vraždě došlo nedaleko odtud. Ve Fontenay není nikdy nic pří-liš daleko, a proto je zbytečné vytahovat vůz z garáže.

Doprava zahýbala krátká ulice, spojující ulici Republiky s Martovým polem. Před třetím nebo čtvrtým domem postával na chodníku hlouček u reflektorů sa-nitky, někteří drželi v rukou kapesní svítilny.

Od hloučku se odpoutal mužíček, komisař Féron, který má-lem provedl hloupost, že by se byl obrátil na Maigreta místo na Chabota.

„Telefonoval jsem vám okamžitě z kavárny U pošty. Zavolal jsem také prokurátorovi.“

Tělo leželo napříč chodníku, jedna ruka visela do stružky a mezi černými střevíci a lemem kalhot bylo vidět světlou kůži; Go-billard, mrtvý, neměl ponožky. Jeho klobouk ležel metr od něho. Komisař zamířil svou baterku na jeho obličej, a když se Maigret sklonil záro-veň se soudcem, zablesklo se, ozvalo se cvaknutí a potom hlas zrza-vého novináře, který se ptal:

„Ještě jednou, prosím vás. Pojdte blíž, pane Maigrete.“

Komisař se zabručení ucouvl. Dvě tři osoby vedle mrtvolky na něho hleděly, a o hodný kus dále, ve vzdálenosti pěti nebo šesti metrů, byla další, mnohem početnější skupinka, která se tlumeně bavila.

Chabot se vypyťoval úředním, ale zároveň rozčileným tónem:

„Kdo ho našel?“

A Féron ukázal na jednu z nejbližších postav:

„Doktor Vernoux.“

Patřil tenhle také k rodině muže z vlaku? Pokud se to ve tmě dalo posoudit, byl mnohem mladší. Snad pětaticet let? Byl vysoký, s podlouhlým citlivým obličejem a měl brýle, po nichž stékaly deš-ťové kapky.

Chabot a on si podali ruce oním bezděčným způsobem lidí, kteří se vídají denně, ba dokonce několikrát za den.

Doktor vysvětloval tlumeným hlasem:

„Šel jsem k příteli na drahé straně náměstí. Zahlédl jsem něco na chodníku. Shýbl jsem se. Byl už mrtvý. Abych neztrácel čas, rozběhl jsem se do kavárny U pošty, odkud jsem zatelefonoval komi-saři.“

Do světelného okruhu elektrických lamp vstupovaly další tváře, jedna po druhé, šrafované deštěm, který kolem nich vytvářel aureolu.

„Ty jsi tady, Jussieuxi?“

Stisk ruky. Tihle lidé se navzájem znali jako žáci jedné třídy ve škole.

„Byl jsem zrovna v kavárně. Hráli jsme bridž a šli jsme sem všichni...“

Soudce si vzpomněl na Maigreta držícího se stranou a před-stavil je:

„Můj přítel doktor Jussieux. Komisař Maigret...“

Jussieux vysvětloval:

„Stejný způsob jako u těch dvou. Prudká rána na temeno lebky. Tentokrát sklouzla zbraň lehce doleva. Gobillard byl také napaden ze předu a vůbec se nepokusil o obranu.“

„Opilý?“

„Stačí se shýbnout a přičichnout si. V tuhle dobu ostatně, vždyť ho znáte...“

Maigret je rozruženě poslouchal. Lomel, ryšavý novinář, který právě udělal druhý snímek, se ho pokoušel odtáhnout stranou. Co komisaři vrtalo hlavou, bylo dost těžko definovatelné.

Menší z obou hloučků, ten, který se držel poblíž mrtvoly, se zdál být složen jen z lidí, kteří se znali a patřili k určitému prostředí: soudce, oba lékaři, lidé, kteří zřejmě před chvílí hráli bridž s dr. Jussi-euxem; všichni patrně byli významnými místními osobnostmi.

Druhá skupina, dál od světla, nezachovávala stejné mlčení. Přesně vzato, aniž je projevila, jako by z nich číselo určité nepřátelství. Ozvaly se dokonce dva tři pošklebky.

Za sanitkou právě zastavilo tmavé auto a z něho vystoupil muž, který se zarazil, když poznal Maigreta.

„Vy jste tady, šéfe!“

Zdálo se, že mu setkání s komisařem není právě po chuti. Byl to Chabiron, inspektor z pátračky, patřící už několik let k brigádě v Poitiers.

„Oni vás zavolali?“

„Jsem tu náhodou.“

„Tomu se říká přijít jako na zavanou, co?“

I on se vysmíval.

„Byl jsem na obhlídce města se svou károu, což vysvětluje, že to chvilku trvalo, než jsem dostal zprávu. Kdo je to?“

Féron, policejní komisař, mu vysvětlil:

„Jistý Gobillard, chlapík, který obchází Fontenay jednou nebo dvakrát do týdne, aby sesbíral králíčí kožky. Vykupuje taky hovězí a beraní kůže na městských jatkách. Má káru a starého koně a bydlí v baráčku za městem. Většinu času tráví rybařením u mostu a používá těch nejhnusnějších návnad, mozku, slepičích střev, sedlé krve...“

Chabiron musil být rybář.

„Chytí něco?“

„Je skoro jediný, kdo něco chytí. Večer chodí z bistra do bis-tra, v každém vypije půl litru červeného, dokud nemá dost.“

„Žádná výtržnost?“

„Nikdy!“

„Ženatý?“

„Žije sám s koněm a spoustou koček.“

Chabiron se obrátil k Maigretovi.

„Co si o tom myslíte, šéfe?“

„Nemyslím si nic.“

„Tři vraždy v jediném týdnu, to není špatné na takové hnízdo, jako je tohle.“

„Co s ním uděláme?“ zeptal se Féron soudce.

„Myslím, že není nutné čekat na prokurátora. Nebyl doma?“

„Ne. Jeho žena se ho pokouší sehnat po telefonu.“

„Myslím, že tělo může být odvezeno do márnice.“ Obrátil se na doktora Vernoux:

„Nic jiného jste neviděl, nic nezaslechl?“

„Nic. Šel jsem rychle, s rukama v kapsách. Málem jsem o něho zakopl.“

„Váš otec je doma?“

„Vrátil se dnes večer z Niortu, když jsem odcházel, večerel.“

Pokud Maigret mohl vyrozumět, byl to syn Vernoux de Courçon, s kterým cestoval vláčkem.

„Vy tam můžete ho odvézt.“

Novinář se držel Maigreta.

„Budete se tím tentokrát zabývat?“

„Ovšemže ne.“

„Ani soukromě?“

„Ne.“

„Vy nejste zvědavý?“

„Ne.“

„Myslíte si taky, že jsou to zločiny šílence?“

Chabot a dr. Vernoux, kteří to zaslechl, na sebe pohlédli, opět s oním výrazem lidí patřících k jednomu klanu, kteří se znají tak dobře, že se obejdou bez slov.

Bylo to přirozené. Existuje to všude. Nicméně zřídka kdy měl Maigret tak silný dojem spiklenectví. Na takovém malém městě jsou zkrátka významné osobnosti, kterých není mnoho, a ty se shodou okolností potkávají, byť jen na ulici, několikrát za den.

A pak jsou tu ostatní, například ti, kteří se drželi pohromadě stranou a nevypadali spokojeně.

Aniž se komisař na cokoli zeptal, inspektor Chabiron mu vysvětlil:

„Přijeli jsme dva. Levras, který jel se mnou, musel dnes ráno odjet, protože jeho žena čeká každou chvilku dítě. Dělá, co mohu. Zkoumám případ ze všech stran najednou. Ale přimět tyhle lidi k mluvení...“

Byla to ona první skupinka, skupina významných osobností, na kterou ukázal bradou. Jeho sympatie platily viditelně těm druhým.

„Policejní komisař taky dělá, co je v jeho moci. Má jen čtyři strážníky. Pracovali celý den. Kolik jich máte právě teď na obchůzce, Férone?“

„Tři.“

Jako na potvrzení jeho slov zastavil u kraje chodníku cyklista v uniformě a strásal déšť z ramen.

„Nic?“

„Prověřil jsem totožnost půltuctu lidí, které jsem potkal. Dám vám seznam. Všichni měli dobrý důvod být venku.“

„Půjdeš ještě na chvilku ke mně?“ zeptal se Chabot Maigreta.

Zaváhal. Jestli to udělá, tak proto, že má chuť napít se něčeho na zahřátí a počítá s tím, že v hotelu už nic nedostane.

„Máme stejnou cestu,“ prohodil doktor Vernoux.

„Ledaže bych rušil?“

„Vůbec ne.“

Měli teď vítr v zádech a mohli hovořit. Sanitka s Gobillardo-vým tělem odjela a ve směru náměstí Viéte bylo vidět její červené světlo.

„Vždyť já vás ani nepředstavil. Vernoux je syn Huberta Ver-noux, s kterým ses potkal ve vlaku. Vystudoval medicínu, ale nevy-konává praxi a zajímá se hlavně o výzkum.“

„Výzkum!...“ zaprotestoval neurčitě lékař.

„Byl dva roky na praxi v Sainte-Anne, zajímá se vášnivě o psy-chiatrii a dvakrát nebo třikrát týdně dochází do blázince v Ni-ortu.“

„Myslíte si, že tyhle tři vraždy jsou dílem šilence?“ zeptal se Maigret spíše ze zdvořilosti.

To, co mu bylo právě řečeno, nemohlo vzbudit jeho sympatie k Vernouxovi, protože amatéry neměl rád.

„Je to víc než pravděpodobné, ne-li jisté.“

„Znáte blázny ve Fontenay?“

„Vyskytují se všude, ale nejčastěji se na ně přijde teprve v oka-mžiku krize.“

„Předpokládám, že by to nemohla být žena?“

„Proč?“

„Kvůli síle, s jakou byly úderý pokaždé zasazeny. Nemůže být lehké zabít tímto způsobem při třech příležitostech hned napo-prvé, bez zasazení dalších ran.“

„Tak především, mnoho žen má stejnou sílu jako muži. Dále, když jde o šilence...“

Byli už na místě.

„Nemáte co říci, Vernoux?“

„Zatím ne.“

„Uvidím vás zítra?“

„Skoro určitě.“

Chabot hledal v kapse klíč. V chodbě se Maigret i on otřepali, aby setřáslí déšť ze šatů, a na dlaždičkách se hned objevily špinavé šmouhy. Obě ženy, matka i služebná, na ně čekaly v příliš málo osvětleném salónku, jehož okna vedla na ulici.

„Můžete si jít lehnout, maminko. Teď v noci se nedá podnik-nout nic jiného než požádat četnictvo, aby vyslalo valné muže na hlídky.“

Nakonec se rozhodla, že půjde nahoru.

„Mrzí mě opravdu moc, že nespíte u nás, Jules!“

„Slibuji vám, že zdržím-li se víc jak dvacet čtyři hodiny, o čemž pochybuji, využiji vaší pohostinnosti.“

Byli opět v nehybném vzduchu pracovny, kde stála na svém místě láhev koňaku. Maigret si nalil a postavil se se skleničkou v ruce zády k ohni.

Cítil, že Chabot není ve své kůži a že proto ho vzal zpátky s se-bou. Ze všeho nejdříve zatelefonoval soudce četnictvu.

„To jste vy, poručíku? Už jste spal? Hrozně mě mrzí, že vás ru-ším v tuhle dobu...“

Hodiny se zlatohnědým ciferníkem, na němž bylo ručičky sotva vidět, ukazovaly půl dvanácté.

„Ještě jedna, ano... Gobillard... Tentokrát na ulici... A ze-předu, ano... Už ho odvezli do márnice... Jussieux asi zrovna pro-vádí pitvu, ale není žádný důvod, že by nám cokoliv osvětlila... Máte po ruce muže? Myslím, že by bylo dobré, kdyby obcházeli město, ani ne tak teď v noci, jako od časných ranních hodin, abychom uklidnili oby-vatele... Chápete? Ano... Taky jsem to před chvílí pocítil... Děkuji, poručíku.“

Když pokládal sluchátko, zabručel:

„Příjemný chlapík, byl předtím v Saumuru.“

Zřejmě si uvědomil, co to znamená – stále otázka klanu – a lehce zčervenal:

„Tak vidíš. Dělá, co mohu. Musí ti to připadat dětinské. Máš z nás bezpochyby dojem, že táhneme do boje s dřevěnými puškami. My ale nemáme k dispozici takovou organizaci, na jakou jsi zvyklý v Paříži. Například kvůli otiskům prstů musím pokaždé přivolat ex-perta z Poitiers. A tak je to se vším. Místní policie je spíš zvyklá na drobné přestupky než na zločiny.“

Odmlčel se a pak pokračoval:

„Byl bych si tak přál, když už mám jen tři roky do důchodu, abych neměl na krku takovýhle případ. Vlastně vždyť jsme skoro stejně staří. Ty taky za tři roky...“

„Já taky.“

„Máš nějaké plány?“

„Já dokonce koupil malý domek na venkově, na břehu Loiry.“

„Budeš se nudit.“

„Ty se tu nudíš?“

„To není totéž. Já se tu narodil. Můj otec se tu narodil. Kaž-dého tu znám.“

„Lidé se zdají být nespokojeni.“

„Sotva jsi přijel a už jsi to zjistil? To je pravda. Myslím, že tomu se nedá zabránit. Jeden zločin, to ještě ujde. Zvlášt' ten první.“

„Proč?“

„Protože šlo o Roberta de Courçon.“

„Nebyl oblíbený?“

Soudce hned neodpověděl. Zdálo se, že volí slova.

„Ve skutečnosti ho obyčejní lidé málo znali, leda od vidění.“

„Ženatý? Děti?“

„Starý mládenec. Originál, ale dobrý chlapík. Kdyby bylo zů-stalo jen při něm, lidé by zůstali dost chladní. Právě jen trochu vzru-šeníčka, jaké vždycky doprovází zločin. Ale ráz naráz byla to stará Gibonová a teď Gobillard. Zítra čekám...“

„Už to začalo.“

„Co?“

„Hlouček, který se držel stranou, obyčejní lidé, předpoklá-dám, a ti, co přišli z kavárny U pošty, mi připadali spíš nepřátelští.“

„Tak daleko to nejde. Nicméně...“

„Město je hodně doleva?“

„Ano a ne. Ale to není taky tak docela ono.“

„Nemají rádi Vernouxovy?“

„Řekli ti to?“

Aby získal čas, Chabot se vyptával:

„Nesedneš si? Ještě skleničku? Pokusím se ti to vysvětlit. Není to snadné. Znáš Vendée, třeba jen z doslechu. Ti, o nichž se mluvilo, bývali dlouho majiteli zámků, hrabaty, vikonty, malými šlechtici, kteří žili mezi sebou a tvořili uzavřenou společnost. Existují dosud, skoro všichni jsou na mizině a takřka nic už neznamenají. Někteří z nich přesto chodí s nosem nahoru a lidé se na ně dívají s jistou útrp-ností. Chápeš?“

„V každém kraji je to tak.“

„Teď zaujali jejich místa jiní.“

„Vernoux?“

„Viděl jsi ho, hádej, co dělal jeho otec?“

„Nemám nejmenší potuchy. Jak chceš...“

„Obchodoval s dobytkem. Dědeček byl čeledínem.

Vernoux otec skupoval dobytek v kraji a honil ho v celých stá-dech podél cest k Paříži. Vydělal spoustu peněz. Byl to surovec, neu-stále poloožralý, ostatně umřel na delirium tremens. Jeho syn...“

„Hubert? Ten z vlaku?“

„Ano. Poslali ho na gymnázium. Myslím, že studoval rok na uni-verzitě. V posledních letech života začal otec skupovávat statky a pozemky spolu s dobytkem, a v tomhle řemesle Hubert pokračoval.“

„Zkrátka obchoduje s nemovitostmi.“

„Ano. Má kanceláře vedle nádraží, ten velký dům z kvádrů, tam bydlel, než se oženil.“

„Oženil se se zámeckou dcerou?“

„Svým způsobem ano. Ale taky ne tak docela. Byla to Courço-nová. Zajímá tě to?“

„Samozřejmě!“

„Uděláš si přesnější představu o městě. Courçonové se ve sku-teč-nosti jmenovali Courçonové-Lagrangeové. Na počátku to byli vlastně jen Lagrangeové, kteří připojili ke svému jménu Courçon, když koupili courçonský zámek. To se stalo před třemi nebo čtyřmi genera-cemi. Nevím už, co zakladatel dynastie prodával. Bezpochyby doby-tek, on taky, nebo staré železo. Ale v době, kdy na scénu vstoupil Hubert Vernoux, to bylo zapomenuto. Děti a vnuci už nepracovali. Robert de Courçon, ten, co byl zavražděn, byl šlechtou uznáván a byl to nejkovanější znalec erbů v celém kraji. Napsal na toto téma několik děl. Měl dvě sestry, Isabelle a Lucile. Isabelle si vzala Vernoux, který se v tu ránu podpisoval Vernoux de Courçon. Sleduješ mě?“

„Není to tak těžké! Předpokládám, že ve chvíli, kdy se usku-teč-nil tento sňatek, to šlo s Courçonovými z kopce a byli bez peněz?“

„Skoro. Zbýval jim hypotékami zadlužený zámek v mervent-ském lese a palác v Rabelaisově ulici, který je nejkrásnějším domem ve městě a který už mnohokrát měl být zařazen mezi historické památky. Však uvidíš.“

„Hubert Vernoux ještě pořád obchoduje se statky?“

„Má velké závazky. Emilie, starší sestra jeho ženy, žije s nimi. Jeho syn Alain, lékař, s kterým ses seznámil, odmítá vykonávat praxi a zabývá se výzkumy, které nic nevynášejí.“

„Ženatý?“ „Oženil se s jistou slečnou de Cadeuil, to je oprav-dová šlechtična, a porodila mu už tři děti. Nejmladšímu je osm mě-síců.“

„Žijí s otcem?“

„Dům je dostatečně velký, o tom se přesvědčíš. Ale to není všechno. Kromě Alaina má Hubert dceru, Adeline, která se

prováděla za jistého Pailleta, s kterým se seznámila o dovolené v Royanu. Jaké má povolání, nevím, ale myslím, že je podporuje Hubert Vernoux. Nejčastěji žijí v Paříži. Čas od času se objeví na pár dní nebo na pár týdnů a domnívám se, že to znamená, že jsou nasuchu. Už chápeš?“

„Co mám chápat?“

Chabotův mrzutý úsměv připomněl Maigretovi na vteřinu druhá z dávných časů.

„To je pravda. Mluvím s tebou, jako bys byl zdejší. Viděls Ver-noux. Je to ten největší snob ze všech šlechticů v kraji. Pokud jde o jeho ženu a její sestru, zdá se, že se překonávají v důvtipu, jak vzbu-dit nenávisť obyčejných smrtelníků. Ti všichni tvoří klan.“

„A ten klan se stýká jen s malým počtem lidí.“

Podruhé toho večera Chabot zrudl.

„Je tomu tak,“ zašeptal tak trochu provinile.

„Takže Vernouxové, Courçonové a jejich přátelé tvoří ve městě svět sám pro sebe.“

„Uhodls. Vzhledem k svému postavení jsem nucen se s nimi stý-kat. A celkem vzato nejsou tak protivní, jak navenek vypadají. Napří-klad Hubert Vernoux je ve skutečnosti člověk zavalený sta-rostmi, na to bych mohl přísahat. Byl velice zámožný. Ted' už méně, ba říkám si dokonce, je-li jím ještě vůbec, protože od té doby, co se nájemci stali vlastníky statků, obchod s pozemky už není tím, čím býval. Huberta drtí závazky, pokládá za svou povinnost živit všechny členy rodiny. Pokud jde o Alaina, kterého znám líp, to je chlapec posedlý utkvělou myšlenkou.“

„Jakou?“

„Bude lepší, když to budeš vědět. Pochopíš okamžitě, proč jsme si právě před chvílí vyměnili, on a já, na ulici neklidný pohled. Řekl jsem ti, že otec Huberta Vernoux zemřel na delirium tremens. Z matčiny strany, tj. Courçonových, to s předky nevypadá o nic lépe. Starý Courçon spáchal sebevraždu za dost záhadných okolností, které byly drženy v tajnosti. Hubert měl bratra, Basila, o němž se nikdy nemluví, a ten se zabil ve věku sedmnácti let. Zdá se, že ať jdeme, jak daleko chceme, do minulosti, nacházíme v rodině bláznů nebo vý-střední lidi.“

Maigret poslouchal, bafal lenivě ze své dýmky a občas smočil rty ve skleničce.

„Z tohoto důvodu vystudoval taky Alain medicínu a šel na praxi do Sainte-Anne. Říká se, a je to pravděpodobné, že většina lékařů se specializuje na choroby, jimiž se cítí ohroženi.“

Alaina pronásleduje pomyšlení, že patří k rodině bláznů. Podle něho je jeho teta Lucile poloviční blázen. Neřekl mi to, ale já jsem přesvědčen, že sleduje bedlivě nejen otce a matku, ale i své vlastní děti.“

„Víš se to v kraji?“

„Někteří lidé o tom mluví. Na malých městech se vždycky hodně mluví, a s nedůvěrou, o lidech, kteří nežijí tak docela jako ostatní.“

„Mluvílo se o tom zejména po první vraždě?“

Chabot po vteřině zaváhání přikývl na souhlas.

„Proč?“

„Protože se vědělo, nebo myslelo, že se ví, že Hubert Ver-noux a jeho švagr Courçon se nesnášejí. Možná také proto, že bydleli přímo naproti sobě.“

„Stýkali se?“

Chabot se nepatrně usmál koutky úst.

„Říkám si, co si o nás pomyslíš. Nezdá se mi, že by se v Pa-říži mohly vyskytovat podobné situace.“

Vyšetřující soudce se zkrátka styděl za prostředí, které bylo tak trochu jeho, protože tu žil po celé roky.

„Povídal jsem ti, že Courçonové byli na mizině, když si Isa-belle vzala Huberta Vernoux. A byl to Hubert, který stanovil Ro-bertovi roční důchod, a Robert mu to nikdy neodpustil. Když byla řeč o něm, říkával ironicky:

'Můj švagr – milionář'

Nebo:

'Zeptám se na to Boháče.'

Nevkročil do velkého domu v Rabelaisově ulici, z jehož oken bylo možno sledovat, kdo přichází či odchází. Bydlel naproti v men-ším, ale pěkném domě, kam denně docházela posluhovačka. Sám si čistil boty a vařil, okázale si obstarával nákupy, vyšňořený jako zá-mecký pán na obhlídku svého panství, a svazečky pórku či chřestu nosil jako trofej. Asi si namlouval, že tím dopaluje Huberta.“

„Hubert se rozčiloval?“

„Nevím. Je to možné. Přesto ho dál podporoval. Párkrát je bylo vidět, když se potkali na ulici, že si vyměnili pár nasládlých slov. Jeden detail, který není smyšlený: Robert de Courçon nikdy nezata-hoval záclony na oknech, takže rodina odnaproti na něho viděla od božího rána do večera. Někteří lidé tvrdí, že na ně občas vyplazoval jazyk. Od tohoto až k doměnce, že se ho Vernoux zbavil, nebo ho za-bil v záchvatu vzteku...“

„Tvrtilo se to?“

„Ano.“

„Taky jsi na to pomyslel?“

„Z profesionálního hlediska nemohu zavrhnout a priori žád-nou domněnku.“

Při této okázalé větě se Maigret neubrnil úsměvu.

„Vyslýchal jsi Vernoux?“

„Nepředvolal jsem ho do kanceláře, chceš-li tím říci tohle. Ne-bylo přece jen dost důvodů k podezření vůči člověku, jako je on.“

Řekl:

„Člověku, jako je on!“

A byl si vědom, že se prozradil, že se to rovnalo přiznání, že je více méně členem klanu. Celý tento večer a Maigretova návštěva vůbec mu musily působit muka. Ani komisaři to nebylo příjemné, ačkoliv už neměl takovou chuť odejít jako předtím.

„Potkal jsem ho na ulici, jako každé ráno, a položil jsem mu ne-nápadně několik otázek.“

„Co řekl?“

„Že toho večera nevyšel z bytu.“

„V kolik hodin došlo k vraždě?“

„K té první asi jako dneska, okolo desáté večer.“

„Copak dělávají v tuhle dobu u Vernouxových?“

„Kromě sobotního bridže, kdy se sejdou všichni v salóně, si každý žije po svém a nestará se o druhé.“

„Vernoux nespí v jednom pokoji se svou ženou?“

„To by pokládal za maloměst'ácké. Každý má svůj byt v ji-ném poschodí. Isabelle je v prvním, Hubert v přízemním křídle, které vede na dvůr. Alainova rodina obývá druhé poschodí a teta Lucile dva pokoje ve třetím, to jsou mansardy. Když je tu dcera s manž-e-lem...“

„Jsou tu teď?“

„Ne. Čekají je za pár dní.“

„Kolik služebných?“

„Jedna rodina, která je u nich už dvacet třicet let, potom dvě dost mladé služebné.“

„Které spí kde?“

„V druhém křídle přízemí. Uvidíš dům. Je to skoro zámek.“

„Se zadním východem?“

„Ve zdi dvora jsou vrata, která vedou do slepé uličky.

„Takže kdokoliv může přijít nebo odejít, aniž je viděn.“

„Pravděpodobně.“

„Ty sis to neověřil?“

Chabot byl jako na skřipci, a protože si byl vědom, že se do-pus-til chyby, zvýšil hlas, téměř rozrušený na svého přítele:

„Mluvíš jako někteří zdejší obyčejní lidé. Kdybych byl šel vy-šet-řovat služebnictvo, když jsem neměl žádný důkaz, ani nejmenší ná-znak, celé město by bylo přesvědčeno, že viníkem je Hubert Ver-noux nebo jeho syn.“

„Jeho syn?“

„Ten taky, ovšemže. Protože v momentě, kdy nepracuje a za-bývá se psychiatrií, řada lidí ho považuje za blázna.

Nechodí ani do jedné ze dvou zdejších kaváren, nehraje kulečnick ani karty, neběhá za děv-čaty a stává se, že se zčistajasna zastaví na ulici, aby si někoho pro-hlédl očima zvětšenýma skly brýlí. Jsou už tak dost neoblíbení, aby...“

„Ty se jich zastáváš?“

„Ne. Chci si zachovat chladnou hlavu a v takovém podpre-fek-tur-ním hnízdě to není vždycky lehké. Snažím se být spravedlivý. Taky jsem si myslel, že první vražda byla možná rodinnou zále-žostí. Pro-zkoumal jsem otázku ze všech stran. Skutečnost, že nedošlo ke krá-deži, že se Robert de Courçon nepokusil bránit, mě mátl. A byl bych bezpochyby udělal určitá opatření, kdyby...“

„Okamžik. Nepožádal jsi policii, aby sledovala Huberta Ver-noux a jeho syna?“

„V Paříži je to proveditelné. Tady ne. Každý zná ty naše čtyři chudáky strážníky. Pokud jde o inspektory z Poitiers, vědělo by se o nich, ještě dřív než by vystoupili z vozu. Na ulici se vzácně vyskytne víc jak deset lidí najednou, a jak chceš za těchto podmínek někoho sledovat, aby na to hned nepřišel?“

Najednou se uklidnil.

„Promiň. Křičím tak, že probudím matku. Ale chtěl jsem, abys pochopil, v jakém jsem postavení. Dokud se neprokáže opak, jsou Vernouxovi nevinní. Přisahal bych, že jsou nevinní. Ta druhá vražda, dva dny po první, to takřka dokazuje. Hubert Vernoux se mohl dát strhnout k zabití svého švagra, mohl ho udeřit v návalu hněvu. Ale neměl žádný důvod jít na konec ulice des Loges a zabít vdovu Gibo-novou, kterou pravděpodobně nezná.“

„Kdo je to?“

„Bývalá porodní asistentka, jejíž muž, už dávno mrtvý, byl poli-cejním strážníkem. Žila sama, napůl chromá, v domě o třech míst-nostech.“

„Byla to nejen stará Gibonová, ale dnes večer Gobillard. Toho Vernouxové znali, jako ho znalo celé Fontenay. V každém francouz-ském městě existuje alespoň jeden ochmelka jeho typu, který je ja-kousi populární figurkou.“

„Můžeš-li mi uvést jediný důvod k vraždě dobráka tohoto druhu...“

„Dejme tomu, že něco viděl?“

„A co vdova Gibonová, která už vůbec nevycházela z domu? Ta že by taky něco viděla? Že by byla přišla po deváté večer do Rabelai-sovy ulice a zahlédla oknem vraždu? Ne, vidíš. Ovládám kriminální vyšetřovací metody. Nezúčastnil jsem se sjezdu v Bor-deaux a zao-stávám možná za posledními vědeckými objevy, ale mám dojem, že ovládám své řemeslo, a vykonávám je svědomitě. Ty tři oběti patří ke zcela odlišným společenským vrstvám a neměly na-vzájem nic společ-ného. Všechny tři byly zabity stejným způsobem a podle zra-nění se dá soudit, že neměly nedůvěru. Jde-li o šílence, pak to není šílenec gesti-kulující nebo napůl nepřičetný, před jakým by každý vzal nohy na ramena. Je to tedy někdo, koho bych označil za lucid-ního blázna, který ví, co chce, a je dost chytrý, aby si dal po-zor.“

„Alain Vernoux příliš nevysvětlil svou přítomnost ve městě dnes večer, kdy tak lilo.“

„Řekl, že šel navštívit přítele na druhé straně Martova pole.“

„Neuvedl jméno.“

„Protože to je zbytečné. Vím, že navštěvuje často jistého Ge-or-gese Vassala, který je svobodný a kterého poznal na

gymnáziu. I bez toho upřesnění bych se nedivil.“

„Proč?“

„Protože případ ho zajímá ještě víc než mě, spíše z osobních důvodů. Netvrdím, že podezřívá svého otce, ale nejsem toho dalek. Je tomu pár týdnů, co mi vykládal o něm a o dědičném zatížení ro-diny...“

„Jen tak zničehonic?“

„Ne. Vracel se z La Rochelle-sur-Yon a vyprávěl mi o pří-padu, který zkoumal. Šlo o člověka, který překročil šedesátku, a až do té doby se choval normálně, ale v den, kdy měl vyplatit věno, které své dceři stále sliboval, propuklo u něha šílenství. Nepřišlo se na to hned.“

„Jinými slovy, že by se byl Alain Vernoux potloukal v noci po Fontenay a hledal vraha?“

Vyšetřující soudce se znovu vzbouřil.

„Předpokládám, že je mnohem kvalifikovanější k tomu, aby po-znal na ulici blázna, než ti naši dobráci strážníci, kteří brázdí město, nebo než ty a já.“

Maigret neodpověděl.

Bylo už přes půlnoc.

„Opravdu nechceš přespát tady?“

„Mám zavazadla v hotelu.“

„Uvidím tě zítra ráno?“

„Ovšem.“

„Budu v Soudním paláci. Víš, kde to je?“ „V Rabelaisově ulici, ne?“

„Kousek nad Vernouxovými. Nejdřív uvidíš míže vězení a po-tom budovu, která nevypadá právě sympaticky. Moje kancelář je na konci chodby, vedle prokurátorovy.“

„Dobrou noc, starouši.“

„Špatně jsem tě přivítal.“

„Ale ne, prosím tě.“

„Musíš chápat, v jakém jsem rozpoložení. Je to případ tako-vého druhu, že budu mít proti sobě celé město.“

„Namouduši!“

„Ty se mi posmíváš?“

„Přisahám, že ne.“

Byla to pravda. Maigretovi bylo spíš smutno, jako pokaždé, když vidíme nenávratně mizet kousek minulosti. Na chodbě si oblékl pro-močený svrchník, vtáhl vůni domu, která mu vždycky připadala tak příjemná, ale teď se mu zdála fádni.

Chabot ztratil téměř všechny vlasy, což odkrylo lebku, špi-čatou, jako mívají někteří ptáci.

„Doprovodím tě...“

Neměl k tomu chuť. Řekl to ze zdvořilosti.

„V žádném případě.“

Maigret zažertoval, ne právě nejtypněji, jen aby něco řekl, aby závěr vyzněl vesele:

„Umím plavat!“

Nato zvedl límec a vyrazil do vichřice. Julien Chabot postál chvíli na prahu, v kuželu žlutavého světla, pak se dveře zavřely a Maigret měl dojem, že v ulicích města není kromě něho živé duše.

Kapitola třetí UČITEL, KTERÝ NESPAL

Ulice poskytovaly v ranním světle mnohem tísnivější podíva-nou než v noci, protože déšť pokryl všechno špínou a zanechal na fasádách, jejichž barvy zošklivěly, tmavé šmouhy. Těžké kapky nepřestávaly padat z říms a drátů elektrického vedení, občas i z nebe, stále dramatického, z něhož odkapávalo, jako by nabíralo sílu k novým bouřím. Maigret vstal pozdě a neměl odvahu sejít na snídani. Mrzutý, bez chuti, toužil jen po dvou třech šálcích černé kávy. Navzdory Chabotovu koňaku stále ještě se mu zdálo, že cítí v ústech pachut' příliš sladkého bílého vína, které vypil v Bordeaux.

Stiskl hruštičku visící v záhlaví lůžka. Pokojská v černých šatech s bílou zástěrkou, která se objevila na zazvonění, si ho prohlédla tak zvědavě, že si překontroloval, zda má oblečení v pořádku.

„Opravdu nechcete teplé rohlíky? Muž jako vy se potřebuje ráno najíst“

„Jenom kávu, maličká. Velikánský hrnek kávy.“

Zahlédla oblek, který dal komisař večer sušit na topné těleso, a popadla ho.

„Co to děláte?“

„Přežhlím ho.“

„Ne, děkuji, to je zbytečné.“

Přesto ho odnesla.

Podle jejího vzezření by byl přísahal, že bývá obvykle spíš ne-pří-větivá.

Když se myl a oblékal, vyrušila ho dvakrát, jednou, aby se pře-svědčila, že má mýdlo, podruhé přinesla další hrnek kávy, o který ji nepožádal. Potom donesla oblek, suchý a vyžehlený. Byla hubená, s plochou hrudí, nevypadala zdravě, ale byla zřejmě tuhá jako houžvička. Pomyslel si, že si přečetla jeho jméno dole na přihlášce a že byla vášnivou čtenářkou černé kroniky.

Bylo půl deváté dopoledne a otálel na protest proti bůhví-čemu, proti tomu, co považoval nejasně za spiknutí osudu.

Když sestupoval po schodišti s červeným běhounem, nějaký dělník, jdoucí nahoru, ho uctivě pozdravil:

„Dobrý den, pane Maigrete.“

Pochopil, když došel do haly, kde byl na stolečku rozložený Ou-est-Eclair s jeho fotografií na první stránce. Byl to snímek pořízený v okamžiku, kdy se skláněl nad Gobillardovým tělem. Dvojitý titulek přes tři sloupce hlásal:

„Komisař Maigret se zabývá zločiny ve Fontenay.“

„Kůžkař třetí oběti.“

Než si mohl článek přečíst, přistoupil k němu ředitel hotelu se stejnou úslužností jako pokojská.

„Doufám, že jste se dobře vyspal a že vás sedmnáctka, příliš ne-rušila?“

„Jaká sedmnáctka?“

„Jeden obchodní cestující, který včera večer přebíral a tropil rá-mus. Přestěhovali jsme ho nakonec do jiného pokoje, aby vás nepro-budil.“

„Neslyšel jsem nic.“

„Ráno tu byl Lomel, dopisovatel Ouest-Eclair. Když jsem mu řekl, že ještě spíte, prohlásil, že to nespěchá a že vás za chvíli uvidí v Soudním paláci. Je tu pro vás také dopis.“

Laciná obálka, jaké se prodávají ve složkách po šesti kusech v šesti různých barvách v hokynářstvích. Tahle byla nazelenalá. V okamžiku, kdy se ji chystal otevřít, Maigret zjistil, že půl tuctu lidí má obličej přilepený ke skleněným dveřím, kde po obou stranách stály palmy v soudcích.

„Nedejte se vomráčit těma lydmá Nahóre.“

Ti, co čekali na chodníku a mezi nimiž byly dvě ženy oblečené jako trhovkyně, se rozestoupili, aby ho nechali projít, a ve způsobu, jakým na něho hleděli, bylo něco důvěřivého, přátelského, ani ne tak zvědavost, ani to, že je slavný, ale jako kdyby na něho spoléhali. Jedna z žen řekla, aniž se odvážila k němu přistoupit:

„Vý, pane Maigrete, vy ho najdete!“

A jeden mládenec, podle vzhledu poslíček, s ním držel krok na protějším chodníku, aby si ho mohl lépe prohlédnout. Ženy přetřásající na zápražích poslední vraždu ho sledovaly očima. Z kavárny U pošty vyšel hlouček a v pohledech četl také sym-patie. Zdálo se, že ho chtějí povzbudit.

Přešel okolo domu soudce Chabota, kde Rose vytřepávala z okna prvního patra prachovku, nezastavil se, přešel náměstí Viete a stoupal Rabelaisovou ulicí, na jejíž levé straně se vypínal rozlehlý palác s erbem v průčelí, který musel být domem Vernouxových. Za zavřenými okny nebyla ani známka života. Malý dům naproti, rovněž sta-robylý, se zavřenými okenicemi, byl patrně onen dům, kde skončil samotářský život Roberta de Courçon.

Čas od času se zvedl poryv vlhkého větru. Mraky se hnaly nízkou, temné mraky na nebi barvy matného skla, a z jejich roztrpčených okrajů padaly kapky vody. Mokrý vězeňský mříž vypadal černější. Desítka osob postávala před Soudním palácem, který nepůsobil nijak oslňujícím dojmem, neboť byl ve skutečnosti menší než dům Vernouxových, ale přesto ho krášlilo sloupové a vnější schodiště o několika schodech.

Lomel, jako vždy se svými dvěma aparáty přes rameno, se rozeběhl první a v jeho tváři, jako malované, ani v jeho bledině modrých očí nebylo stopy po výčitce.

„Svěříte se mi se svými dojmy, než je povíte kolegům z Paříže?“

A když Maigret, mračící se jako kakabus, ukázal na noviny, vyčuhující mu z kapsy, usmál se.

„Zlobíte se?“

„Myslím, že jsem vám řekl...“

„Poslyšte, komisaři. Musím dělat svoje novinářské řemeslo. Já věděl, že nakonec se budete případem zabývat. Předběhl jsem jen o pár hodin...“

„Příště nepředbíhejte událostem.“

„Jdete za soudcem Chabotem?“

V hloučku byli už dva tři reportéři z Paříže a měl co dělat, aby je setřásl. Byli tam i zvědavci, kteří se zřejmě rozhodli strávit celý den na stráž před Soudním palácem.

Chodby byly tmavé. Lomel, který se ujal role průvodce, šel na-před a ukazoval mu cestu.

„Tudy. Je to mnohem důležitější pro nás než pro ty pařížské plátky! To jistě chápete! On je v kanceláři od osmi ráno. Prokurátor je tu taky. Včera večer, zatímco ho hledali po všech čertech, byl v La Rochelle, kam si na skok zajel. Znáte prokurátora?“

Maigret, který zaklepal a na něhož bylo zavoláno, aby vstoupil, otevřel dveře a zavřel je za sebou, zanechav zrzavého reportéra na chodbě.

Julien Chabot nebyl sám. Doktor Alain Vernoux seděl v křesle proti němu a vstal, aby komisaře pozdravil:

„Vyspal ses dobře?“ zeptal se soudce.

„Vůbec ne špatně.“

„Mrzelo mě, že jsem se včera choval jako prachmizerný hos-ti-tel. Znáš Alaina Vernoux. Zastavil se u mě cestou.“ To nebyla pravda. Maigret by byl přísahal na to, že tu psychi-atr čekal na něho, ba dokonce že si ti dva tohle setkání domluvili.

Alain odložil svrchník. Měl na sobě oblek z drsné vlněné látky s neurčitými proužky, který by byl potřeboval přezhlit. Kra-vatu měl špatně uvázanou. Zpod saka vyčuhoval žlutý svetr, boty neměl vyčištěné. I tak však patřil k stejné kategorii jako jeho otec, který tak dbal na svůj vzhled.

Proč to Maigreta zarazilo? Jeden na sebe dbal příliš a chodil jako ze škatulky. Druhý si naopak liboval v nedbalosti, jakou by si nemohl dovolit bankovní úředník, gymnaziální profesor či obchodní cestující, ale obleky z téhle látky byly jistě k mání jen u exkluzivního paříž-ského nebo snad i bordeauxského krejčího.

Zavládlo dosti trapné mlčení. Maigret, který neučinil nic, aby těm dvěma pomohl, si šel stoupnout před slabý oheň v krbu, nad nímž byly stejné hodiny z černého mramoru jako v jeho kanceláři na Zlatnickém nábreží. Hospodářská správa je zřejmě kdysi objedнала po stovkách, ne-li po tisících. Třeba se také všechny zpožďovaly o dvanáct minut jako Maigretovy hodiny?

„Alain mi právě vyprávěl zajímavé věci,“ zamumlal konečně Chabot, podpírající si rukou bradu způsobem, který vypadal velmi soudcovsky.

„Hovořili jsme o zločinném šílenství...“

Vernoux mladší ho přerušil: „Netvrdil jsem, že ty tři vraždy jsou dílem šílence. Řekl jsem, že kdyby byly dílem blázna...“

„Což je totéž.“

„Ne tak docela.“

„Dejme tomu, že bych já byl řekl, že všechno se zdá nasvěd-čo-vat tomu, že máme co dělat se šilencem.“

A otočil se k Maigretovi:

„Mluvili jsme o tom spolu včera večer. Ve všech třech přípa-dech chybí motiv... Podobnost prostředků...“

Potom k Vernouxovi:

„Zopakujte laskavě komisaři, co jste mi vykládal.“

„Nejsem odborník. Jsem v tomto oboru pouhým amatérem. Roz-váděl jsem všeobecnou myšlenku. Většina lidí si představuje, že blázni musí nutně jednat jako blázni, to znamená, že uvažují nelo-gicky a inkohorentně. Avšak ve skutečnosti je tomu často naopak. Blázni mají svou vlastní logiku. Potíž je v tom, přijít této jejich lo-gice na kloub.“ Maigret na něho mlčky hleděl svými velkýma, ráno trochu ze-le-nomodrýma očima. Litoval, že se cestou nestavil někde na skle-ničku, která by mu byla spravila chuť.

Tahle malá kancelář, kde začínal houstnout kouř z jeho dýmky a v níž tančily krátké plaménky hořících polen, se mu zdála jaksi ne-skutečná a oba muži, kteří debatovali o šílenství a koutkem oka po něm pokukovali, mu připadali tak trochu jako voskové figu-ríny. Ani oni nepatřili do života. Dělal naučená gesta, hovořili nau-čeným způ-sobem. Co mohl takový Chabot vědět o tom, co se děje na ulici? A tím méně v hlavě člověka, který zabíjí?

„To je ta logika, na kterou se snažím přijít už od první vraždy.“

„Od první vraždy?“

„Řekněme od druhé. Přesto však už při první, vraždě mého strýce, mě napadlo, že jde o čin šílence.“

„Přišel jste na to?“

„Ještě ne. Zaregistroval jsem jen pár základních prvků tohoto problému, které mohou vést na stopu.“

„Například?“

„Například, že útočí zepředu. Není lehké vyjádřit jednoduše, co mám na mysli. Člověk, který by chtěl zabít, jen aby zabil, to jest, aby zničil jiné živé bytosti, a který by si zároveň nepřál být dopaden, by si vybral nejméně nebezpečný způsob. Tento člověk však roz-hodně dopaden být nechce, když si dává pozor, aby nezanechal stopy. Sle-dujete mě?“

„Zatím to není příliš složité.“

Vernoux sraštil obočí, protože vycítil ironii v Maigretově hlase. Bylo možné, že byl v podstatě plachý. Nedíval se lidem do očí. Spo-kojoval se kratičkými kradnými pohledy ve skrytu silných skel svých brýlí, jinak upíral pohled na nějaký neurčitý bod v prostoru.

„Připouštíte, že dělá všechno možné, aby nebyl dopaden?“

„Vypadá to tak.“

„Přesto přepadne v jednom týdnu tři osoby a ve všech třech při-padech se mu to podaří.“

„Správně.“

„V oněch třech případech mohl udeřit zezadu, což by zmen-šilo pravděpodobnost, že se oběť dá do křiku.“

Maigret ho upřeně pozoroval:

„Jelikož ani šílenec nedělá nic bez důvodu, vyvozují z toho, že vrah pociťuje potřebu vysmívat se osudu, nebo těm, jež přepadá. Někteří lidé mají potřebu nějak se projevit, byť zločinem, nebo sérií zločinů. Někdy je to proto, aby sami sobě dokázali svou moc, nebo svou důležitost, nebo odvahu. Jiní jsou přesvědčeni, že se musí svým bližním pomstít za nějakou vlastní porážku.“

„Tenhle prozatím zaútočil jen na slabé lidi, Robert de Courçon byl třiasedmdesátiletý stařec. Vdova Gibonová byla mrzák a Gobil-lard ve chvíli, kdy byl přepaden, byl namol opilý,“ řekl teď soudce, bradu stále opřenou o ruku, zjevně spokojený sám se sebou.

„Také jsem na to pomyslel. Je to možná příznak, možná ná-hoda. Co se snažím zjistit, je druh logiky, kterou se řídí skutky ne-znamého. Až ji objevíme, nebudeme daleko od dopadení...“

Říkal „my“, jako by se zcela samozřejmě účastnil pátrání, a Cha-bot neprotestoval.

„To proto jste byl včera večer venku?“ zeptal se komisař.

Alain Vernoux se zachvěl a lehce zčervenál.

„Částečně. Šel jsem opravdu za přítelem, ale přiznám se vám, že už tři dny pobíhám po ulicích tak často, jak jen mohu, a studuji cho-vání chodců. Město není veliké. Je pravděpodobné, že vrah nežije zahrabaný doma. Chodí po chodnících jako všichni, zajde si na skle-ničku do kavárny.“

„Myslíte si, že byste ho poznal, kdybyste ho potkal?“

„Je to možné.“

„Myslím, že Alain nám může být velmi užitečný,“ zamumlal Chabot s jistými rozpaky. „To, co nám pověděl dnes ráno, se mi jeví jako velmi rozumné.“

Doktor vstával a v téže chvíli se ozval na chodbě hluk, na dveře bylo zaklepáno a inspektor Chabiron vstřčil dovnitř hlavu.

„Nejste sám?“ řekl, dívaje se ne na Maigreta, ale na Alaina Ver-noux, jehož přítomnost se mu zřejmě nezamlouvala.

„Oč jde, inspektore?“

„Mám tu někoho a chtěl bych, abyste ho vyslechl.“

Doktor prohlásil: „Já už jdu.“

Nezdržovali ho. Když vycházel, řekl Chabiron Maigretovi, ne bez hořkosti:

„Tak co, šéfe, zdá se, že se tím zabýváte?“

„Noviny to tvrdí.“

„Vyšetřování nebude možná dlouhé. Mohlo by se stát, že skončí za pár minut. Mohu zavolat svého svědka, pane soudce?“

A obrácen do chodby:

„Pojď! Neboj se!“

V odpověď se ozvalo:

„Já se nebojím.“

Viděli vejít hubeného mužíčka v námořnické modři, s bledou tváří a ohnivýma očima.“

Chabiron ho představil:

„Emile Chalus, učitel na chlapecké škole. Posad' se, Chalusi.“

Chabiron patřil k policistům, kteří tykají bez výjimky viní-kům i svědkům v přesvědčení, že to na ně působí silným dojmem.

„Dnes v noci,“ vysvětloval, „jsem začal vyslýchat obyvatele ulice, kde byl Gobillard zabit. Řekne se třeba, že je to rutina...“

Vrhl pohled na Maigreta, jako kdyby komisař byl osobním ne-přítelem rutiny.

„... Ale rutina má něco do sebe. Ulice není dlouhá. Dneska časně ráno jsem ji zase pročešával. Emile Chalus bydlí třicet metrů od místa, kde byl zločin spáchán, v druhém patře domu, kde v pří-zemí a v prv-ním patře jsou kanceláře. Povědej, Chalusi!“

Ten si nepřál nic víc než vymluvit se, i když mu soudce zřejmě nebyl sympatický. Obrátil se k Maigretovi:

„Slyšel jsem hluk na chodníku, jako dupot kroků.“

„A dál?“

„Kroky se vzdálily.“

„Kterým směrem?“

Vyšetřující soudce při každé otázce, kterou položil, pohlédl na Maigreta, jako by mu nabízel, aby se ujal slova.

„Směřem k ulici Republiky.“

„Jako když někdo utíká?“

„Ne. Normální kroky.“

„Mužské?“

„Jistě.“

Nezdálo se, že si Chabot myslí, že je to senzační objev, ale in-spektor se do toho vložil.

„Počkejte dál. Řekni jim, co se stalo potom, Chalusi.“

„Uplynulo několik minut a do ulice přišla skupina lidí, kteří přišli taky z ulice Republiky. Shlukli se na chodníku a hovořili na-hlas. Slyšel jsem slovo doktor, potom policejní komisař a vstal jsem, abych se podíval z okna.“

Chabiron jásal:

„Chápete, pane soudce? Chalus slyšel kroky. Před chvílí mi ještě řekl, že bylo slyšet také nějaký tlumený zvuk, jako když upadne tělo na chodník. Zopakujte to, Chalusi.“

„Přesně tak.“

„Hned nato zamířil někdo k ulici Republiky, kde je kavárna U pošty. V předpokoji mám další svědky, lidi, kteří byli v té chvíli v kavárně. Bylo deset minut po desáté, když tam přišel dr. Vernoux a beze slova zamířil k telefonní kabině. Když skončil hovor, všiml si doktor Jussieuxe, který hrál karty, a pošeptal mu něco do ucha. Jussi-eux oznámil ostatním, že byla právě spáchána vražda, a všichni se vyhrnuli ven.“

Maigret hleděl upřeně na přítele Chabota, jehož tvář ztuhla.

„Vidíte, co to znamená?“ pokračoval inspektor s jakousi útočnou rozjařeností, jako by vykonával osobní mstu. „Podle své výpovědi doktor Vernoux spatřil na chodníku tělo, tělo téměř už studené, a zamířil ke kavárně U pošty, aby zatelefonoval na policii. Kdyby tomu bylo tak, tak by se ozvaly v ulici kroky dvakrát a Chal-us, který nespál, by je byl slyšel.“

Neodvažoval se ještě triumfovat, ale bylo cítit, jak jeho vzrušení narůstá.

„Chalus nemá záznam v trestním rejstříku. Je to výborný učitel. Nemá žádný důvod, aby si něco vynýšlel.“

Maigret opět odmítl němou výzvu, aby se ujal slova, kterou mu jeho přítel adresoval pohledem. Zavládlo dosti dlouhé mlčení. Patrně z rozpaků načmáral soudce pár slov na spis, který měl před sebou, a když pozvedl hlavu, bylo v něm napětí.

„Jste ženatý, pane Chalusi?“ zeptal se mdle.

„Ano, pane.“

Mezi oběma muži bylo cítit nepřátelství. I Chalus byl ve střehu, a způsob, jakým odpovídal, byl agresivní. Tvářil se, jako by se chtěl vsadit, že soudce znehodnotí jeho výpověď.

„Máte děti?“

„Ne.“

„Vaše žena byla včera v noci s vámi?“

„V téže posteli.“

„Spala?“

„Ano.“

„Šli jste si lehnout společně?“

„Jako vždycky, když nemám příliš mnoho úkolů k opravo-vání. Včera byl pátek a tak jsem neměl žádné.“

„Kdy jste si lehli, vy a vaše žena?“

„V půl desáté, možná o pár minut později.“

„Vždycky chodíte spát tak brzy?“

„Vstáváme v půl šesté ráno.“

„Proč?“

„Protože využíváme svobody přiznané všem Francouzům, vstá-vat, kdy se nám zachce.“

Maigret, který to se zájmem sledoval, by se byl vsadil, že se za-bývá politikou, že patří k levicové straně, že je možná tím, čemu se říká funkcionář. Byl to muž, jaký se zúčastňuje průvodů, ujímá se na schůzích slova, a také muž, který dává do schránek pamflety a od-mítá se pohnout z místa při demonstracích, navzdory výslovným příkazům policie.

„Oba jste si tedy lehli v půl desáté a předpokládám, že jste usnuli?“

„Asi deset minut jsme si ještě povídali.“

„To máme půl desáté a deset minut. Usnuli jste oba?“ „Moje žena usnula.“

„A vy?“

„Ne. Já těžko usínám.“

„Takže když jste zaslechl hluk na chodníku, třicet metrů od vás, nespál jste?“

„Správně.“

„Vůbec jste nespál?“

„Ne.“

„Byl jste úplně vzhůru?“

„Dost, abych slyšel kroky a pád těla.“

„Pršelo?“

„Ano.“

„Nad vámi není další patro?“

„Ne. My jsme ve druhém.“

„Musil jste slyšet déšť na střeše?“

„Člověk ho už nakonec nevnímá.“

„Vodu v okapové rouře?“

„Jistě.“

„Takže zvuky, které jste slyšel, byly zvuky mezi ostatními zvuky?“

„Je určitý rozdíl mezi tekoucí vodou a lidskými kroky nebo pá-dem těla.“

Soudce ještě nepolevoval.

„Nebyl jste zvědavý a nevstal jste?“

„Ne.“

„Proč?“

„Protože nejsme daleko od kavárny U pošty.“

„Nerozumím.“

„Moc často totiž lidi, kteří si kapku přihnou, jdou večer okolo nás a stává se jim, že se svalí na chodníku.“

„A taky zůstanou ležet?“

Chaluse nenapadla hned odpověď.

„Když jste mluvil o dupotu, předpokládám, že jste měl dojem, že v ulici bylo více lidí, přinejmenším aspoň dva?“

„To se rozumí samosebou.“

„Jediný člověk se vzdálil směrem k ulici Republiky. Je to tak?“

„Předpokládám to.“

„Protože se stal zločin, minimálně dva lidé se nacházeli ve vzdálenosti třiceti metrů od vašeho domu ve chvíli, kdy bylo slyšet kroky. Sledujete mě?“

„To není obtížné.“

„Slyšel jste kroky člověka, který se vzdaloval?“

„To jsem už pověděl.“

„Kdy jste je slyšel přicházet? Přišli společně? Přicházeli z ulice Republiky nebo od Martova pole?“ Chabiron pokrčil rameny. Emile Chalus přemýšlel s tvrdým výrazem v očích.

„Neslyšel jsem je přicházet.“

„Nepředpokládáte přece, že stáli pěkně dlouho v dešti a jeden z nich číhal na vhodný okamžik, aby zabil toho druhého?“

Učitel sevřel pěsti.

„To je všechno, na co jste přišel?“ procedil mezi zuby.

„Nerozumím.“

„Je vám nepříjemné, že někdo z vašeho světa by byl do toho na-močený. Ale vaše otázka nemá hlavu ani patu.

Nemusím přece nutně slyšet, když jde někdo po chodníku, nebo přesněji, nevěnuji tomu pozornost.“

„A přece... „

„Necháte mě laskavě domluvit, místo abyste se snažil na mě vy-zrát? Až do okamžiku, kdy bylo slyšet dupot, jsem neměl žádný dů-vod všimnout si toho, co se na ulici děje. Potom jsem byl naopak ve střehu.“

„A vy tvrdíte, že od okamžiku, kdy tělo dopadlo na chodník, až do chvíle, kdy z kavárny U pošty přišlo několik lidí, nikdo ulicí nepro-šel?“

„Nebylo slyšet jediný krok.“

„Uvědomujete si význam tohoto prohlášení?“

„Neprosil jsem se o ně. To inspektor mě přišel zpovídat“

„Dokud vás inspektor nevyslychal, nenapadlo vás, jaký vý-znam má vaše svědectví?“

„Neznal jsem výpověď doktor Vernoux.“

„Kdo vám o výpovědi řekl? Doktor Vernoux nebyl předvolán k výslechu.“

„Řekněme, že jsem nevěděl, co povídal.“

„To vám řekl inspektor?“

„Ano.“

„Pochopil jste?“

„Ano.“

„A předpokládám, že jste se zaradoval, jaký dojem uděláte. Vy nemáte rád Vernouxovy?“

„Je a všechny jim podobné.“

„Ve svých projevech jste napadal především je?“

„Stávalo se to.“

Soudce, velice studený, se obrátil k inspektoru Chabironovi.

„Jeho žena potvrdila to, co říká?“

„Zčásti. Nepřivedl jsem ji, protože má doma co dělat, ale mohu pro ni dojít. Šli si opravdu lehnout v půl desáté. Je si tím jista, pro-tože ona natahovala budík, jako každý večer. Chvíli si povídali. Usnula a probudilo ji to, že necítila manžela vedle sebe. Viděla ho stát u okna. V té chvíli bylo čtvrt na jedenáct a skupinka lidí postá-vala okolo mrtvého.“

„Nesešli dolů, ani jeden ani druhý?“

„Ne.“

„Nebyli zvědaví, co se děje?“

„Pootevřeli okno a zaslechli, že Gobillard byl právě zabit.“

Chabot, který se stále sčítal pohlednout na Maigreta, se zdál být skleslý. Bez přesvědčení položil ještě pár otázek.

„Ostatní obyvatelé ulice potvrzují jeho svědectví?“

„Doposud ne.“
„Vyslechl jste je všechny?“
„Ty, kteří byli dnes ráno doma. Někteří už odešli do práce. Dva nebo tři ostatní, kteří byli včera večer v kině, nevědí o ničem.“
Chabot se obrátil k učiteli.
„Znáte doktora Vernouxe osobně?“
„Nikdy jsem s ním nemluvil, jestli máte na mysli tohle. Často jsem ho potkával na ulici, jako každého. Vím, kdo to je.“
„Necítíte vůči němu žádnou zvláštní zaujatost?“
„Odpověděl jsem vám už.“
„Nebyl jste už někdy souzen?“
„Byl jsem zatčen nejmiň tucetkrát při politických manifesta-cích, ale vždycky mě pustili po jedné noci v base a po výprasku, samosebou.“
„O tom nemluví.“
„Chápu, že vás to nezajímá.“
„Trváte na svém prohlášení?“
„Ano, i když vám není příjemné.“
„Nejde o mne.“
„Jde o vaše přátele.“
„Jste si natolik jistý tím, co jste slyšel včera večer, že byste ne-vá-hal poslat člověka na nucené práce, nebo na popraviště?“
„Já jsem nezabil. Vrah, ten se nerozpakoval zabít vdovu Gib-o-no-vou a chudáka Gobillarda.“
„Zapomínáte na Roberta de Courçon.“
„Na toho já kaš...!“
„Zavolám tedy písaře, aby zapsal vaši výpověď.“
„Jak je libo.“
„Potom vyslechneme vaši ženu.“
„Poví vám totéž.“
Chabot už natahoval ruku k elektrickému zvonku, který měl na stole, když zaslechl hlas Maigreta, na kterého takřka zapo-mněli a který se ptal mímě:
„Trpíte nespavostí, pane Chalusi?“
Ten rychle obrátil hlavu.
„Co tím sledujete?“
„Nic. Myslím, že jsem vás slyšel prve říci, že těžko usínáte, což vysvětluje, že ačkoliv jste si lehl v půl desáté, v deset hodin jste ještě nespál.“
„Už léta trpím nespavostí.“
„Radil jste se s lékařem?“
„Nemám rád lékaře.“
„Nezkusil jste to s nějakým lékem?“
„Beru prášky.“
„Každý den?“
„To je zločin?“
„Vzal jste si je včera, než jste si šel lehnout?“
„Vzal jsem si dva jako obvykle.“
Maigret se málem usmál při pohledu na přítele Chabota, který ožil jako rostlina, která byla dlouho bez vody a najednou se ji do-stane vláhy. Soudce se neudržel a znovu se chopil řízení operací.
„Pročpak jste nám neřekl, že jste si vzal lék na spaní?“
„Protože jste se na to neptali a je to moje věc. Jsem snad po-vi-nen hlásit vám taky, když si moje žena vezme projímadlo?“
„Spolkl jste dvě tablety v půl desáté?“
„Ano.“
„A v deset hodin deset minut jste nespál?“
„Ne. Kdybyste byl na tyhle drogy navyklý, tak byste věděl, že po delším užívání už nemají skoro žádný účinek. Ze začátku mi stačil jeden prášek. Teď při dvou mi to trvá víc jak půl hodiny, než usnu.“
„Je tedy možné, že když jste uslyšel na ulici hluk, tak jste už spal?“
„Nespál jsem. Kdybych byl spal, tak jsem nic neslyšel.“
„Ale mohl jste podřimovat. Na co jste myslel?“
„Nepamatuju se.“
„Můžete odpřisáhnout, že jste nebyl ve stavu polospánku, mezi bdělým stavem a spánkem? Zvažte dobře mojí otázku. Křivé svě-dectví je vážný přečin.“
„Nespál jsem.“
Muž byl v jádru poctivý. Jistě ho těšilo, že může zasolit členu klanu Vernouxových, a udělal to s jásotem. Teď, když cítil, že mu triumf vyklouzává z hrsti, snažil se znovu něčeho chytit, neodvažoval se však lhát.
Vrhl na Maigreta smutný pohled, v němž byla výčitka, niko-liv však hněv. Jako by říkal:
„Pročpak jsi mě zradil, ty, který k nim nepatříš?“

Soudce nemarnil čas.

„Za předpokladu, že tablety začaly působit, aniž vás úplně uspaly, je možné, že jste zaslechl z ulice hluk, a vaše podřimování by vysvětlovalo, že jste neslyšel kroky před vraždou. Bylo třeba dupotu, pádu těla, aby to vzbudilo vaši pozornost. Není možno připustit, že potom, když se kroky vzdálily, jste znovu upadl do dřímoty? Nevstal jste. Nevzbudil jste svou ženu. Neznepokojil jste se, to jste nám řekl, měl jste pocit, jako kdyby se to všechno odehrávalo v neskutečném světě. Probudil jste se úplně, teprve když se hlouček nahlas hovořících lidí zastavil na chodníku.“

Chalus nadzvedl ramena a nechal je unaveně klesnout.

„To jsem mohl čekat,“ řekl.

Potom dodal něco jako:

„Vy a vám podobní... „

Chabot ho už neposlouchal a říkal inspektoru Chabironovi:

„Sepište přece jen protokol o jeho výpovědi. Odpoledne vy-slechnu jeho ženu.“

Když zůstal sám s Maigretem, předstíral soudce, že si dělá po-známky. Uběhlo dobře pět minut, než zašeptal, aniž na komisaře pohlédl:

„Děkuji ti.“

A Maigret zabafal z dýmky a zabručel:

„Není zač.“

Kapitola čtvrtá ITALKA S PODLITINAMI

Po celou dobu oběda, jehož hlavním chodem bylo nadívané sko-pové plecko – Maigret se nepamatoval, že by kdy takové jedl, – se Julien Chabot tvářil jako člověk, kterého trápí špatné svědomí.

Když překračovali práh domu, považoval za nutné zašeptat:

„Nemluvme o tom před matkou.“

Maigret to neměl v úmyslu. Zpozoroval, že se přítel shýbl ke schránce na dopisy, odkud po odsunutí několika prospektů vyňal obálku podobnou oné, kterou mu odevzdali ráno v hotelu, jen s tím rozdílem, že tato, místo aby byla nazelenalá, byla lososově růžová. Možná pocházela ze stejné složky? V této chvíli se o tom nemohl přesvědčit, protože soudce ji zastrčil nedbale do kapsy.

Cestou ze Soudního paláce skoro nemluvili. Než odtamtud odešli, sešli se krátce s prokurátorem a Maigreta dost překvapilo, že je to stěží třicátník, který právě vyšel ze škamen, krásný mládenec, který, jak se zdálo, nebral své povolání tragicky.

„Omlouvám se za včerejší večer, Chabote. Existuje jeden dobrý důvod, proč se mě nepodařilo sehnat. Byl jsem v La Rochelle a moje žena to nevěděla.“

A s mrknutím dodal:

„Naštěstí!“

Potom, nic netuše:

„Teď, když vám bude pomáhat komisař Maigret, jistě vraha brzy dopadnete. Myslíte si také, že je to nějaký šílenec, komisaři?“

K čemu by bylo dobré odporovat? Bylo cítit, že vztahy mezi soudcem a prokurátorem nejsou příliš přátelské.

Na chodbě je přepadli novináři, kteří už věděli, co vypovídal Chalus. Patrně jim to řekl. Maigret by se byl vsadil, že ve městě se to také vědělo. Tahle atmosféra se těžko vysvětlovala. Cestou ze Soudního paláce do soudcovy domu nepotkali víc jak padesát lidí, to ale stačilo ke změření místní teploty. V pohledech, věnovaných oběma mužům, chyběla důvěra. Obvyční lidé, zejména ženy, které se vra-cely z trhu, měly téměř nepřátelský postoj. Nahoře na náměstí Viéte byla malá kavárnička, kam chodilo dost lidí na aperitiv, a když šli okolo, bylo slyšet povyk, z něhož šel strach, a uštěpačný chechtot.

Někteří lidé zřejmě začínali ztrácet hlavu a přítomnost čet-níků, kteří hlídkovali po městě na kolech, je nestačila uklidnit, dodá-vala naopak vzhledu ulic dramatický ráz, připomínajíc, že někde tu je na svobodě zabiják.

Paní Chabotová se nepokusila vyptávat. Obskakovala svého syna i Maigreta, od něhož jako by pohledem vyžadovala, aby ho chránil, a snažila se hovořit jen o nezávazných věcech.

„Pamatujete se na tu dívku, co šilhala a jednou v neděli tu s vámi obědvala?“

Měla neuvěřitelnou paměť, připomínala Maigretovi lidi, s kte-rými se setkal před více jak třiceti lety, za svých krátkých poby-tů ve Fontenay.

„Moc dobře se provdala, za mládence z Maransu, který zalo-žil velkou sýrárnu. Měli tři děti, jedno hezčí než druhé, a potom zčista-jasna, jako by osud shledal, že jsou příliš šťastni, onemocněla tuber-kulózou.“

A jmenovala další, kteří buď onemocněli, nebo zemřeli, nebo je potkala jiná neštěstí.

Jako moučník donesla Rose obrovskou mísu větrníků a stará žena sledovala komisaře potměšilým pohledem. Nejdříve si říkal, proč, cítil, že se od něho něco očekává. Neměl větrníky rád a položil si na talíř jeden.

„No tak, posлуžte si. Nestyd'te se...“

Když viděl její zklamání, vzal si tři.

„Nebudete mi povídat, že jste ztratil tu svou zdravou chuť k jídlu? Pamatuji si, že jednou večer jste jich snědl dvanáct.

Vždycky když jste k nám přijížděl, dělala jsem vám větrníky, a vy jste tvrdil, že jste nikdy nikde takové nejedl.“

(Což, v uvozovkách, byla pravda: nikde je nikdy nejedl!)

Vypadlo mu to z paměti. Byl dokonce překvapen, že kdy proje-vil zálibu v cukroví. Řekl to asi tenkrát ze zdvořilosti.

Udělal, co bylo třeba, projevil radost, snědl všechno, co měl na talíři, vzal si další.

„A koroptvičky se zelím! Pamatujete se na ně? Lituji, že teď není jejich doba, protože...“

Po kávě diskrétně odešla a Chabot ze zvyku postavil na stůl kra-bici doutníků spolu s lahví koňaku. Jídelna se nezměnila o nic víc než pracovna a působilo to téměř tísnivým dojmem, shledat se s věcmi tak stejnými, a ani Chabot se vlastně v jistém směru tolik nezměnil.

Aby udělal příteli radost, Maigret si vzal doutník a natáhl nohy ke krbu. Věděl, že přítel má chuť začít hovořit o zcela určité věci, že na to myslí celou dobu, co odešli z Paláce. Chvilu to trvalo. Hlas soudce, který hleděl stranou, zněl nejistě:

„Myslíš, že jsem ho měl zatknout?“

„Koho?“

„Alaina.“

„Nevidím žádný důvod k zatčení doktora.“

„Přesto se zdá, že Chalus je upřímný.“

„To bezesporu je.“

„Taky si myslíš, že nelhal?“

V hloubí duše si Chabot kladl otázku, proč Maigret zasáhl, pro-tože nebýt jeho, nebýt otázky po práscích na spaní, přitížila by uči-telova výpověď Vernouxovu synu mnohem víc. To soudci vrtalo hlavou a znepokojovalo ho to.

„Především,“ řekl Maigret, který kouřil neobratně doutník, „je možné, že opravdu usnul. Vždycky nedůvěřuji svědectví lidí, kteří něco zaslechli z postele, možná kvůli mé ženě.

Často tvrdí, že usnula až ve dvě hodiny v noci. Je o tom po-ctivě přesvědčena a ochotná odpřisáhnout to. Ale často se stane, že já se během té její tak řečené nespavosti probudím, a vidím, že spí.“

Chabot nebyl přesvědčen. Domníval se možná, že mu přítel chce pomoci z ošemetné situace.

„Dodávám,“ pokračoval komisař, „že i kdyby to byl doktor, kdo zabil, je lepší nezatknout ho. To není člověk, z něhož lze dostat při-znání tvrdým výsledkem, tím méně výpraskem.“

Soudce okamžitě zavrhl tento nápad rozhořčeným gestem.

„Při nynějším stavu vyšetřování neexistuje ani náznak důkazu proti němu. Kdybys ho zatkl, poskytl bys zadostiučinění jedné části obyvatelstva, která by přišla manifestovat pod okna vězení s křikem: 'Na smrt s ním!' Jakmile by tahle štvance jednou začala, bylo by těžké nastolit klid.“

„Myslíš si to doopravdy?“

„Ano.“

„Neříkáš to proto, abys mě uklidnil?“

„Říkám to, protože je to pravda. Jak se stává vždycky u při-padů tohoto druhu, veřejné mínění označuje více méně otevřeně podezře-lého a často jsem si kladl otázku, podle čeho si ho vybírá. Je to zá-hadný, trochu děsivý úkaz. Od prvního dne, chápu-li to správně, se lidé postavili proti Vernouxovu klanu a nezatěžovali se příliš otáz-kou, jde-li o otce či syna.“

„To je pravda.“

„Ted' se hněv vyhrotil proti synovi.“

„A je-li vrahem?“

„Než jsme odešli, slyšel jsem tě, jak jsi dal příkaz, aby ho sle-do-vali.“

„Může sledování uniknout“

„To by nebylo z jeho strany moudré, protože bude-li se po městě moc ukazovat, vystavuje se nebezpečí, že ho někdo rozsápe na kusy. Jestliže je to on, udělá dříve či později něco, co povede na stopu.“

„Máš možná pravdu. Celkem vzato jsem rád, že jsi tady. Včera, přiznám se ti, mě to trochu dráždilo. Říkal jsem si, že mě budeš pozo-rovat a že ti budu připadat nešikovný, neobratný, staro-módní, co já vím. Na venkově trpíme skoro všichni komplexem méněcennosti, zejména vůči těm, kteří přicházejí z Paříže. A tím spíš, když jde o člověka, jako jsi ty! Zlobíš se na mě?“

„Za co?“

„Za hlouposti, které jsem ti napovídal.“

„Řekl jsi mi velice rozumné věci. I my v Paříži musíme brát ohled na postavení a s lidmi na určitých místech jednat v rukavič-kách.“

Chabot se už cítil lépe.

„Odpoledne budu vyslýchat svědky, které mi vyslídil Chabi-ron. Většina z nich nic neviděla ani neslyšela, ale nechci zanedbat sebe-menší možnost“

„Buď hodný na Chalusovu ženu.“

„Přiznej se, že tihle lidé ti jsou sympatičtí.“

„Ano, ovšem!“

„Půjdeš se mnou?“

„Ne. Já radši očichám vzduch ve městě a tu a tam si dám pivo.“

„Vlastně jsem ještě neotevřel tenhle dopis. Nechtěl jsem to udě-lat před matkou.“

Vytáhl z kapsy lososovou obálku a Maigret poznal písmo. Papír pocházel určitě ze stejné složky jako lístek, který obdržel ráno.

„Pokuste se zjistit, co dochtor udělal Sabatiový holce.“

„Znáš ji?“

„Tohle jméno jsem jakživ neslyšel.“

„Myslím, že si vzpomínám, žes mi řekl, že doktor Vernoux ne-běhá za děvčaty.“

„Říká se to o něm. Začnou pršet anonymy. Tenhle je od ně-jaké ženy.“

„Jako většina anonymních dopisů! Obtěžovalo by tě zatelefo-no-vat na komisařství?“

„Kvůli té Sabatiové?“

„Ano.“

„Teď hned?“ Maigret přikývl.

„Pojďme do pracovny.“

Zvedl sluchátko a zavolal policejní komisařství.

„To jste vy, Férone? Tady vyšetřující soudce. Znáte nějakou Sa-batiovou?“

Musil čekat. Féron se šel zeptat strážníků, možná nahlédnout do kartotéky. Když se znovu ozval, Chabot načmáral při poslouchání několik slov na psací podložku.

„Ne. Pravděpodobně žádná souvislost. Jakže? Jistěže ne. Za-tím se jí nezapývejte.“

Když to říkal, domáhal se pohledem Maigretova souhlasu a ten horlivě přikyvoval.

„Budu v kanceláři za půl hodiny. Ano. Děkuji!“

Zavěsil.

„Existuje doopravdy jistá Louise Sabatiová ve Fontenay-le-Comte, dcera italského zedníka, který pracuje v Nantes nebo někde v okolí. Nějakou dobu byla servírkou v hotelu Francie, potom číšnicí v kavárně U pošty. Už několik měsíců nepracuje. Pokud se nedávno nepřestěhovala, bydlí v zatáčce silnice na La Rochelle, v kasárenské čtvrti, ve velkém zchátralém domě, kde žije asi šest sedm rodin...“

Maigret, který už měl dost doutníku, zamačkal rozžhavený ne-do-palek v popelníku a zapálil si dýmku.

„Chceš za ní zajít?“

„Možná.“

„Myslíš si pořád, že doktor...?“

Zmlkl a svrastil obočí.

„Co vlastně budeme dělat dnes večer? Normálně bych měl jít k Vernouxovým na bridž. Podle toho, cos mi říkal, očekává Hubert Vernoux, že přijdeš taky.“

„Nuže?“

„Říkám si, že vzhledem k mínění...“

„Máš ve zvyku chodit tam každou sobotu?“

„Ano.“

„Když tam tedy nepůjdeš, vyvodí se z toho, že jsou v pode-zření.“

„A když tam půjdu, bude se říkat...“

„Bude se říkat, že je kryješ. Nic víc. A to se už říká. Trochu víc, trochu míň...“

„Máš v úmyslu jít se mnou?“

„Samosebou.“

„Když chceš...“

Chudák Chabot už nevzdoroval, podřídil se Maigretově inici-a-tivě.

„Je na čase, abych šel do Paláce.“

Vyšli společně a nebe mělo stále stejné bílé zabarvení, třpy-tivé a zároveň matné, jako nebe zrcadlící se ve vodě kaluže.

Vítr byl stále prudký a na rozích ulic lepil ženám šaty na tělo, občas vzal někte-rému muži klobouk a ten se za ním rozeběhl se směšným gesti-kulo-váním.

Rozešli se každý jiným směrem.

„Kdy tě uvidím?“

„Zastavím se možná u tebe v úřadě. Když ne, přijdu k tobě na ve-čeři. V kolik hodin je bridž u Vernouxových?“

„V půl deváté.“

„Upozorňuji tě, že neumím hrát.“

„To nevadí.“

Kudy Maigret prošel, kráčeje po chodníku, dýmku v zubech, ruce v kapsách a hlavu skloněnou, aby mu neuletěl klobouk, všude se pohnuly záclony. O samotě nepociťoval už takovou jistotu. Všechno, co právě řekl příteli Chabotovi, byla pravda. Ale když ráno zasáhl ke konci do Chalusova výsledku, uposlechl okamžitého popudu, za nímž se skrývalo přání dostat soudce z nepříjemné situace.

Atmosféra ve městě byla stále znepokojující. I když lidé na-krásně šli po své práci jako obvykle, v pohledech chodců byla jakási úzkost a jako by kráčeli rychleji v obavách, že se před nimi najednou vynoří odněkud vrah. V jiné dny, Maigret by to odpřisáhl, se hospo-dyňky jistě neshlukovaly jako dnes na prazích domů, kde si tiše povídaly.

Lidé ho sledovali očima a jemu se zdálo, že v jejich tvářích čte němou otázku. Udělá něco? Nebo bude neznámý moci dál bez-trestně zabíjet?

Někteří ho plaše zdravili, jako by říkali:

„Víme, kdo jste. Říká se o vás, že si umíte poradit i s nejob-tíž-něj-šími případy. A vy, vy se nenecháte omráčit jistými osob-nostmi.“

Chystal se vejít do kavárny U pošty na jedno velké pivo. Bo-hu-žel byl uvnitř přinejmenším tucet lidí, a všichni k němu obrátili hlavy, jakmile se přiblížil ke dveřím, a jemu se nechtělo odpovídat právě teď na otázky, kterými by ho zahrnuli. Aby se člověk dostal do kasárenské čtvrti, musil přejít Mar-tovo pole, rozlehlou holou plochu, orámovanou nedávno zasazenými stromky, které se zimomřivě třásly v severáku.

Pustil se stejnou uličkou, kterou šel lékař včera večer, byla to ta, kde byl zabit Gobillard. Když míjel jeden dům, zaslechl z druhého patra hluk hlasů. Tady bezpochyby bydlil učitel Ecnile Chalus. Ně-kolik osob tam vášnivě debatovalo, zřejmě jeho přátelé, kteří se přišli poptat, co je nového.

Přešel Martovo pole, obešel kasárna, zahrnul do ulice napravo a hledal velký zchátralý dům, který mu přítel popsal. Byl tu jen jeden takový. V liduprázdné ulici mezi dvěma prázdnými pozemky. Co to bývalo dříve, bylo těžké uhodnout, sklad či mlýn, nebo možná malá továrnička? Venku si hrály děti. Další, menší, s holými zadečky, se batolily po chodbě. Tlustá žena s vlasy padajícími jí na záda vystrčila hlavu z pootevřených dveří, ta jaktěživa neslyšela o komisaři

Maig-retovi.

„Co hledáte?“

„Slečnu Sabatiovou.“

„Louisu?“

„Myslím, že se tak jmenuje.“

„Obejděte dům a jděte zadními dveřmi. Vyjdete po schodech, jsou tam jen jedny dveře. Tam to je.“

Udělal, co mu řekla, protáhl se kolem popelnic, přeskočil od-padky a přitom slyšel troubení z kasárenského dvora.

Domovní dveře, o nichž mu řekla, byly otevřené. Příkré schody bez zábradlí ho do-vedly do poschodí, které nebylo ve stejné úrovni s ostatními, a zakle-pal na modře lakované dveře.

Napřed se nikdo neozval. Zaklepal silněji a zaslechl ženské kroky v papučích, musil však zaklepat potřetí, než se ozvalo:

„Co je?“

„Slečna Sabatievá?“

„Co chcete?“

„Mluvit s vámi.“

A nazdařbůh dodal:

„Posílá mě doktor.“

„Okamžik.“

Kroky se vzdálily, bezpochyby aby se pořádně oblékla. Když ko-nečně otevřela dveře, měla na sobě květovaný župan ze špatné bavl-něné látky, pod kterým zřejmě měla jen noční košili. Nohy v pantof-lích měla bosé, černé vlasy neupravené.

„Spala jste?“

„Ne.“

Prohlížela si ho nedůvěřivě od hlavy až k patě. Vzadu, za mi-ni-a-turní předsínkou, bylo vidět neuklizený pokoj, do něhož ho nepo-zvala.

„Ca mi vzkazuje?“

Jak otočila hlavu trochu na stranu, všiml si podlitiny u levého oka. Nebyla čerstvá. Modrá barva začínala přecházet do žluta.

„Nebojte se. Jsem přítel. Chtěl bych si jen s vámi chvíličku po-po-vídat.“

Co ji zřejmě přimělo, aby ho vpustila dovnitř, bylo to, že se dole u schodů objevili dva tři výrostci a civěli na ně.

Byly tam jen dvě místnosti, pokoj, který jen zahlédl a kde bylo rozestlané lůžko, a kuchyň. Na stole ležel otevřený román vedle šálku s nedopitou bílou kávou a na talířku kousek másla.

Louise Sabatievá nebyla krásná. V černých šatech s bílou zá-stěr-kou musila mít onen unavený vzhled většiny pokojských ve venkov-ských hotelích. A přesto bylo něco přitažlivého, téměř pate-tického v její bledé tváři, v níž plály

intenzívně temné oči.

Uvolnila mu jednu židli.

„Opravdu vás poslal Alain?“

„Ne.“

„Neví, že jste tady?“

Když to říkala, podívala se ustrašeně po dveřích a zůstala stát, přichystána bránit se.

„Nebojte se.“

„Jste od policie?“

„Ano a ne.“

„Co se stalo? Kde je Alain?“

„Nejspíš doma.“

„Víte to určitě?“

„Kde jinde by měl být?“

Skousla ret, na němž se objevila krev. Byla velice nervózní a byla to chorobná nervozita. Blesklo mu hlavou, jestli nebere nějaké drogy.

„Kdo vám o mně řekl?“

„Jste už dlouho doktorovou milenkou?“

„Řekli vám to?“

Tvářil se jako učiněné dobrotisko a nestálo ho to ostatně žád-nou námahu dát jí najevo svoje sympatie.

„Vy jste právě vstala?“ zeptal se místo odpovědi.

„Proč vás to zajímá?“

Měla nepatrný italský akcent, ne moc. Nemohlo jí být víc jak tři-cet let a její tělo pod špatně ušitým županem bylo ztepilé, jen hrud', která bývala asi vyzývavá, byla trošku ochablá.

„Neobtěžovalo by vás posadit se vedle mě?“

Nevydržela na místě. S horečnatými pohyby popadla cigaretu, zapálila si.

„Víte určitě, že Alain nepřijde?“

„Toho se bojíte? Proč?“

„Žárlí.“

„Nemá žádný důvod žárlit na mě.“

„Žárlí na každého muže.“

A podivným hlasem dodala:

„Dobře dělá. Má pravdu.“

„Co tím chcete říct?“

„Že na to má právo.“

„Miluje vás?“

„Myslím, že ano. Ví, že za to nestojím, ale...“

„Opravdu se nechcete posadit?“

„Kdo jste?“

„Komisař Maigret od kriminální policie z Paříže.“

„Slyšela jsem o vás. Co tu děláte?“

Proč jí neříci pravdu?

„Přijel jsem náhodou, abych se setkal s přítelem, kterého jsem léta neviděl.“

„Ten vám řekl o mně?“

„Ne. Setkal jsem se také s vaším přítelem Alainem. Vlastně dnes večer jsem pozván k němu.“

Cítila, že nelže, ale ještě se neuklidnila. Přesto si přitáhla židli, hned se však neposadila.

„Není-li zrovna teď v nepříjemné situaci, vydává se v nebezpečí, že v ní dříve či později bude.“

„Proč?“

Podle tónu, jakým to řekla, usoudil, že už ví.

„Někteří lidé si myslí, že on je možná tím člověkem, kterého hle-dáme.“

„Kvůli těm vraždám? To není pravda. To není on. Neměl žádný důvod.“

Prerušil ji a podal jí dopis, který mu soudce nechal. Přečetla ho s napjatým výrazem v tváři a se svraštěným obočím.

„Ráda bych věděla, kdo to psal.“

„Nějaká žena.“

„Ano. A určitě žena, která tu bydlí.“

„Proč?“

„Protože nikdo jiný nic neví. Přisahal bych, že ani tady v domě nikdo neví, kdo on je. To je msta, špinavost. Alain nikdy...“

„Posaďte se.“

Konečně se k tomu odhodlala a pečlivě překřížila cípy županu přes nahé nohy.

„Jste už dlouho jeho milenkou?“

Nezaváhala.

„Osm měsíců a jeden týden.“

Málem se usmál té přesnosti.

„Jak to mezi vámi začalo?“

„Pracovala jsem jako číšnice v kavárně U pošty. Chodíval tam občas odpoledne a sedával vždycky na stejném místě u okna, odkud pozoroval lidi venku. Všichni ho znali a zdravili, ale nepouštěl se se mnou do řeči. Po nějaké době jsem si všimla, že mě pozoruje.“

Pohlédla na něho vyzývavě.

„Chcete opravdu vědět, jak to začalo? Tak dobrá, povím vám to, a uvidíte, že není takový, jak si myslíte. Ke konci chodíval na skle-ničku večer. Jednou zůstal až do zavírací doby. Já měla spíš chuť dělat si z něho legraci, kvůli těm jeho velkým očím, které ze mě nespouštěl. Toho večera jsem měla venku schůzku s obchodníkem s vínem, se kterým se určitě setkáte. Zahnuli jsme doprava uličkou a...“

„A co?“

„No a usadili jsme se na lavičce na Martově poli. Chápete? Ni-kdy to netrvalo příliš dlouho. Když bylo po všem, šla jsem přes náměstí domů a uslyšela jsem za sebou kroky. Byl to doktor. Trošku jsem se bála. Otočila jsem se a zeptala se ho, co mi chce. Byl celý rozpačitý, nevěděl, co říci. Víte, co mi nakonec zašeptal?

'Proč jste to udělala?'

A já se dala do smíchu.

'Vadí vám to?'

'Moc mě to mrzelo.'

'Proč?'

A tak se mi nakonec přiznal, že mě miluje, že se mi to nikdy ne-odvážil říci, že je moc nešťastný. Usmíváte se?“

„Ne.“

Byla to pravda. Maigret se neusmíval. Dovedl si dobře před-sta-vit Alaina Vernoux v téhle situaci.

„Chodili jsme do jedné nebo dvou hodin do rána po hrázi a na-ko-nec jsem to byla já, kdo brečel.“

„Šel s vámi sem?“

„Ten večer ne. Trvalo to celý týden. Ty dny trávil skoro vše-chen čas v kavárně a hlídal mě. Žárlil dokonce na to, že jsem podě-kovala zákazníkovi za spropitné. Žárlí pořád. Nechce, abych chodila ven.“

„Bije vás?“

Zvedla bezděčně ruku k podlitině na tváři, a jak jí sklouzl ru-káv županu, spatřil, že na pažích má další modřiny, jako by je byly pevně sevřely silné ruce.

„Má na to právo,“ odvětila ne bez hrdosti.

„Stává se to často?“

„Skoro pokaždé.“

„Pročpak?“

„Když to nechápete, nemůžu vám to vysvětlit. Miluje mě. Musí žít tam dole se ženou a dětmi. Nejenže nemiluje svou ženu, ale ne-miluje ani svoje děti.“

„To vám řekl?“

„Vím to.“

„Podvádíte ho?“

Zmlkla, upřeně na něho hleděla s divokým výrazem. Pak:

„To vám řekli?“

A tlumeně:

„První dobou se to stávalo, když jsem ještě nechápala. Mys-lela jsem, že je jako ostatní. Když člověk začne jako já ve čtrnácti letech, nepřikládá tomu důležitost. Když se to dověděl, myslela jsem, že mě zabije. Neříkám to jen tak. V životě mi nikdo nenahnal tako-vou hrůzu. Celou hodinu ležel natažený na posteli, oči upřené na strop, pěsti zaťaté, neřekl ani slovo a já cítila, že děsně trpí.“

„Začala jste znovu?“

„Dvakrát nebo třikrát. Byla jsem dost hloupá.“

„A od té doby?“

„Ne!“

„Chodí k vám každý večer?“

„Skoro každý večer.“

„Čekala jste ho včera?“

Zaváhala, přemýšlejíc, k čemu by na základě jejich výpovědí mohl dospět, protože chtěla stůj co stůj chránit Alaina.

„Jaký je v tom rozdíl?“

„Musíte si přece něco nakoupit.“

„Nechodím až do města. Na rohu ulice je malé hokynářství.“

„Zbývající čas jste zavřená tady?“

„Nejsem zavřená. Dokazuje to, že jsem vám otevřela dveře.“

„Nikdy neřekl, že vás zavře?“

„Jak jste to uhodl?“

„Udělal to?“

„Na jeden týden.“

„Sousedí si toho všimli?“

„Ano.“

„A proto vám vrátil klíč?“

„Nevím. Nechápu, kam tím míříte.“

„Milujete ho?“
„Myslíte si, že bych vedla takovýhle život, kdybych ho ne-milo-vala?“
„Dává vám peníze?“
„Když může.“
„Myslel jsem, že je bohatý.“
„To si myslí kdekdo, zatímco on je na tom přesně jako nějaký mladíček, který si musí tátovi říkat každý týden o trochu peněz. Žijou všichni v jednom domě.“
„Proč?“
„Co já vím.“
„Mohl by pracovat.“
„To je jeho věc, ne? Otec ho nechává celé týdny bez halíře.“
Maigret pohlédl na stůl, kde byl jen chléb a máslo.
„Je tomu tak právě teď?“
Pokrčila rameny.
„Co na tom záleží? Já si taky kdysi dělala představy o lidech, o kterých se myslí, že jsou bohatí. Fasáda, ano! Velikánský dům a nic v něm. Nedělají celý čas nic jiného, než že se namáhají, aby ze sta-rého vymámili trochu prachů, a dodavatelé čekají někdy celé měsíce, než dostanou zapláceno.“
„Myslel jsem, že Alainova žena je zámožná.“
„Kdyby byla prachatá, nebyla by si ho vzala. Představovala si, že on je. Když zjistila, že tomu tak není, začala ho nenávidět.“
Zavládlo dosti dlouhé mlčení. Maigret si nacípával dýmku, po-malu, zasněně.
„Copak si myslíte?“ zeptala se.
„Myslím, že ho opravdu milujete.“
„To je toho!“
Její ironie byla hořká.
„Jen mi vrtá hlavou,“ pokračovala, „proč jsou lidi hned proti němu. Četla jsem noviny. Neříká se nic přesného, ale cítím, že ho podezřívají. Zrovna před chvílí jsem zaslechla oknem ženské, jak se bavily schválně nahlas na dvoře, aby mi neušlo ani slovo z toho, co vykládaly.“
„Co říkaly?“
„Že v momentě, kdy hledají blázna, nemusej chodit moc da-leko, aby ho našli.“
„Předpokládám, že vyslechly scény, které se u vás odehrá-valy?“
„No a?“
Najednou se skoro rozzuřila a vstala ze židle.
„Tak vy si taky budete myslet, že je blázen, protože se zami-loval do holky, jako jsem já, a protože na ni žárlí?“
Maigret vstal také, a aby ji uklidnil, pokusil se jí položit ruku na rameno, ale ona ho rozhněvaně odstrčila.
„Jen to řekněte, jestli si to nemyslíte?“
„Já si to nemyslím.“
„Myslíte si, že je blázen?“
„Rozhodně ne proto, že vás miluje.“
„Ale přesto je?“
„Pokud se nedokáže opak, nemám žádný důvod, abych dospěl k takovému závěru.“
„Co to přesně znamená?“
„To znamená, že jste hodné děvče a že...“
„Nejsem hodná. Jsem coura, flundra, a nezasloužím si, aby...“
„Jste hodné děvče a já vám slibuji, že udělám, co je v mých si-lách, aby byl odhalen skutečný viník.“
„Jste přesvědčen, že to není on?“
Vzdychl stísněně a z rozpaků si začal zapalovat dýmku.
„Tak vidíte, že se to neodvažujete říci!“
„Jste hodné děvče, Louise. Přijdu asi ještě za vámi...“
Ona však ztratila důvěru, a když za ním zavírala dveře, vr-čela:
„Vy a vaše sliby!...“
Ze schodiště, u jehož úpatí na něho civěly děti, jako by zasle-chl, jak dodala sama pro sebe:
„Nejste stejně nic jiného než hnusný policajt!“

Kapitola pátá
PARTIE BRIDŽE

Když ve čtvrt na devět vyšli z domu v Clemenceauově ulici, má-lem couvli zpátky, tak je překvapil klid a ticho, které je náhle obklo-pilo.
K páté hodině odpoledne se nebe zatmělo jako při Ukřižování a po celém městě musili rozsvítit světla. Ozvalo se dvojí zarachocení hromu, krátké, ohlušující, a z mračen se vysypal ne děšť, ale kroupy, bylo vidět, jak chodci mizí jako

smetení smřtí, a na dlažbě poskako-valy bílé kuličky jako pingpongové míčky.

Maigret, který byl v té chvíli v kavárně U pošty, vstal jako všichni; postavit se k oknu a díval se do ulice, jako se díváme na ohňostroj.

Ted bylo po všem a člověka mátl, že neslyší ani déšť, ani vítr, že kráčí nehybným vzduchem, a že když zvedne hlavu, vidí mezi stře-chami hvězdy.

Snad kvůli tichu, které rušil jen klapot jejich kroků, kráčeli mlčky vzhůru ulicí k náměstí Viete. Přímou na rohu náměstí přešli okolo muže, který se skrýval ve stínu, bez pohnutí, s bílou páskou na kabátě a s obuškem v ruce, a sledoval je mlčky očima.

O pár kroků dál otevřel Maigret ústa, aby se přitele na něco ze-ptal, ten jeho otázku tušil a vysvětlil tlumeně:

„Chvilku předtím, než jsem odešel z kanceláře, telefonoval mi komisař. Pekli to už od včerejška. Dnes ráno roznesli kluci pozvánky do schránek. V šest hodin byla schůze a ustavili výbor bdělosti.“

Ustavení se samosebou nevztahovalo na kluky, ale na nepřá-tel-ské elementy ve městě.

Chabot dodal:

„Nemůžeme jim v tom zabránit“

Přímou před domem Vernouxových v Rabelaisově ulici postá-vali na chodníku tři další muži s páskami a dívali se na ně.

Nepře-cházeli sem a tam, stáli na místě jako na stráži, a vypadalo to, jako by na ně čekali a chtěli jim snad zabránit ve vstupu do domu. Maigre-tovi se zdálo, že v tom nejmenším z těch tří poznává hubenou posta-vičku učitele Chaluse.

Bylo to dost působivé. Chabot zaváhal, má-li přistoupit ke dve-řím, patrně by byl radši šel dál. Nezaváňelo to ještě vzpourou ani nepokojem, ale bylo to poprvé, co se setkali s tak hmatatelným pro-jevem nespokojenosti lidu.

Navenek klidný, velmi důstojný, ne bez jisté vznešenosti, vy-šet-řující soudce nakonec vystoupil po schodech a nadzvedl klepátko na dveřích.

Za ním se neozvalo jediné zašeptání, jediný žert. Stále bez hnutí tři muži pozorovali jejich počínání.

Zvuk klepátka se rozlehl uvnitř domu jako v kostele. Oka-mžitě, jako by byl na něj čekal, správce domu zaharašil řetězy a závory a uvítal je tichou úklonou.

Obvykle to asi neprobíhalo tímto způsobem, protože Julien Cha-bot na prahu salónu zaváhal, zalitoval možná, že přišel. V místnosti, jež měla rozměry tanečního sálu, svítil veliký křiš-ťálový lustr, další lampy zářily na stolech, a bylo tu dost křesel pro čtyřicet lidí, rozestavených na nejrůznějších místech a okolo krbu.

Byl tu však jediný člověk, v nejvzdálenějším koutě místnosti, Hubert Vernoux, s bílými hedvábnými vlasy, který se vynořil z obrov-ského křesla Ludvíka XIII. a šel jim v ústretu s napřaženou rukou.

„Říkal jsem vám včera ve vlaku, že mě přijdete navštívit, pane Maigrete. Telefonoval jsem ostatně dneska našemu příteli Chabotovi, abych se ujistil, že vás přivede.“

Byl v černém a jeho oblek se podobal tak trochu smokingu, na pr-sou mu visel na stužce monokl.

„Rodina tu bude za okamžik. Nechápu, proč tu ještě nejsou.“

V slabém osvětlení vlaku ho Maigret špatně viděl. Tady mu při-padal starší. Když procházel salónem, měla jeho chůze onu me-cha-nickou strnulost lidí postižených artritidou, jejichž pohyby jako by řídily pružiny. Obličej měl opuchlý, takřka umělého růžového zabar-vení.

Pročpak se komisaři vtíralo pomyšlení na zestárlého herce, který se nutí vystupovat dál ve své roli a žije v hrůze, že si diváci všimnou, že je napůl mrtvý?

„Musím jim vzkázat, že jste tady.“

Zazvonil a řekl správci:

„Podívejte se, jestli je už paní hotova. Upozorněte také slečnu Lucile, doktora a paní...“

Něco nebylo v pořádku. Byl rozněvaný na rodinu, že tu ne-jsou. Aby ho uklidnil, řekl Chabot, dívaje se na tři stolky připravené k bridži:

„Přijde Henri de Vergennes?“

„Omluvil se telefonicky. Bouře vyvrátila stromy v zámecké aleji a on nemůže vyjet s vozem.“

„Aumale?“

„Notář má od dnešního rána chřipku. V poledne se uložil do po-stele.“

Celkem nepřijde nikdo. A jako by se i sama rodina rozmýš-lela, mají-li sejít dolů. Správce se už neobjevil. Hubert Vernoux ukázal na likéry na stolku:

„Poslužte si, buďte tak hodní. Prosím, abyste mne na okamžik omluvili.“

Šel pro ně sám, po velkém kamenném schodišti se zábradlím z tepaného železa.

„Kolik lidí se obvykle účastní těchtohle bridžů?“ zeptal, se Maig-ret potichu.

„Ne moc. Pět nebo šest, kromě rodiny.“

„Která bývá obvykle v salóně, když přijdeš?“

Chabot přikývl zdráhavě na souhlas. Někdo tiše ve šel, byl to doktor Alain Vernoux, který se nepřevlékl a měl na sobě týž špatně vyžehlený oblek jako ráno.

„Jste sami?“

„Váš otec šel právě nahoru.“

„Potkal jsem ho na schodech. A dámy?“

„Myslím, že šel pro ně.“

„Asi už nikdo nepřijde.“

Alain pohnul hlavou k oknům, jež zahalovaly těžké závěsy.

„Viděli jste?“

Věděl, že pochopili, o čem mluví.

„Hlíďají palác. Musejí hlídkovat i před dveřmi do uličky. To je moc dobře.“

„Proč?“

„Protože jestli bude spáchán další zločin, nebudou ho moci při-soudit nikomu z domu.“

„Vy předvídáte další zločin?“

„Jestliže jde o šílence, není důvodu, aby zůstalo při dosavad-ním počtu.“

Konečně se objevila paní Vernouxová, matka lékaře, násle-do-vána manželem, jehož tváře měly sytější barvu, jako kdyby se byl musel dohadovat, aby jí přiměl sejít dolů. Byla to šedesátnice s vlasy dosud hnědými, s velkými kruhy pod očima.

„Komisař Maigret z pařížské kriminální policie.“

Kývla nepatrně hlavou a šla se posadit do křesla, kde bylo zřejmě její místo. Cestou se spokojila s letným: „Dobrý večer, Juli-ene,“ adresovaným soudci.

Hubert Vernoux oznámil:

„Švagrová už jde. Před chvílí jsme byli bez elektrického proudu, takže večere se opozdila. Předpokládám, že proud nešel v celém městě.“

Mluvil, jen aby řeč nestála. Slova nemusela mít smysl. Bylo třeba zaplnit ticho v salóne.

„Doutník, komisaři?“

Už podruhé, co byl ve Fontenay, přijal Maigret doutník, pro-tože neměl odvahy vytáhnout z kapsy dýmku.

„Tvoje žena nepřijde dolů?“

„Asi ji zdržely děti.“

Bylo už jasné, že Isabelle Vernouxová, matka, přivolila být při-tomma po bůhvíjakých vyjednáváních, ale že byla rozhodnuta neú-častnit se setkání aktivně. Vzala do rukou nějaké vyšívání a nepo-slouchala, o čem je řeč.

„Hrajete bridž, komisaři?“

„Hrozně mě mrzí, že vás zklam, ale nehraju ho vůbec. Ale spě-chám dodat, že velmi rád hře přihlízím.“

Hubert Vernoux pohlédl na soudce.

„Jak budeme hrát? Lucile bude hrát určitě. Vy a já. Předpo-klá-dám, že Alain...“

„Ne. Se mnou nepočítejte.“

„Zbývá tvá žena. Nechtěl by ses jít podívat, jestli už bude brzy hotová?“

Stávalo se to trapným. Nikdo kromě paní domu se neodhodlal po-sadit. Maigret zakrýval rozpaky doutníkem. Hubert Vernoux si také zapálil a zabýval se naléváním koňaku do skleniček.

Mohli si ti tři muži, kteří hlídkovali venku, představit, že uvnitř mají věci takovýto průběh?

Konečně sešla dolů Lucile, byla přesnou kopií své sestry, až na to, že byla ještě hubenější a ještě hranatější. Ani ona nevěnovala ko-misaři víc než krátký pohled, šla rovnou k jednomu z hracích stolků.

„Začneme?“ zeptala se.

Potom, ukazujíc neurčitě na Maigreta:

„Hraje?“

„Ne.“

„Kdo tedy hraje? Pročpak jsem musela dolů?“

„Alain šel pro svou ženu.“

„Nepřijde.“

„Pročpak?“

„Protože má zase tu svoji migrénu. S dětmi bylo celý večer k ne-vydržení. Vychovatelka dala výpověď a odešla. Jeanne se stará o miminko.“

Hubert Vernoux si otřel čelo.

„Alain ji přemluví.“

A obrácen k Maigretovi:

„Nevím, jestli máte děti. Ve všech velkých rodinách to je asi stejné. Každý táhne za jiný provaz. Každý má své povinnosti, své zájmy...“

Měl pravdu. Alain přivedl svou ženu, nevýraznou, spíše bou-be-latou, s očima zčervenalýma od pláče.

„Promiňte,“ řekla tchánovi. „Měla jsem trápení s dětmi.“

„Zdá se, že vychovatelka...“

„Promluvíme si o tom zítra.“

„Komisař Maigret“

„Těší mě.“

Podala mu ruku, ale byla to bezvládná ruka, bez tepla.

„Hrajeme?“

„Hrajeme.“

„Kdo?“

„Opravdu se nechcete, komisaři, zúčastnit partie?“

„Opravdu ne.“

Julien Chabot jako stálý host, který se tu vyzná, už seděl, mí-chal karty a rozkládal je doprostřed zeleného sukna.

„Jste na řadě, Lucile.“

Obrátila krále, její švagr spodka. Soudce s Alainovou ženou si vytáhli trojku a sedmičku.

„Jsme zajedno.“

Trvalo to skoro půl hodiny, ale konečně se usadili. Matka Isa-belle Vernouxová ve svém koutku se na nikoho nedívala. Maigret se usadil opodál, za Hubertem Vernouxem, takže viděl do jeho karet a zároveň do karet jeho švagrové.

„Pas.“

„Kříže.“

„Pas.“

„Srdce.“

Doktor zůstal stát a vypadal, jako by nevěděl, kam se vtnout. Všichni byli pod komandem. Hubert Vernoux je sehnal dohromady takřka násilím, aby – snad kvůli komisaři – zachoval zdání, že v domě probíhá všechno normálně.

„No tak! Huberte?“

Švagrová, která byla jeho partnerkou, ho napomínala:

„Promiňte!... Dva kříže...“

„Víte určitě, že ne tří? Ohlásila jsem srdce na vaše kříže, což znamená, že mám přinejmenším dva a půl honérů...“

Od tohoto okamžiku se Maigret začal vášnivě zajímat o partii. Ne o hru samotnou, ale o to, co mu napovídala o charakteru hráčů.

Například přítel Chabot se vyznačoval pravidelností metro-nomu, ohlašoval přesně tak, jak měl, neriskoval, ale ani se nebál. Hrál klidně a nepronášel žádné připomínky ke své partnerce. Nej-výše, když mu mladá žena správně neodpověděla, přeběhl mu tváří stín rozmrzelosti.

„Prosím o prominutí. Měla jsem odpovědět tři piky.“

„Na tom nezáleží. Nemohla jste vědět, co mám v ruce.“

Při třetím kole ohlásil a podařil se mu malý slam, hned se za to omluvil:

„Příliš snadné. Měl jsem ho v ruce.“

Mladá žena se rozptylovala, snažila se vzpamatovat, a když byla řada na ní, rozhlížela se kolem dokola, jako by žádala o pomoc. Obrátila se i na Maigreta s prsty na kartě, aby ho požádala o radu.

Neměla bridž ráda, byla tu jen proto, že to bylo nutné, aby dělala čtvrtého.

Lucile naopak dominovala svou osobností stolu. Ona po každém tahu hru komentovala a pronášela sladkokyselé poznámky.

„Když Jeanne ohlásila dvě srdce, měl byste vědět, jak na to. Určitě měla srdcovou dámu.“

Ostatně měla pravdu. Měla vždycky pravdu. Její malá černá očka jako by viděla skrze karty.

„Co je to dnes s vámi, Huberte?“

„Ale...“

„Hrajete jako začátečník. Jen tak tak že slyšíte licitaci. Mohli jsme vyhrát třemi bez trumfu a vy si řeknete o čtyři kříže, s kterými nic nepořídíte.“

„Čekal jsem, že to řeknete...“

„Já vám nemusela říkat o svých kulích. Vy jste měl...“

Hubert Vernoux se pokusil vynahradiť si to. Byl jako hráči ru-lety, kteří když prohrají, upínají se k naději, že štěstí se musí každou chvíli obrátit, zkoušejí všechna čísla a vidí se vztekem, že vy-cházejí právě ta, na která přestali sázet.

Téměř stále ohlašoval víc, než měl, spoléhaje na karty své part-nerky, a když je nenašel, žmoulal nervózně konec doutníku.

„Ujišťuji vás, Lucile, že jsem byl naprosto v právu, když jsem ohlásil dva piky pro začátek.“

„Jenže jste neměl ani pikové ani kulové eso.“

„Ale měl jsem...“

Vypočítával své karty, krev se mu vehnala do tváří, zatímco ona na něho hleděla s chladnou sveřepostí.

Aby se dostal do tempa, ohlašoval stále riskantněji, takže to už nebyl bridž, ale poker.

Alain šel na chvíli dělat společnost své matce. Když se vrátil, po-stával za hráči a díval se do karet bez zájmu svými velkýma očima, zastřenýma brýlemi.

„Vyznáte se v tom trochu, komisaři?“

„Znám pravidla. Jsem schopen partii sledovat, ale ne hrát.“

„Zajímá vás to?“

„Moc.“

Zadíval se na komisaře mnohem pozorněji, zdálo se, že po-cho-pil, že Maigretův zájem se soustřeďuje mnohem víc na chování hráčů než na karty, a pohlédl s nevolí na tetu a otce.

Chabot a Alainova žena vyhráli první robr.

„Vyměníme se?“ navrhla Lucile.

„Ledaže bychom si dali revanš, tak jak jsme.“

„Já bych si radši vyměnila partnera.“

To byla z její strany chyba. Dostala za partnera Chabota, který neudělal jedinou chybičku a jemuž nebylo možno nic vytknout. Je-anne hrála špatně. Ale snad proto, že stále ohlašovala příliš málo, vyhrál Hubert Vernoux dvě kola hned po sobě.

Nebylo to tak docela. Měl kartu, to ano. Ale kdyby byl ne-proje-vil takovou odvahu, nebyl by vyhrál, protože nic mu nedávalo naději na karty, jaké měla jeho partnerka.

„Hrajeme dál?“

„Dokončíme kolo.“

Tentokrát byl Vernoux se soudcem, obě ženy spolu. A vyhráli muži, takže Hubert Vernoux vyhrál dvě partie ze tří.

Dalo by se říci, že se mu ulevilo, jako kdyby tato partie pro něho měla velký význam. Otřel si čelo, nalil si skleničku a přinesl také Maigretovi.

„Vidíte, ať si říká moje švagrová, co chce, nejsem tak poše-tilý. To, co ona nechápe, je to, že když člověk pochopí, jak uvažuje jeho protivník, má partii napůl vyhranou, ať má karty jakékoliv. Právě tak je tomu při prodeji statku nebo pozemku. Když víte, co má kupující v hlavě, a...“

„Prosím vás, Huberte!“

„Co je?“

„Snad byste tady nemusil mluvit o obchodech?“

„Prosím za prominutí. Zapomínám, že ženy chtějí, aby člověk pe-níze vydělával, ale raději nechťjí vědět, jak se vydělávají.“

To byla také nerozvážnost. Jeho žena ho ze svého vzdáleného křesla napomenula:

„Pil jste?“

Maigret ho viděl vypít tři nebo čtyři koňaky. Zarazil ho způ-sob, jakým si Vernoux naléval, pokradmu, jakoby o překot, v naději, že ani jeho žena ani švagrová ho nezahlednou. Vyzunkl alkohol naráz a potom, ze slušnosti, nalil sklenku komisaři.

„Vypil jsem jen dvě skleničky.“

„Stouply vám do hlavy.“

„Myslím.“ začal Chabot, vstávaje a vytahuje z kapsy hodinky, „že je na čase, abychom šli.“

„Je sotva půl jedenácté.“

„Zapomínáte, že mám moc práce. Přítel Maigret už určitě taky začíná pociťovat únavu.“

Alain vypadal zklamaně. Maigret by byl přísahal, že po celý ve-čer kroužil doktor kolem něho v naději, že ho odtáhne někam do koutku.

Ostatní je nezdržovali. Hubert Vernoux se neodvážil naléhat. Co-pak se bude dít, až hráči odejdou a on zůstane sám tváří v tvář třem ženám? Protože Alain nehrál žádnou roli. To bylo vidět. Nikdo si ho ani nevšiml. Půjde asi nahoru do svého pokoje nebo do své laboratoře. Jeho žena patřila do rodiny víc než on.

Byla to zkrátka rodina žen, uvědomil si najednou Maigret. Do-vo-lily Hubertovi hrát bridž s podmínkou, že se bude dobře chovat, a nepřestaly na něho dohlížet jako na dítě.

Byl tohle důvod, proč se mimo domov držel tak zoufale před-stavy, kterou si o sobě vytvořil, a věnoval takovou pozornost i těm nejmenším podrobnostem svého oblečení?

Kdo ví? Možná že je prve, když pro ně šel nahoru, snažně prosil, aby k němu byly hodné a nechaly ho hrát roli pána domu a neponi-žovaly ho svými poznámkami.

Zašilhal po karafě s koňakem.

„Poslední skleničku, komisaři, které říkají Angličani night cup?“

Maigret, který na ni neměl chuť, řekl ano, aby mu dal příle-žitost napít se také, a když Vernoux nesl sklenku ke rtům, zahlédl upřený pohled jeho ženy, viděl, jak ruka zaváhala a potom nerada sklenku postavila.

Když soudce a komisař došli ke dveřím, kde čekal správce domu s kabáty, zašeptal Alain:

„Říkám si, jestli bych vás neměl kousek doprovodit?“

Nezdálo se, že by ho znepokojovalo, co tomu řeknou ženy, které se zatvářily překvapeně. Jeho žena nic nenamítala. Asi jí bylo jedno, jde-li pryč nebo ne, uvážíme-li, jak malé místo zaujímal v jejím ži-votě. Přistoupila k tehyni a kroutíc hlavou obdivovala její výšivku.

„Nebude vám to vadit, komisaři?“

„Vůbec ne.“

Noční vzduch byl svěží, byla to zcela jiná svěžest než v pře-de-slých nocích, a člověk měl chuť nabrat si ho do plic a vyslat po-zdrav hvězdám, které našel opět po tak dlouhé době na svém místě.

Tři muži s páskami byli stále na chodníku a tentokrát o krok ustoupili, aby je nechali projít. Alain si nevzal svrchník.

Když šel okolo věšáku, nasadil si měkký plstěný klobouk, zdeformovaný ne-dávnými dešti.

Tak jak byl, s tělem nakloněným kupředu, s rukama v kap-sách, podobal se spíš studentovi z posledního ročníku než ženatému muži a otci rodiny.

V Rabelaisově ulici nemohli mluvit, protože hlasy se široko da-leko rozléhaly a byli si vědomi přítomnosti tří hlídačů v zádech. Alain nadskočil, když zavadil o jednoho, který hlídkoval na rohu náměstí Viete a kterého neviděl.

„Myslím, že je rozestavili po celém městě,“ zašeptal.

„Určitě. Budou se střídat.“

Už jen málokterá okna byla osvětlená. Lidé chodili brzy spát. V dálce, v dlouhé přímce ulice Republiky bylo vidět světla kavárny U pošty, ještě otevřeně, a dva tři osamělé chodce, kteří se vytratili jeden po druhém.

Než došli k soudcovu domu, neměli čas říci si ani dešet vět. Cha-bot zamumlal s politováním:

„Půjdete k nám?“ Maigret odmítl.

„Zbytečně bychom vzbudili tvoji matku: `

„Ta nespí. Nejde si nikdy lehnout, dokud se nevrá“

tím „Uvidíme se zítra ráno.“ „Tady?“

„Zastavím se v Paláci.“

„Musím ještě vyřídit pár telefonických rozhovorů, než si pů-jdu lehnout. Třeba je něco nového?“ „Dobrou noc, Chabote: `

„Dobrou noc, Maigrete, dobrou noc, Alaine.“

Podali si ruce. Klíč se otočil v zámku, za okamžik se dveře za-vřely.

„Doprovodím vás k hotelu.“

Na ulici už nebylo kromě nich živé duše. Maigretovi bleskla hla-vou představa doktora, jak vytahuje z kapsy ruku a zasazuje mu do lebky ránu tvrdým předmětem, kusem olovené trubky nebo fran-couz-ským klíčem. Odpověděl:

„Budu rád.“

Šli. Alain se neodhodlal hned promluvit. Když tak učinil, bylo to, aby se zeptal:

„Co si o tom myslíte?“

„O čem?“

„O mém otci?“

Co mohl Maigret odpovědět? Zajímavý byl fakt, že otázka byla položena a že mladý lékař šel s ním, jen aby mu ji položil.

„Nemyslím, že měl snadný život,“ zamumlal přesto komisař ne-příliš přesvědčivě.

„Existují lidé, kteří mají snadný život?“

„Alespoň po nějakou dobu. Vy jste nešťastný, pane Ver-nouxi?“

„Na mně nesejde.“

„Přesto se snažíte urvat si svůj kousek radosti.“

Velké oči se na něho upřeně zadívaly.

„Co tím chcete říci?“

„Nic. Nebo je-li vám to tak milejší, že neexistují absolutně ne-šťastní lidé. Každý se k něčemu upíná, buduje si nějaké to štěs-tíčko.“

„Uvědomujete si, co to znamená?“

A protože Maigret neodpovídal:

„Víte, že v důsledku hledání toho, co bych nazval kompenza-cemí, tohoto hledání štěstí navzdory všemu, vznikají mánie a často nepřítel-nost? Muži, kteří v této chvíli popíjejí a hrají karty v kavárně U pošty, se pokoušejí přesvědčit sami sebe, že jim to způsobuje potěšení.“

„A vy?“

„Nerozumím, nač se ptáte?“

„Vy nehledáte kompenzace?“

Tentokrát Alain zneklidněl, pojal podezření, že Maigret toho ví víc, ale nechtěl se vyptávat.

„Vy byste měl odvahu jít dnes večer do kasárenské čtvrti?“

Komisař se na to zeptal spíš ze soucitu, aby ho zbavil pochyb.

„Vy víte?“

„Ano.“

„Mluvil jste s ním?“

„Dlouze.“

„Co vám řekla?“

„Všechno.“

„Dělám chybu?“

„Já vás neodsuzuji. To vy jste se zmínil o instinktivním hle-dání kompenzací.

Jaké kompenzace má váš otec?“

Ztlumili hlas, protože došli k otevřeným dveřím hotelu, v je-hož hale svítila už jen jedna jediná lampa.

„Pročpak neodpovídáte?“

„Protože odpověď neznám.“

„Nemá žádná dobrodružství?“

„Určitě ne ve Fontenay. Je příliš známý a vědělo by se o tom.“

„A co vy? Ví se o tom?“

„Ne. V mém případě je to něco jiného. Myslím, že si dopřeje po-vyrazení, když jede do Paříže nebo do Bordeaux.“

Zašeptal pro sebe:

„Chudák táta!“

Maigret na něho překvapeně pohlédl.

„Vy svého otce milujete?“

Alain odpověděl stydlivě:

„Každopádně ho lituji.“

„Vždycky tomu bylo tak?“

„Bývalo to ještě horší. Matka i teta se už trochu uklidnily.“

„Co mu vyčítají?“

„Že je plebejec, syn obchodníka s dobyt看, který se opíjel po vesnických krčmách. Courçonové mu nikdy neodpustí to, že ho potře-bovali, chápete? A za času starého Courçonona byla situace ještě kru-tější, protože Courçon byl ještě o moc jízlivější než jeho dcery a syn Robert. Až do otcovy smrti všichni Courçonové, co jich jen země nosí, mu budou mít za zlé, že jsou živi jen a jen z jeho peněz.“

„Jak se chovají k vám?“

„Jako k Vernouxovi. A moje žena, jejíž otec byl vikontem z Ca-deuil, táhne za jeden provaz s mou matkou a tetou.“

„Měl jste v úmyslu říci mi dnes večer tohle všechno?“

„Nevím.“

„Chtěl jste se mnou mluvit o otci?“

„Chtěl jsem vědět, co si o něm myslíte.“

„Nechtěl jste především zjistit, jestli jsem objevil existenci Louisy Sabatievé?“
„Jak jste se o ní dověděl?“
„Z anonymního dopisu!“
„Soudce o tom ví? Policie?“
„Nestarájí se o to.“
„Ale budou?“
„Nebudou, jestli bude vrah objeven v dost krátké lhůtě. Mám ten dopis v kapse. Neřekl jsem Chabotovi o mém setkání s Louisou.“
„Proč?“
„Protože si nemyslím, že za daného stavu vyšetřování by to bylo užitečné.“
„Ona s tím nemá nic společného.“
„Povězte mi, pane Vernouxí...“
„Ano.“
„Kolik je vám let?“
„Třicet šest.“
„V kolika letech jste dokončil studia?“
„Lékařskou fakultu jsem dokončil v pětadvaceti a potom jsem byl dva roky na praxi v Sainte-Anne.“
„Nikdy vás nelákalo postavit se na vlastní nohy?“
Vypadal náhle sklíčeně.
„Nepovíte mi?“
„Nemám co říci. Nepochopil byste to.“
„Nedostatek odvahy?“
„Já věděl, že tomu budete říkat takhle.“
„Nevrátil jste se přece do Fontenay-le-Comte jen proto, abyste ochraňoval otce?“
„Víte, ono je to jak mnohem prostší, tak zároveň mnohem slo-ži-tější. Vrátil jsem se jednou na pár týdnů dovolené.“
„A už jste zůstal?“
„Ano.“
„Z nedostatku vůle?“
„Chcete-li. I když ani to není přesně. ono.“
„Měl jste dojem, že nemůžete udělat nic jiného?“
Alain změnil téma rozhovoru.
„Jak se má Louise?“
„Jako obvykle, myslím.“
„Nedělá si starosti?“
„Už jste ji dlouho neviděl?“
„Dva dny. Včera večer jsem šel za ní. Potom jsem se už ne-odvá-žil. Dneska taky ne. Dnes večer je to ještě horší, s těmi hlídkami na ulicích. Chápete, proč už po první vraždě se začaly trousit řeči o nás?“
„To je úkaz, který jsem často konstatoval.“
„Proč si vybrali právě nás?“
„Koho myslíte, že podezřívají? Vašeho otce, nebo vás?“
„To je jim jedno, jen když je to někdo z rodiny. Moje matka nebo teta by se jim hodily taky.“
Museli se odmlčet, protože se přibližovaly kroky. Byli to dva muži s páskami a s obuškami, kteří si je prohlíželi, když je míjeli. Jeden z nich si na ně posvítíl baterkou, a jak se vzdaloval, utrousil hodně nahlas ke svému druhovi:
„To je Maigret“
„Ten druhý je Vernoux mladší.“
„Já ho poznal.“
Komisař poradil svému průvodci:
„Udělal byste nejlíp, kdybyste šel domů.“
„Ano.“
„A nepouštěl se s nimi do řeči.“
„Děkuji vám.“
„Za co?“
„Za nic.“
Nepodal ruku. Vzdaloval se, nachýlen kupředu, s kloboukem na-křivo, směrem k mostu, a hlídka, která se zastavila, ho tiše sledo-vala pohledem.
Maigret pokrčil rameny, vešel do hotelu a počkal, než mu po-dali klíč. Byly tu pro něho další dva dopisy, bezpochyby anonymy, ale nebyl to už stejný papír ani písmo.

Kapitola šestá
MŠE O PŮL JEDENÁCTÉ

Když si uvědomil, že je neděle, začal odkládat vstávání. Už dříve provozoval tajnou hru svého raného dětství. Stávalo se, že ji hrával, když ležel vedle své ženy, a dával si pozor, aby nic nepo-zнала. A ona se dala oklamat, a když mu přinášela šálek kávy, říkala:

„Copak se ti zdálo?“

„Pročpak?“

„Usmíval jsi se ze spaní.“

Toho rána ve Fontenay, dříve než otevřel oči, pocítil, jak mu po víčkách sklouzl sluneční paprsek. Nejen pocítil. Měl dojem, že ho vidí skrze jemnou pleť, která ho svědila, a krev, která jí protékala, způsobovala, že to bylo slunce mnohem červenější než na obloze, trium-fální, jako bývá na obrazech.

S tímhle sluncem mohl vytvořit celý svět, snopy jisker, sopky, kaskády roztaveného zlata. Stačilo, aby pohnul lehce víčky na způ-sob kaleidoskopu, přičemž řasy posloužily jako mřížka.

Slyšel holuby vrkat na římse nad svým oknem, potom se ozvalo vyzvánění zvonů na dvou místech současně, a představil si zvonice vypínající se do nebe, jež musilo být modré bez jediného mráčku.

Pokračoval ve hře a přitom naslouchal zvukům z ulice a tak, podle ozvěny, kterou zanechávaly kroky, podle určitého druhu ticha, poznal, že je neděle.

Dlouho váhal, než natáhl ruku pro hodinky na nočním stolku. Ukazovaly půl desáté. V Paříži, na bulváru Richarda-Lenoira, jestli tam jaro už konečně také zavítalo, paní Maigretová určitě otevřela okna dokořán a poklízela v župánku a pantoflíčkách, zatímco na plotně se pomaloučku dusila ragú.

Předsevzal si, že jí zatelefonuje. Protože v pokojích nebyl tele-fon, musil počkat, až sejde dolů, a zavolat z kabiny.

Stiskl elektrickou hruštičku. Pokojská mu připadala úhlednější a veselejší než včera.

„Co budete jíst?“

„Nic. Chtěl bych hodně kávy.“

Dívala se stejně zvědavě.

„Mám vám napustit vodu do vany?“

„Až si vypiju kávu.“

Zapálil si dýmku a šel otevřít okno. Vzduch byl ještě chladný, musil si obléci župan, ale bylo už cítit vlahé závanu.

Fasády a dlažba vyschly. Ulice byly liduprázdné, jen občas přešla svátečně vystrojená rodinka nebo vesničanka, která nesla v ruce kytici fialového šefíku.

Život v hotelu probíhal zřejmě ve zpomaleném tempu, protože čekal dlouho na svou kávu. Oba dopisy, které včera večer dostal, nechal ležet na nočním stolku. Jeden z nich byl podepsaný. Písmo bylo úhledné jako na rytině, inkoust černý jako tuš.

Řekli vám, že vdova Gibonová je porodní asistentka, která po-má-hala paní Vernouxové při porodu syna Alaina?

Je možná užitečné to vědět.

S pozdravem

Anselme Remouchamps.

Druhý dopis, anonymní, byl napsán na papíru výborné jakosti, od něhož byla odstřižena horní část, bezpochyby záhlaví. Byl napsán tužkou.

Proč nevyslýcháte služebnictvo?

Vědí daleko víc než kdokoliv jiný.

Když si Maigret přečetl tyto dva řádky včera večer, než si lehl, napověděla mu intuice, že je napsal správce domu, který je přivítal beze slova v Rabelaisově ulici a který mu při odchodu podal plášť. Byl to hnědovlasý, tělnatý muž mezi čtyřiceti padesáti lety. Působil dojmem syna nájemce dvora, kterému se nechtělo obdělávat zem a který nenávidí boháče právě tak, jako pohrdá sedláky, z nichž vyšel.

Bylo by jistě snadné získat ukázkou jeho písma. A možná že do-pisní papír patřil dokonce Vernouxovi? To všechno bylo třeba si ověřit. V Paříži by to byla jednoduchá záležitost. Tady se ho to však koneckonců netýkalo.

Když vešla konečně pokojská s kávou, zeptal se jí:

„Jste z Fontenay?“

„Narodila jsem se v ulici des Loges.“

„Znáte nějakého Remouchampse?“

„Ševce?“

„Křestním jménem Anselme.“

„To je švec, který bydlí o dva domy od mé matky, ten, co má na nose bradavici velikou jako holubí vajíčko“

„Co je to za člověka?“

„Je vdovcem, nevím už kolik let. Co ho znám, je vdovec. Po-škle-buje se podivně, když jdou okolo malé holky, aby jim nahnal strach.“

Hleděla na něho udiveně.

„Vy kouříte dýmku, dřív než si vypijete kávu?“

„Můžete mi napustit vodu.“

Vzal si ji s sebou do koupelny na konci chodby, zůstal dlouho v horké vodě a snil. Několikrát otevřel ústa, jako by chtěl něco říci ženě, kterou obvykle, když se koupal, slyšel přecházet v sousedním pokoji.

Bylo čtvrt na jedenáct, když sešel dolů. Šéf byl za pultem, v ku-chařské výstroji.

„Vyšetřující soudce volal dvakrát.“

„V kolik hodin?“

„Poprvé něco málo po deváté, podruhé před pár minutami. Při druhém zavolání jsem mu řekl, že se každou chvíli objevíte dole.“

„Mohu dostat spojení s Paříží?“

„V neděli to snad nebude dlouho trvat.“

Pověděl své číslo a šel se nadýchat vzduchu na práh. Dnes tu ne-byl nikdo, aby ho okukoval. Někde prozpěvoval kohout, nebylo to daleko, a bylo slyšet šumění řeky Vendée. Když kolem něho přešla stará žena s fialovým kloboukem, byl by přísahal, že z jejích šatů zavanula vůně kadidla.

Byla opravdu neděle.

„Haló! To jsi ty?“

„Jsi ještě ve Fontenay? Telefonuješ od Chabotových? Jak se daří jeho matce?“

Místo odpovědi se vyptával také:

„Jak je v Paříži?“

„Od včerejšího poledne je tu jaro.“

„Od včerejšího poledne?“

„Ano. Začalo to hned po obědě.“

Přišel o půl dne slunce!

„A tam dole?“

„Taky je tu pěkně.“

„Nenachladil ses?“

„Je mi velice dobře.“

„Vrátíš se zítra ráno?“

„Myslím.“

„Nevíš to určitě. Já myslela...“

„Možná se pár hodin zdržím...“

„Čím?“

„Prací.“

„Říkals...“

... že toho využije, aby si odpočinul, samosebou! Copak neodpočíval?

To bylo skoro všechno. Vyměnili si věty, které si obvykle po tele-fonu říkali.

Potom zavolal Chabotovi domů. Rose mu řekla, že soudce ode-šel do Paláce v osm hodin ráno. Zavolal Soudní palác.

„Je něco nového?“

„Ano. Našla se zbraň. Proto jsem ti volal. Řekli mi, že spíš. Mů-žeš sem přijít?“

„Budu tam za pár minut.“

„Dveře jsou zavřené. Budu tě vyhlížet oknem a otevřu ti.“

„Něco není v pořádku?“

Chabot mu připadal v telefonu skličенý.

„Povím ti to.“

Maigret si přesto dal na čas. Chtěl vychutnat neděli, a brzy se octl v ulici Republiky, kde kavárna U pošty už rozestavila na terase žluté židle a stolečky.

O dva domy dále byly dokořán dveře cukrárny a Maigret ještě zpomalil krok, aby se pokochal sladkou vůní.

Zvony vyzváněly. V ulici se začínal vzmáhat jakýsi ruch, skoro naproti domu Julienu Chabota. Byl to dav, který začínal vycházet ze mše o půl jedenácté z kostela Norre-Dame. Zdálo se mu, že se lidé nechovají zcela tak, jak tomu asi obvykle bývá o jiných nedělích. Málo bylo věřících, kteří šli přímou cestou domů.

Na náměstí se utvářely skupinky, které nedebatovaly vzrušeně, ale potichu, často se odmlčely s pohledy upřenými na dveře, jimiž vytékal proud farníků. I ženy se zastavovaly, v rukou s rukavičkami třímaly své modlitební knížky se zlatou ořízkou a skoro všechny měly světlé jarní kloboučky.

Před vchodem do chrámu parkovalo dlouhé nablýskané auto, u jehož dvířek postával šofér v černé uniformě, v němž Maigret poznal správce Vernouxova domu.

Copak ti, kteří nebydleli víc jak čtyři sta metrů odtud, měli ve zvyku dát se vozit na velkou mši vozem? Bylo to možné. Patřilo to možná k jejich tradicím. Bylo však také možné, že dnes jeli vozem, aby se vyhnuli setkání se zvědavci na ulicích.

Právě vycházeli a bílá hlava Huberta Vernouxu převyšovala ostatní. Kráčel volným krokem, s kloboukem v ruce. Když se octl nahoře na schodech, poznal Maigret vedle něho jeho ženu, švagrovou a snachu.

Dav se nepozorovatelně rozestoupil. Přesně vzato, nevytvořil špalír, ale přesto byl okolo nich prázdný prostor a všechny pohledy se soustředily na jejich skupinku.

Šofér otevřel dvířka. Nejdříve nastoupily ženy. Potom zaujal Hu-bert Vernoux místo vpředu a limuzína se tiše rozjela směrem k ná-městí Vite. V té chvíli by bylo možná stačilo jediné slovo, vyslo-vené někým z davu, jediný výkřik, jediný pohyb, aby se rozpoutal hněv lidu. Jinde než u východu z kostela by se to bylo mohlo s nej-větší pravděpodobností přihodit. Tváře byly tvrdé, a i když nebe bylo jako vymetené, ve vzduchu bylo dál cítit neklid.

Několik lidí pozdravilo plaše komisaře. Měli k němu ještě dů-věru? Hleděli za ním, jak si vykračuje ulicí, s dýmku v ústech, se svěšenými rameny.

Obešel náměstí Viete a pustil se Rabelaisovou ulicí. Naproti domu Vernouxových, na protějším chodníku hlídkovali dva mladí lidé, kterým nebylo ještě dvacet. Neměli pásky ani obušky. Tyhle rekvizity byly zřejmě vyhrazeny nočním hlídkám. Přesto konali službu a zdáli se být na to pyšní.

Jeden z nich smekl čapku, když je Maigret míjel, druhý nikoliv.

Šest či sedm novinářů se shluklo na schodišti Soudního paláce, jehož velká vrata byla zavřena, a Lomel tam seděl s aparáty položené nými vedle sebe.

„Myslíte, že vám otevřou?“ prohodil k Maigretovi.

„Už víte, co je nového?“

„Co je nového?“

„Zdá se, že se našla zbraň. Uvnitř je velká porada.“

Dveře se pootevřely. Chabot kývl na Maigreta, aby rychle vstoupil, a jakmile byl uvnitř, přirazil křídlo vrat, jako by se obával násilného vpádu reportérů.

Chodby byly temné a v kamenných zdech se držela všechna vlhkost posledních týdnů.

„Byl bych si s tebou rád promluvil napřed mezi čtyřma očima, ale nebylo to možné.“

V soudcově kanceláři bylo rozsvíceno. Byl tam prokurátor, po-hu-pující se na židli, s cigaretou v ústech. Byl tam rovněž komisař Féron, právě tak jako inspektor Chabiron, který neodolal, aby nevy-slal k Maigretovi pohled jak triumfální, tak výsměšný.

Komisař spatřil okamžitě na stole kus olověné trubky asi 25 centimetrů dlouhý a o průměru 4 centimetry.

„To je ono?“

Všichni přikývli, že ano.

„Žádné otisky?“

„Jen stopy krve a dva tři přilepené vlasy.“

Trubka, natřená na tmavozeleno, patřila k zařízení kuchyně, nebo sklepa, nebo garáže. Rez byl rovný, provedený pravděpodobně odborníkem před několika měsíci, protože kov neměl čas zčernat.

Byl ten kousek uříznut, když se přemísťovala výlevka nebo ně-jaký přístroj? Bylo to pravděpodobné.

Maigret otevřel ústa, aby se zeptal, kde byl předmět nalezen, když se ozval Chabot:

„Povídejte, inspektore.“

Chabiron, který čekal jen na tuto výzvu, se zatvářil skromně:

„My v Poitiers se držíme pořád starých dobrých metod. Právě tak jako jsem s kamarádem vyslechl všechny obyvatele v ulici, tak jsem začal prohledávat kdejaký kout. Pár metrů od místa, kde byl zabit Gobillard, jsou velká vrata, která vedou na dvůr, patřící ob-chodníku s koňmi, a kolem dokola jsou konírny. Dnes ráno jsem se tam zašel ze zvědavosti podívat. A v hnoji, který pokrývá zem, jsem objevil tenhle předmět. Podle vši pravděpodobnosti ho vrah hodil přes zeď, když zaslechl kroky.“

„Kdo ho zkoumal ohledně otisků?“

„Já. Komisař Féron mi pomáhal. I když nejsme experti, víme dost, abychom uměli sejmut otisky. Je jisté, že Gobillardův vrah měl rukavice. Pokud jde o vlasy, šli jsme je porovnat do márnice s vlasy mrtvého.“

A skončil s uspokojením:

„Souhlasí.“

Maigret se střelil vyslovit jakýkoliv názor. Zavládlo ticho, které nakonec přerušil soudce.

„Debatovali jsme právě o tom, co by se mělo teď udělat. Tento nález se zdá, aspoň na první pohled, potvrzovat výpověď Emila Cha-luse.“

Maigret stále nic neříkal.

„Kdyby zbraň nebyla nalezena na místě, mohlo by se tvrdit, že pro doktora bylo nesnadné se jí zbavit, než šel telefonovat do ka-várny U pošty. Jak inspektor správně zdůrazňuje...“

Chabiron pověděl raději sám, co si o tom myslí:

„Předpokládejme, že vrah se opravdu po spáchání zločinu vzdá-lil před příchodem Alaina Vernoux, jak tento tvrdí. Je to jeho třetí zlo-čin. V obou předchozích případech vzal zbraň s sebou. Nenašli jsme nic v Rabelaisově ulici ani v ulici des Loges, ale zdá se být jasné, že udeřil třikrát stejnou olověnou trubicou.“

Maigret pochopil, ale bylo lepší nechat ho mluvit.

„Ten člověk neměl tentokrát žádný důvod hodit zbraň přes zeď. Nebyl pronásledován. Nikdo ho neviděl. Připustíme-li však, že to byl doktor, kdo ho zabil, bylo nezbytné, aby se zbavil předmětu tak kom-promitujícího, dříve než...“

„Proč by volal policii?“

„Protože to by ho postavilo mimo podezření. Myslí si, že nikdo nebude podezřívát toho, kdo strhl poplach.“

To se zdálo být rovněž logické.

„To není všechno. Vy to víte.“

Poslední slova pronesl s jistými rozpaky, neboť Maigret, i když nebyl jeho přímým představeným, byl přece jen osobností, jakou nenapadáme tváří v tvář.

„Povídejte, Féron.“

Rozpačitý policejní komisař zamáčkl napřed cigaretu v popel-níku. Chabot, tvářící se ponuře, se vyhýbal pohledu na přítele. Jen prokurátor pohlédl čas od času na náramkové hodinky jako někdo, kdo má na práci příjemnější věci.

Když si odkašlal, obrátil se malý komisař k Maigretovi.

„Když se mě včera ptali po telefonu, jestli znám jistou Sabatio-vou...“

Komisař pochopil a přepadl ho strach. Pocítil nepříjemný tlak v hrudi a jeho dýmka dostala divnou chuť.

„... Řekl jsem si přirozeně, má-li to nějakou souvislost s přípa-dem. Došlo mi to až uprostřed odpoledne. Měl jsem co

dělat. Málem jsem tam poslal jednoho ze svých lidí, pak jsem si ale řekl, že za ní na každý pád zajdu cestou na večeri.“

„Šel jste tam?“

„Dověděl jsem se, že jste u ní byl přede mnou.“

Féron sklonil hlavu jako člověk, kterému je těžko vznést obvi-nění.

„Řekla vám to?“

„Ne hned. Nejdřív mi odmítla otevřít a stálo mě to hodně ná-mahy.“

„Vyhrožoval jste jí?“

„Oznámil jsem jí, že by jí tahle hra mohla přijít draho. Pustila mě dovnitř. Všiml jsem si podlitiny pod okem. Zeptal jsem se jí, kdo jí to udělal. Víc jak půl hodiny mlčela jako ryba a dívala se na mě s pohr-dáním. A tak jsem se rozhodl odvést ji na stanici, kde je snazší přimět je k řeči.“

Maigret pocítil tíhu na ramenou, nejen kvůli tomu, co se stalo Louise Sabatieové, ale kvůli komisařově postoji. Navzdory váhání, zdánlivě pokoře, byl v jádru velmi pyšný na to, co udělal.

Bylo cítit, že se vrhl s potěšením na tuto dívku z lidu, která ne-měla žádnou možnost obrany. Zřejmě však byl sám prostého původu. Vynahradil si to na jedné z jemu rovných.

Téměř každé slovo, které teď pronesl hlasem stále jistějším, pů-sobilo nepříjemně.

„Jelikož už víc jak osm měsíců nepracuje, je podle zákona bez prostředků, a to bylo první, nač jsem ji upozornil. A jelikož k ní do-chází pravidelně jistý muž, řadí ji to do kategorie prostitutek. Pocho-pila. Dostala strach. Bránila se dlouho. Nevím, na čem jste se dohodli, ale nakonec se mi přiznala, že vám všechno řekla.“

„Co všechno?“

„Svůj poměr s Alainem Vernouxem, jeho chování, že mívál zá-chvaty vzteku a mlátil ji.“

„Byla přes noc zavřena?“

„Pustil jsem ji dnes ráno. Prospělo jí to.“

„Podepsala svou výpověď?“

„Bez toho bych ji byl nenechal odejít.“

Chabot vyslal k příteli vyčítavý pohled.

„Já nevěděl o ničem,“ zamumlal.

Musil jim to už povědět. Maigret mu neřekl o své návštěvě v ka-sárenské čtvrti a soudce teď musil považovat toto mlčení, které jeho samotného stavělo do špatného světla, za zradu.

Maigret zůstával zdánlivě klidný. Jeho pohled klouzal zasněně po malém, špatně rostlém komisaři, který se tvářil, jako by očekával blahopřání.

„Předpokládám, že jste z této historky vyvodil uzávěry?“

„V každém případě nám ukazuje doktora Vernoux v novém světle. Dnes časně ráno jsem vyslechl sbusedky, které mi potvrdily, že skoro při každé jeho návštěvě se v bytě odehrávaly scény tak bouřlivé, že už několikrát málem zavolaly policii.“

„Proč to neudělaly?“

„Bezpochyby proto, že si pomyslely, že to není jejich věc.“

Ne! Jestli sousedky nevolaly o pomoc, bylo to proto, že se cítily pomstěny, když ta holka Sabatieová, která nemusela celé dny nic dělat, byla bita. A pravděpodobně, čím víc ji Alain tloukl, tím byly spokoje-nější.

Mohly by být sestrami malého komisaře Férona.

„Co se s ní stalo?“

„Nařídil jsem jí, aby se vrátila domů a byla k dispozici vyšetřu-jí-címu soudci.“

Ten zakašlal.

„Jisté je, že obě odhalení dnešního rána přivádějí Alaina Ver-nouxu do obtížné situace.“

„Co dělal včera večer, když ode mne odešel?“

Odpověděl Féron:

„Vrátil se domů. Jsem ve spojení s výborem bdělosti. Když už jsem nemohl zabránit jeho utvoření, tak jsem si raději zajistil jeho spolupráci. Vernoux se vrátil okamžitě domů.“

„Má ve zvyku chodit na mši o půl jedenácté?“

Tentokrát odpověděl Chabot:

„Nechodí vůbec na mši. Jediný z rodiny.“

„Dnes ráno šel ven?“

Féron mávl neurčitě rukou.

„Nemyslím. V půl desáté mi nebylo ještě nic hlášeno.“

Konečně se ujal slova prokurátor jako někdo, kdo toho začíná mít právě dost.

„To všechno nevede nikam. Jde o to zjistit, zda máme proti Alainu Vernouxovi dost důkazů, abychom ho mohli zatknout.“

Hleděl upřeně na soudce.

„To se týká vás, Chabote. Za to odpovídáte vy.“ Chabot zase hle-děl na Maigreta, jehož výraz zůstával vážný, neutrální.

A tak místo odpovědi pronesl soudce řeč.

„Situace je takováto. Z nějakého důvodu veřejné mínění ozna-čilo za podezřelého Alaina Vernouxu hned po první vraždě, vraždě jeho strýce Roberta de Courçon. Kladu si neustále otázku, z čeho lidé vycházeli. Alain Vernoux není oblíben. Jeho rodinu více méně nená-vidí. Dostal jsem dobře dvacet anonymů, upozorňujících mě na dům v Rabelaisově ulici a vyčítajících mi, že beru ohled na boháče, s kterými se společensky stýkám. Další dvě vraždy toto

podezření neoslabily, naopak. Alain Vernoux už dlouho platí v očích jistých lidí za 'člověka, který není jako ostatní'.“ Féron ho přerušil:

„Výpověď té Sabatieové...“

„... Je pro něho přitěžující, právě tak jako je teď, když byla nalezena zbraň, výpověď Chalusova. Tři vraždy v jednom týdnu, to je moc. Je přirozené, že obyvatelé města jsou znepokojeni a snaží se chránit. Doposud jsem váhal jednat, pokládal jsem důkazy za nedostačující. Je to opravdu obrovská zodpovědnost, jak prokurátor právě poznamenal. Jakmile bude Vernoux jednou zatčen, i kdyby byl vi-nen, neřekne při své povaze ani slovo. „

Zahlédl na Maigretových rtech úsměv, který nepostrádal ironii ani hořkost, zčervenal a ztratil nit.

„Jde o to rozhodnout, je-li lepší zatknout ho teď, nebo počkat, až...“

Maigret se neovládl a procedil skrze zuby:

„Zatkli přece Sabatieovou a drželi ji tam celou noc!“

Chabot to zaslechl, otevřel ústa k odpovědi, bezpochyby aby na-mítl, že to není totéž, ale v poslední chvíli si to rozmyslel.

„Dnes ráno kvůli nedělnímu sluníčku, kvůli mši jsme svědky ja-kéhosi klidu zbraní. Ale už v tuhle chvíli se zřejmě začíná věc znovu přetřásat při aperitivech v kavárnách. Lidé půjdou schválně na pro-cházku okolo paláce Vernouxových. Ví se, že jsem tam včera večer hrál bridž a komisař že šel se mnou. Je těžké vysvětlit...“

„Zatknete ho?“ zeptal se prokurátor vstávaje, neboť usoudil, že už bylo dost chození okolo horké kaše.

„Obávám se, aby kvečeru nedošlo k incidentu, který by mohl mít vážné následky. Stačí pouhé nic, uličník, který hodí kámen do okna, opilec, který začne před domem vykřikovat urážky. Při rozpo-ložení lidí ve městě...“

„Zatknete ho?“

Prokurátor hledal klobouk a nemohl ho najít. Malý servilní ko-mi-sař mu řekl:

„Nechal jste ho v kanceláři. Dojdu vám pro něj.“

A Chabot, obrácený k Maigretovi, zašeptal:

„Co si o tom myslíš?“

„Nic.“

„Co bys na mém místě...?“

„Nejsem na tvém místě.“

„Myslíš, že je doktor blázen?“

„To záleží na tom, čemu se říká blázen.“

„Že zabil?“

Maigret neodpověděl a hledal také svůj klobouk.

„Počkej vteřinu. Musím s tebou mluvit. Nejdřív to musím skon-covat. Tím hůř, jestli se mýlím.“

Otevřel pravou zásuvku, vyňal z ní tištěný formulář a začal ho vyplňovat, zatímco Chabiron vyslal k Maigretovi pohled výsměšnější než kdy jindy.

Chabiron a malý komisař vyhráli. Formulář byl zatykač. Chabot zaváhal ještě vteřinu, než ho podepsal a přitiskl razítko. Pak si řekl, komu z mužů ho má předat. Ve Fontenay se dosud nevyskytl případ takového zatčení.

„Předpokládám...“

Nakonec:

„Vlastně, jděte tam oba. Tak diskrétně, jak jen možno, abychom zabránili demonstracím. Bude lepší, když si vezmete vůz.“

„Mám svůj,“ řekl Chabiron.

Byl to nepříjemný okamžik. Dalo by se říci, že chvíli pocí-toval každý tak trochu zahanbení. Snad ani ne tak proto, že by pochybovali o doktorově vině, jíž si byli skoro jisti, jako proto, že dobře věděli, že se rozhodli jednat ne v důsledku jeho viny, ale ze strachu před veřej-ným míněním.

„Informujte mě průběžně,“ řekl prokurátor, který odcházel první, a dodal:

„Když nebudu doma, zavolejte k tchánovi.“

Hodlal strávit zbytek neděle v rodinném kruhu. Féron a Chabi-ron vyšli společně a byl to malý komisař, kdo měl zatykač pečlivě složený ve své náprsní tašce.

Když vyhlédl z okna na chodbě, vrátil se Chabiron zpátky, aby se zeptal:

„Co novináři?“

„Teď jim nic neříkejte. Odjed'te napřed do centra. Oznamte jim, že udělám prohlášení za půl hodiny tady, a oni tu zůstanou.“

„Máme ho přivést sem?“

„Přímou do vězení. Kdyby se ho dav pokusil lynčovat, bude ho tam snazší ochránit.“

To všechno zabralo čas. Nakonec zůstali sami. Chabot nebyl na sebe pyšný.

„Co si o tom myslíš?“ přinutil se zeptat. „Nesouhlasíš se mnou?“

„Bojím se,“ přiznal Maigret, který zamračeně pokuřoval.

„Čeho?“

Neodpověděl.

„Podle nejlepšího svědomí jsem nemohl jednat jinak.“

„Já vím. Nemyslím na tohle.“

„Na co?“

Nechtěl přiznat, že mu leží v žaludku postoj malého komisaře k Louise Sabatieové.

Chabot pohlédl na hodinky.

„Za půl hodiny to bude vyřízeno. Budeme ho moci vyslechnout.“
Maigret stále nic neříkal a tvářil se, jako by hloubal o bůhvíjaké záhadě.
„Pročpak jsi mi o tom včera večer neřekl?“
„O Sabatiev?“
„Ano.“
„Abych zabránil tomu, co se stalo.“
„Stalo se to přesto.“
„Ano. Nepředvídal jsem, že se toho chytí Féron.“
„Máš ten dopis?“
„Jaký dopis?“
„Anonym, který jsem dostal ohledně ní a který jsem ti předal. Jsem teď nucen přiložit ho ke spisu.“
Maigret prohrabal kapsy, našel ho zmačkaný, ještě vlhký včerejším deštěm, a nechal ho dopadnout na stůl.
„Nechceš se podívat, jestli novináři jeli za nimi?“
Šel vyhlédnout z okna. Reportéři a fotografové tam byli stále, vy-padalo to, že na něco čekají.
„Kolik máš přesně?“
„Dvanáct pět.“
Neslyšeli vyzvánění zvonů. Při zavřených dveřích tam byli jako v nějakém sklepení, kam nepronikl jediný sluneční paprsek.
„Tak si říkám, jaká bude jeho reakce. Taký si říkám, co jeho otec...“
Ozvalo se zazvonění telefonu. Na Chabota to zapůsobilo tak, že chvíli trvalo, než zvedl sluchátko, a hledě upřeně na Maigreta, zabručel:
„Haló!“
Svraštil čelo a obočí se mu stáhlo:
„Víte to určitě?“
Maigret slyšel ve sluchátku změt' hlasů, ale slovům nebylo ro-zu-mět. Mluvil Chabiron.
„Prohledali jste dům? Kde je právě teď? Dobrá. Ano. Zůstaňte tam. Já...“
Sáhl si na lebku úzkostným pohybem.
„Zavolám vám za chvíličku.“
Když zavěsil, spokojil se Maigret s jediným slovem:
„Zmizel?“
„Tys to čekal?“
A když neodpovídal:
„Včera večer se vrátil domů. Hned jak se s tebou rozešel, to víme určitě. Noc strávil ve svém pokoji. Dneska časně ráno si dal přinést šálek kávy.“
„A noviny.“
„V neděli nemáme žádné noviny.“
„S kým mluvil?“
„To ještě nevím. Féron a inspektor jsou ještě v domě a vyslý-chají služebnictvo. Chvilku po desáté se celá rodina, kromě Alaina, ode-brala na mši, vozem, který řídil správce.“
„Viděl jsem je.“
„Když se vrátili, nikdo se po doktorovi nesháněl. Je to dům, kde kromě soboty večer si každý žije ve svém koutku. Když mi lidé přišli, šla jedna ze služek pro Alaina. Nebyl ve svém pokoji. Volali ho po celém domě. Myslíš, že vzal do zaječích?“
„Co říká ten člověk, který hlídkuje na ulici?“
„Féron se ho ptal. Zdá se, že doktor odešel chvíli po ostatních a šel pěšky směrem do města.“
„Nebyl sledován? Já myslel...“
„Já jsem dal příkaz, aby ho sledovali. Ale policie možná usou-dila, že v neděli ráno to není nutné. Nevím. Jestli ho nedopadnou, bude se říkat, že jsem to udělal schválně, abych mu poskytl čas k útěku.“
„To se bude určitě říkat.“
„Před pátou odpoledne nejede žádný vlak. Alain nemá auto.“
„Není tedy daleko.“
„Myslíš?“
„Moc bych se divil, kdybychom ho nenašli u jeho milé. Obvykle se k ní příkrade jen večer, pod ochranou tmy. Ale neviděl ji už tři dny.“
Maigret nedodal, že Alain ví, že za ní byl.
„Co je ti?“ zeptal se soudce.
„Nic. Mám strach, to je to celé. Udělal bys nejlíp, kdybys je tam poslal.“
Chabot zatelefonoval. Potom seděli oba proti sobě v tichu kan-ce-láře, kam jaro ještě neproniklo a kde zelené stínidlo lampy jim propůj-čovalo chorobný vzhled.

Kapitola sedmá LOUISIN POKLAD

Zatímco čekali, zmocnil se náhle Maigreta nepříjemný dojem, že si prohlíží přítele lupou. Chabot mu připadal ještě zestárlejší, ještě vyhaslejší, než když předevčírem přijel. Bylo v něm jen právě tolik životnosti, energie, osobitosti, aby vedl existenci, jakou vedl, když se však od něho náhle vyžadovalo větší úsilí, jak tomu bylo právě teď, hroutil se a styděl za svou pasivitu.

To však nebylo otázkou věku, to by komisař odpřisáhl. Musil být vždycky takový. To Maigret se kdysi zmýlil, v době, kdy byli studenty a kdy příteli záviděl. Chabot byl pro něho tehdy prototypem šťastného mládence. Ve Fontenay matka, která ho obskakovala a vítala v poho-dlném domě, kde věci měly solidní a definitivní vzhled. Věděl, že zdědí kromě tohoto domu dva či tři statky, a každý měsíc dostával tolik peněz, že mohl půjčovat kamarádům.

Uplynulo třicet let a Chabot se stal tím, čím se měl stát. Dnes to byl on, kdo se obracel na Maigreta s prosbou o pomoc. Minuty uplývaly. Soudce předstíral, že studuje spis, ale jeho po-hled nesledoval strojem psané řádky. Telefon ne a ne zazvonit.

Vytáhl z kapsy hodinky.

„Cesta tam netrvá vozem ani pět minut. Právě tolik nazpět. Měli by...“

Bylo čtvrt na jednu. Bylo třeba dopřát těm dvěma pár minut, aby se porozhlédli v domě.

„Jestli se nepřizná a jestli do dvou tří dnů nenajdu nezvratné dů-kazy, budu moci požádat o předčasné penzionování.“

Jednal pod vlivem strachu z většiny obyvatel. Teď ho děsilo, jak zareaguje Vernoux a jemu rovní.

„Za deset minut půl jedné. Rád bych věděl, co dělají.“

Za pět minut půl jedné vstal, příliš nervózní, než aby vydržel se-dět.

„Ty nemáš vůz?“ zeptal se ho komisař.

Vypadal rozpačitě.

„Míval jsem, jezdíval jsem s ním v neděli, abych vyvezl ma-minku na venkov.“

Bylo podivné slyšet o venkově od někoho, kdo bydlel ve městě, kde se krávy procházely pět set metrů od hlavní třídy.

„Teď, když už matka chodí jen na nedělní mši, co bych dělal s autem?“

Stal se z něho možná skrblik? Bylo to pravděpodobné. Ne tak do-cela jeho vinou. Má-li člověk nějaký ten majeteček jako on, nutně se bojí, aby o něj nepřišel.

Od svého příjezdu do Fontenay měl Maigret dojem, že pochopil věci, na něž nikdy nepomyslel, a vytvořil si o městečku zcela jiný obraz než dříve.

„Určitě se něco stalo.“

Oba policisté byli pryč už víc jak dvacet minut. Prohledat Loui-sin byt o dvou místnostech nezabralo mnoho času.

Alain Vernoux nebyl člověk, který by utíkal oknem, a bylo těžké představit si ho-ničku na člověka v ulicích kasárenské

čtvrti.

Jednu chvíli jim svítla naděje, to když zaslechli motor auta su-pě-jícího do svahu ulice, a soudce strnul v očekávání, auto však pře-jelo bez zastavení.

„Nerozumím tomu.“

Popotahoval se za své dlouhé prsty, porostlé světlými chloupky, vrhal na Maigreta letmé pohledy, jako by ho snažně prosil, aby ho uklidnil, komisař však jako by si umnul tvářit se nevyzpytatelně.

Když krátce po půl jedné telefon konečně zazvonil, Chabot se na přístroj doslova vrhl.

„Haló,“ křičel.

Ale ihned se zarazil. Bylo slyšet ženský hlas, hlas ženy, která ne-byla zvyklá telefonovat a mluvila tak hlasitě, že ji komisař slyšel na druhém konci místnosti.

„To je soudce?“ ptala se.

„Vyšetřující soudce Chabot, ano. Poslouchám.“

Opakovala stejným tónem:

„To je soudce?“

„Ale ano. Co chcete?“

„Vy jste soudce?“

A on dopáleně:

„Ano. Já jsem soudce. Neslyšíte mě?“

„Ne.“

„Co chcete?“

Kdyby se ho byla ještě jednou zeptala, jestli je soudce, byl by se vši pravděpodobností praštil aparátem o zem.

„Komisař chce, abyste přišel.“

„Cože?“

Ted' však, hovoříc k někomu jinému v místnosti, odkud telefo-no-vala, oznámila odlišným hlasem:

„Řekla jsem mu to. Cože?“

Někdo poručil: „Zavěste.“

„Zavěsit co?“

V soudním paláci bylo slyšet rámus. Chabot a Maigret natáhli uši.

„Někdo buší na vrata.“

„Pojď.“

Běželi chodbami. Bušení sílilo. Chabot rychle odtahoval závoru a otáčel klíčem v zámku.

„Telefonovali vám?“

Byl to Lomel, obklopený třemi čtyřmi kolegy. Další bylo vidět stoupat ulicí směrem ven z města.

„Chabiran právě usedl za volant vozu. Vedle sebe měl ženu v bezvědomí. Asi ji vezl do nemocnice.“

Pod schody stálo zaparkované auto.

„Čí je?“

„Moje, vlastně mých novin,“ řekl jeden reportér z Bordeaux.

„Odvezte nás.“

„Do nemocnice?“

„Ne. Jedte napřed dolů k ulici Republiky. Pak zahnete doprava, ve směru kasáren.“

Vecpali se všichni do vozu. Před domem Vernouxových se utvo-řila skupina asi dvaceti lidí a mlčky na ně hleděla.

„Co se děje, soudce?“ ptal se Lomel.

„Nevím. Měli provést zatčení.“

„Doktora?“

Neměl odvahu popřít to, něco mu namluvit. Pár lidí sedělo na te-rase kavárny U pošty. Nějaká svátečně vystrojená žena vycházela z cukrárny a na prstě měla na červeném provázku zavěšenou bílou krabici.

„Tudy?“

„Ano. Ted' nalevo... Počkejte... Zahňte za touhle budovou... „

Nemohli se splést. Před domem, kde byl Louisin byt, se to hem-žilo zejména ženami a dětmi, které se vrhly ke dvířkám, jakmile vůz zastavil. Tlustá žena, která včera mluvila s Maigretem, stála v první řadě, s rukama opřenýma v bok.

„To já vám šla zatelefonovat z hokynářství. Komisař je nahoře.“

Všechno se odehrávalo ve zmatku. Malý hlouček obešel dům, Maigret, který se tu vyznal, kráčel v čele. Zvědavci, jichž bylo na této straně víc, ucpali vchod do domu. Byli dokonce i na schodišti, kde malý policejní komisař byl nucen hlídkovat před vyraženými dveřmi.

„Nechte nás projít... Ustupte... „

Féron měl ztrhanou tvář, rozcuchané vlasy mu padaly do čela. Někde přišel o klobouk. Bylo na něm znát úlevu, že přichází pomoc.

„Vyrozuměl jste komisařství, aby poslali posilu?“

„Nevěděl jsem, že... „ začal soudce.

„Nařídil jsem té ženské, aby vám pověděla... „

Novináři se pokoušeli fotografovat. Nějaké dítě plakalo. Chabot, kterého Maigret pustil napřed, došel na nejhořejší schod a ptal se:

„Co se děje?“

„Je mrtev.“

Strčil do dveří, z jejichž výplně zbyla tříšť.

„V pokoji.“

V pokoji byl nepořádek. Otevřeným oknem vnikalo dovnitř slunce a mouchy.

Na rozestlané posteli spočíval doktor Alain Vernoux, úplně ob-le-čený, brýle ležely na polštáři vedle bezkrevného obličejce.

„Vypravujte, Férone.“

„Není co. Přišli jsme, inspektor a já, a ukázali nám tohle scho-diště. Zaklepali jsme. Protože se nikdo neozýval, pronesl jsem ob-vyklou výzvu. Chabiron strčil dvakrát třikrát ramenem do křídla dveří. Našli jsme ho, tak jak je, tam, kde je. Ohmatal jsem tep. Nebyl znát. Dal jsem mu před ústa zrcátko.“

„A děvče?“

„Ležela na zemi, jako kdyby byla sklouzla z postele, a zvracela.“

Všichni v tom šlapali.

„Nehýbala se, ale nebyla mrtvá. V domě není telefon. Nemohl jsem běžat po čtvrti a shánět nějaký aparát. Chabiron ji vzal na záda a odvezl do nemocnice. Nic jiného se nedalo dělat.“

„Víte určitě, že dýchala?“

„Ano, s takovým divným chroptěním v krku.“

Fotografové se činili. Lomel si dělal poznámky do červeného zá-pisníčku.

„Všichni z domu se na mě sesypali. V jednu chvíli sem vklouzli kluci. Nemohl jsem se odtud hnout. Chtěl jsem vám dát zprávu. Poslal jsem ženskou, která tu zřejmě dělá domovnicí, a nařídil jsem jí, aby vám řekla...“

Ukazuje na nepořádek okolo, dodal:

„Nemohl jsem se ani porozhlédnout v bytě.“

Byl to jeden z novinářů, který jim podal prázdnou tubu od vero-nalu.

„Každopádně je tu tohle.“

To bylo vysvětlení. U Alaina Vernoux se šlo určitě o sebevraždu.

Dosáhl toho, aby se Louise zabila spolu s ním? Nebo jí dal drogu, aniž jí o tom řekl?

V kuchyni byl šálek s bílou kávou, v němž zbývalo na dně ještě trochu tekutiny, a kousek sýra vedle krajíčku chleba, v němž byla obtisknuta dívčina ústa.

Vstávala pozdě, Alain Vernoux ji našel asi u snídane.

„Byla oblečená?“

„Vkošili. Chabiron ji zabalil do přikrývky a tak ji odnesl.“

„Sousedí neslyšeli hádku?“

„Nemohl jsem je vyslechnout. V první řadě jsou haranti a mámy ani nenapadne, aby je odehaly. Jen si je poslechněte.“

Jeden z novinářů se opíral zády o dveře, které se už nedaly za-mknout, aby je někdo neotevřel zvenčí. Julien Chabot chodil sem a tam jako ve zlém snu, jako člověk, jemuž se situace vymkla z rukou.

Dvakrát či třikrát zamířil k mrtvému, než se odhodlal položit ruku na zápěstí, jež viselo z postele.

Znovu a znovu opakoval, buď zapomínáje, že to už řekl, nebo ve snaze přesvědčit sám sebe:

„Je jasné, že jde o sebevraždu.“

Potom se zeptal:

„Chabiron se nevrátí?“

„Předpokládám, že tam zůstane, aby dívku vyslechl, nabude-li vědomí. Bylo by třeba upozornit komisařství. Chabiron slíbil, že mi pošle lékaře...“

Ten právě klepal na dveře, mladý internista, který zamířil přímo k posteli.

„Mrtvý?“

Přikývl.

„A dívka, kterou vám přivezli?“

„Pečují o ni. Má naději, že se z toho dostane.“

Pohlédl na tubu, pokrčil rameny, zamumlal:

„Stále totéž.“

„Jak to, že on je mrtev, zatímco ona...“

Ukázal na zvratky na podlaze.

Jeden z reportérů, který zmizel, aniž si toho všimli, vešel do místnosti.

„Žádná hádka nebyla,“ řekl. „Ptal jsem se sousedek. A je to tím jistější, že dnes ráno byla skoro všechna okna dokořán.“

Lomel prohrabával bezostyšně zásuvky, v nichž toho mnoho ne-bylo, trocha prádla a levného oblečení, drobnůstky bez ceny. Potom se shýbl, aby se podíval pod postel, a Maigret viděl, že si lehá na zem, natahuje paži a vytahuje lepenkovou krabici od bot, převázanou mod-rou stužkou. Lomel se stáhl se svou kořistí do ústraní a při zmatku, který tam panoval, si ho nikdo nevšímal.

Jen Maigret k němu přistoupil.

„Copak je to?“

„Dopisy.“

Byla jich skoro plná krabice, nejen dopisů, ale i malých vzkazů, napsaných ve spěchu na útržky papíru. Louise Sabatiová si všechno schovávala, možná bez vědomí svého milence, ba skoro určitě, jinak by nebyla krabici ukryla pod postel.

„Ukažte!“

Na Lomela udělala jejich četba zřejmě dojem. Řekl nejistě:

„Jsou to milostné dopisy.“

Soudce si konečně všiml, co se děje.

„Dopisy?“

„Milostné dopisy.“

„Od koho?“

„Od Alaina. Podepsané jeho křestním jménem, někdy jen inici-á-lami.“

Maigret, který si přečetl dva tři, byl by rád zabránil, aby šly z ruky do ruky. Byly to patrně nejdojemnější milostné listy, jaké mu kdy přišly do rukou. Doktor je psal se zanícením a někdy i s naivitou dvacetiletého mladíka.

Oslovoval Louisu „Má maličká“.

Někdy „Ty moje chudinko malá“.

A vyprávěl, jako všichni milenci, jak dlouhé jsou dny a noci bez ní, jak je jeho život prázdný, o domě, kde naráží do zdi jako pták v kleci, říkal jí, že by ji byl chtěl poznat dřív, dokud se jí nedotkl žádný muž, a jaký vztek se ho zmocňoval večer, když ležel sám v posteli, při pomyšlení na její milování s jinými.

Někdy se na ni obracel jako na nezodpovědné dítě, jindy to byly výkřiky nenávisti a zoufalství.

„Pánové...“ ozval se Maigret se staženým hrdlem.

Nikdo ho nedbal. Nebyla to jeho věc. Chabot, celý zrudlý, s opo-cenými skly brýlí, četl dál:

„Odešel jsem od Tebe před půl hodinou a vrátil se do svého vě-zení. Cítím potřebu navázat s tebou znovu kontakt...“

Znal ji necelých osm měsíců. Bylo tu skoro dvě stě dopisů, ně-ktelé dny napsal tři, jeden za druhým. Na mnohých nebyla známka. Zřejmě jí je nosil.

„Kdybych byl muž...“

Maigret pocítil úlevu, když uslyšel, že se dostavili policisté, kteří rozehnali dav a drobotinu.

„Udělal bys nejlíp, kdybys je vzal s sebou,“ pošeptal příteli.

Museli je posbírat ze všech rukou. Ti, kdo je vraceli, vypadali rozpačitě... Váhali teď obrátit se k posteli, a pokud pohlédli na ležící tělo, činili tak plaše, jako by se za to omlouvali.

Tak jak byl, bez brýlí, s uvolněnou a jasnou tváří, Alain Ver-noux se zdál o deset let mladší než zaživa.

„Matka si asi dělá starosti...“ poznamenal Chabot s pohledem na hodinky.

Zapomněl na dům v Rabelaisově ulici, kde byla celá rodina, otec, matka, žena, děti, a že by bylo třeba podat jim konečně zprávu.

Maigret mu to připomněl. Soudce zamumlal:

„Radši bych tam nešel.“

Komisař se neodvažoval nabídnout se. A možná že jeho přítel se ho o to naopak neodvažoval požádat.

„Pošlu Férona.“

Ten se zeptal: „Kam?“

„Do Rabelaisovy ulice, dát jim zprávu. Promluvte napřed s jeho otcem.“

„Co mu mám říct?“

„Pravdu.“

Malý komisař procedil mezi zuby:

„Pěkná fuška!“

Tady už neměli nic na práci. Nebylo už co objevit v bytě chu-dáka děvčete, jehož jediným pokladem byla krabice dopisů. Bezpo-chyby všemu nerozuměla. Ale na tom nezáleželo.

„Jdeš, Maigrete?“

A k lékaři:

„Zařídíte převoz těla?“

„Do márnice?“

„Bude nutné provést pitvu. Nevím, jak...“

Obrátil se k oběma strážníkům:

„Nepouštějte nikoho dovnitř.“

Sešel po schodišti s lepenkovou krabicí pod paží, musil si razit cestu davem nashromážděným dole. Nepomyslel na vůz. Byli na dru-hém konci města. Novinář z Bordeaux sám přispěchal.

„Kam vás mám zavézt?“

„Ke mně domů.“

„Clemenceauova ulice?“

Většinu cesty projeli mlčky. Teprve sto metrů od domu Chabot zamumlal:

„Předpokládám, že tím případ končí.“

Nebyl si tím zřejmě tak docela jistý, protože se díval kradmo na Maigrera a ten nesouhlasil, neřekl ani ano ani ne.

„Nevidím žádný důvod, jestli nebyl vinen, aby...“

Zmlkl, protože jeho matka, která se jich už zřejmě nemohla do-čkat, jakmile zaslechla auto, už otvírala dveře.

„Říkala jsem si, co se stalo. Viděla jsem lidi utíkat, jako kdyby se něco dělo.“

Poděkoval reportérovi. Cítil se povinen mu nabídnout:

„Dáte si skleničku?“

„Děkuji. Musím honem zavolat svoje noviny.“

„Pečeně už bude vysušená. Čekala jsem vás v půl jedné. Vypa-dáš unaveně, Juliene. Nezdá se vám, Julesi, že špatně

vypadá?“

„Měla bys nás nechat chvíli o samotě, maminko.“

„Vy nechcete jíst?“

„Ne hned.“

Naléhala na Maigreta.

„Nestalo se nic zlého?“

„Nic, co by vás mohlo znepokojit.“

Dal přednost tomu, říci jí pravdu, alespoň část pravdy.

„Alain Vernoux spáchal sebevraždu.“

Rekla jen:

„Ach!“

Potom, potřásajíc hlavou, zamířila do kuchyně.

„Pojďme do pracovny. Ledaže máš hlad?“

„Ne.“

„Nalej si.“

Byl by si rád dal sklenici piva, ale věděl, že v domě žádné není. Prohledal skříňku na likéry, vzal bez rozmyšlení láhev pernodu.

„Rose ti přinese vodu a led.“

Chabot padl do křesla, kde hlava jeho otce, spočívající tam kdysi před ním, vykreslila na kůži temnější skvrnu. Krabice od bot byla na pracovním stole, i se stužkou, kterou ji opět převázali.

Soudce pocíťoval naléhavou potřebu uklidnit se. Byl krajně rozčilený.

„Pročpak si nevezmeš trochu alkoholu?“

Z pohledu, kterým se Chabot podíval po dveřích, Maigret po-cho-pil, že přestal pít na matčin nátlak.

„Radši ne.“

„Jak chceš.“

Navzdory teplému dni plápolal v krbu oheň a Maigret, kterému bylo příliš horko, musil od něho poodstoupit.

„Co si o tom myslíš?“

„O čem?“

„O tom, co udělal. Proč, jestli nebyl vinen...“

„Četl jsi některé jeho dopisy, ne?“

Chabot sklonil hlavu.

„Komisař Féron vtrhl včera do Louisina bytu, vyslyšel ji, od-vedl ji na komisařství, nechal ji celou noc za mřížemi.“

„Jednal bez mého příkazu.“

„Já vím, ale přesto to udělal. Dnes ráno se Alain na ni běžel po-dí-vat a všechno se dozvěděl.“

„Nechápu, co se tím změnilo.“

Cítil to dobře, ale nechtěl to přiznat.

„Myslíš, že to bylo proto?...“

„Myslím, že je to dostatečný důvod. Nazítří by o tom vědělo celé město. Féron by byl to děvče pravděpodobně dál pronásledoval a nakonec by ji odsoudili za prostituci.“

„Byla to od něho nerozvážnost. Ale to přece není důvod se za-bít.“

„To záleží na tom, o koho jde.“

„Ty jsi přesvědčený, že není vinen.“

„A ty?“

„Já si myslím, že všichni ho budou pokládat za vinného a budou spokojeni.“

Maigret na něho překvapeně pohlédl.

„Chceš říct, že případ uzavřeš?“

„Nevím. Už nevím.“

„Vzpomínáš si, co nám Alain řekl?“

„Ohledně čeho „

„Že blázen má svou logiku. Blázen, jehož šílenství si po celý jeho život nikdo nevšiml, nezačne zčistajasna zabíjet bez důvodu. K tomu je potřeba přinejmenším podnětu. Je třeba nějakého důvodu, který se zdravému člověku může jevit jako nedostatečný, ale jemu stačí.“

„První obětí byl Robert de Courçon, v mých očích jen tahle je-diná je důležitá, protože jen ta nás může přivést na stopu.“

„Veřejné mínění se také nevytvoří jen tak zničehonic.“

„Ty dáš na mínění davu?“

„Stává se, že se mýlí ve svých projevech. Nicméně skoro vždycky, jak jsem mohl během let konstatovat, má vážný podklad. Řekl bych, že dav má instinkt...“

„Takže je to tedy Alain...“

„Tak daleko ještě nejsme. Když byl zabit Robert de Courçon. Lidé si spojili oba domy v Rabelaisově ulici, a v té chvíli nešlo ještě o šílenství. Zavraždění Courçona nebylo nutně dílem blázna nebo mani-aka. K tomu, že se ho někdo odhodlal zabít, mohl mít zcela přené důvody, nebo to udělal v záchvatu vzteku.“

„Pokračuj.“

Chabot kapituloval. Maigret by mu byl mohl říci cokoli a on by byl souhlasil. Měl dojem, že tu právě ničili jeho kariéru,

jeho život.

„Nevím o nic víc než ty. Byly spáchány dvě další vraždy, těsně po sobě, obě dvě nevysvětlitelné, obě provedené týmh způsobem, jako by vrahovi záleželo na tom, aby zdůraznil, že jde o jednoho a téhož pachatele.“

„Myslel jsem, že zločinci používají obvykle jedné a téže me-tody.“

„Já si říkám, proč měl tak naspěch?“

„Naspěch v čem?“

„Aby znovu zabil. A potom zase. Jako by chtěl lidem dobře vští-pit přesvědčení, že po ulicích běhá šílenec.“

Tentokrát pozvedl Chabot živě hlavu.

„Chceš říct, že není šílený?“

„To zrovna ne.“

„Co tedy?“

„Lituji, že jsem si o téhle otázce nepopovídal důkladněji s Alai-nem Vernouxem. To málo, co nám o tom řekl, mi utkvělo v hlavě. Ani blázen nemusí nutně jednat jako blázen.“

„To je jasné. Jinak by nebyli žádní na svobodě.“

„A nezabíjí také a priori proto, že je blázen.“

„Nechápu. Co z toho vyvozuješ?“

„Nevyvozuji z toho nic.“

Trhli sebou, když uslyšeli telefon. Chabot zvedl sluchátko, změ-nil chování, hlas.

„Ale ano, paní. Je tu. Předám vám ho.“

A k Maigretovi:

„Tvoje žena.“

Říkala na druhém konci:

„To jsi ty? Neruším tě při obědě? Jste ještě u stolu?“

„Ne“

Bylo zbytečné vykládat jí, že ještě nejedl.

„Tvůj šéf mi volal před půl hodinou a ptal se, jestli se zítra ráno určitě vrátíš. Nevěděla jsem, co mu mám říci, protože když jsi volal, zdálo se, že si nejsi jistý. Řekl mi, jestli mám možnost ti znovu za-volat, abych ti oznámila, že dcera nevím kterého senátora je dva dny nezvěstná. Není to ještě v novinách, protože to vzbudí rozruch. Víš, o koho se jedná?“

„Ne.“

„Říkal nějaké jméno, ale já je zapoměla.“

„Zkrátka chce, abych se určitě vrátil?“

„Takhle to neřekl. Přesto jsem pochopila, že by byl moc rád, kdyby ses toho ujal ty sám.“

„Prší?“

„Je nádherné počasí. Jak ses rozhodl?“

„Udělám, co bude v mých silách, abych byl v Paříži zítra ráno. Musí být nějaký noční vlak. Nedíval jsem se ještě do jízdního řádu.“

Chabot na něho kýval, že noční vlak existuje.

„Všechno v pořádku ve Fontenay?“

„Všechno v pořádku.“

„Pozdravuj soudce.“

„Vyřídím.“

Když zavěsil, nebyl by dokázal říci, zda je jeho přítel zoufalý, nebo nadšený, že odjede.

„Musíš zpátky?“

„Budu muset.“

„Měli bychom se snad najíst?“

Maigret s lítostí opouštěl bílou krabici, která mu tak trochu při-opínala rakev.

„Před matkou o tom nebudeme mluvit.“

Nedospěli ještě k moučníku, když u dveří někdo zazvonil. Rose šla otevřít a přišla oznámit:

„Je tu policejní komisař a chce...“

„Uved'te ho do pracovny.“

„To jsem udělala. Čeká. Říká, že to není nic naléhavého.“

Paní Chabotová se nutila hovořit o všem možném, jako by se nic nedělo. Dolovala z paměti jména lidí, kteří zemřeli, nebo dávno odešli z města, a vyprávěla jejich osudy.

Konečně vstali od stolu.

„Nechám vám donést kávu do pracovny.“

Přinesli kávu všem třem a Rose postavila téměř nábožným po-hy-bem na táč sklenky a láhev koňaku. Musili počkat, až zavře dveře.

„Tak co?“

„Byl jsem tam.“

„Doutník?“

„Děkuji. Ještě jsem neobědval.“

„Chcete, abych vám dal něco přinést?“

„Telefonoval jsem ženě, že budu hned doma.“

„Jak to proběhlo?“

„Správce mi otevřel vrata a já mu řekl, že chci mluvit s Huber-tem Vernouxem. Nechal mě stát na chodbě, zatímco mu to šel oznámit. Trvalo to dlouho, sedmi nebo osmiletý chlapec se na mě přišel podívat shora ze schodů a slyšel jsem, jak ho matka volá. Někdo jiný mě pozoroval z pootevřených dveří, nějaká stará žena, ale nevím, jestli to byla paní Vernouxová nebo její sestra.“

„Co řekl Vernoux?“

„Přišel zezadu z chodby, a když byl asi tři čtyři metry ode mne, ptal se v chůzi:

„Našli jste ho?“

Rekl jsem mu, že mám pro něho špatnou zprávu. Nenabídl mi, abychom šli do salónu, nechal mě stát na chodbě a koukal se na mě ze své výše, ale viděl jsem dobře, že se mu třáslы rty a prsty.

'Váš syn je mrtev,' oznámil jsem mu konečně.

A on odpověděl:

'To vy jste ho zabil?'

'Spáchal sebevraždu, dnes ráno, v pokoji své milenky.' „

„Zdál se být překvapený?“ zeptal se vyšetřující soudce.

„Mám dojem, že z toho měl šok. Otevřel ústa, jako by se chtěl na něco zeptat, pak jen zamumlal:

'Tak on měl milenku!'

Nezeptal se mě, ani kdo to je, ani co se s ním stalo. Zamířil k vra-tům, aby je otevřel, a poslední slova, když se se mnou loučil, byla:

'Teď už nám snad ti lidé dají pokoj.'

Ukázal bradou na zvědavce shromážděné na chodníku, hloučky postávající na druhé straně ulice, na novináře, kteří využili toho, že zůstal chvíli stát ve dveřích, aby si ho vyfotografovali.“

„Nepokusil se jim vyhnout?“

„Naopak. Když je uviděl, zůstal stát, čelil jim zpřímá z očí do očí, potom pomalu zavřel vrata a slyšel jsem, jak zastrkuje závoru.“

„Co děvče?“

„Zastavil jsem se v nemocnici. Chabiron zůstal u jejího lůžka. Nejsou si ještě jisti, jestli se z toho dostane, kvůli nevím jaké srdeční vadě.“

Kávy se nedotkl, vypil naráz sklenku koňaku a vstal.

„Mohu se jít najíst?“

Chabot přikývl, že ano, a vstal rovněž, aby ho vyprovodil.

„Co mám dělat potom?“

„Ještě nevím. Zastavte se u mne v kanceláři. Prokurátor tam bude čekat ve tři hodiny.“

„Pro každý případ jsem nechal dva muže před domem v Rabe-lai-sově ulici. Spousty lidí se procházejí okolo, zastavují se a polohla-sem debatují.“

„Jsou klidní?“

„Teď, když Alain Vernoux spáchal sebevraždu, myslím, že už nehroží žádné nebezpečí. Vždyť víte, jak to chodí.“

Chabot pohlédl na Maigret, jako by říkal:

„Tak vidíš!“

Byl by za to dal nevímco, kdyby mu přítel odpověděl:

„Ale ano. Je po všem.“

Jenže Maigret neřikal nic.

Kapitola osmá
INVALIDA Z GROS-NOYER

Když šel od Chabota, zabočil Maigret kousek před mostem do-prava a už deset minut kráčel dlouhou ulicí, kde to nevypadalo ani jako město, ani jako vesnice.

Zpočátku byly ještě domky – bílé, červené, šedé, včetně veli-kého domu a sklepů obchodníka s vínem přilepeny jeden na druhý, ale nemělo to ráz například ulice Republiky, a některé z nich, obílené vápnem, jen přízemní, byly spíše jen chalupami.

Pak tu byly proluky, úzké uličky, odkud bylo možno zahlédnout zeleninové zahrady sestupující po mírném svahu k

řece, občas bílou kozu, přivázanou ke kůlu.

Na chodníku nepotkal takřka nikoho, ale otevřenými dveřmi za-hlédl v přízemí rodiny, které zdánlivě bez pohnutí naslouchaly rádiu anebo pojídaly dorty, jinde zase muže v košili, čtoucího noviny, dále stařenku, která spala u velkých stojacích hodin s měděným kyva-dlem.

Zahrady se poznenáhlu zvětšovaly a proluky mezi zdmi rozšiřo-valy, řeka Vendée, nesoucí větve urvané posledními vichřicemi, se přibližovala k cestě.

Maigret, který odmítl dát se odvézt vozem, toho začínal litovat, protože si nemyslel, že je to tak daleko, a sluníčko ho už páliło do šíje. Trvalo mu skoro půl hodiny, než došel na křižovatku Gros-Noyer, za níž, jak se zdálo, už byly jen louky.

Tři mládenci, oblečení v námořnické modři, s napomádovanými vlasy, kteří se opírali o dveře hostince a zřejmě nevěděli, kdo je, na něho hleděli s agresivní ironií venkovanu vůči městskému člověku, který k nim zabloudil.

„Dům paní Pageové?“ zeptal se jich.

„Chcete říci Léontiny?“

„Neznám její křestní jméno.“

To je stačilo rozesmát. Shledávali směšným, že někdo nezná křestní jméno Léontiny.

„Jestli je to ona, jděte tamhle do těch dveří.“

Dům, který mu ukázali, měl jen přízemí, tak nízké, že Maigret mohl dosáhnout rukou na střechu. Dveře, natřené nazeleno, byly ze dvou částí, jako bývají někdy dveře do stájí, horní část byla otevřená, spodní zavřená.

Nejdříve neviděl nikoho v kuchyni, která byla velmi čistá, s bí-lými kachlovými kamny, kulatým stolem pokrytým kostkovaným voskovaným plátnem, se šeríkem ve strakaté váze, vyhrané zřejmě na pouti, na krbu plno drobností a fotografií.

Zatřepal zvonečkem visícím na provázku.

„Copak je?“

Maigret ji viděl vyjít z pokoje, jehož dveře byly nalevo; to byly jediné místnosti v domě. Ženě mohlo být právě tak dobře padesát jako pětadesát. Vyschlá a tvrdá, jako byla pokojská v hotelu, pro-hlížela si ho se selskou nedůvěřivostí, aniž se přiblížila ke dveřím.

„Co chcete?“

Potom najednou:

„Nejste vy ten, co dali jeho fotku do novin?“

Maigret zaslechl šramot v pokoji. Mužský hlas se ptal:

„Kdo je to, Léontine?“

„Komisař z Paříže.“

„Komisař Maigret?“

„Myslím, že se tak jmenuje.“

„Ať jde dál.“

Opakovala bez pohnutí:

„Pojďte dál.“

Sám nadzvedl petlici, aby otevřel dolní část dveří. Léontine ho nevyzvala, aby se posadil, neříkala nic.

„Vy jste byla hospodyní u Roberta de Courçon, že ano?“

„Patnáct let. Policie a novináři se mě už ptali na všechno možné. Nevím nic.“

Ze svého místa viděl teď komisař bílou místnost se zdmi ozdo-be-nými barvotisky, nohy vysoké ořechové postele s červenou peři-nou na ní a kouř z dýmky se táhl až k jeho chřípí. Muž sebou vrtěl.

„Chci vidět, jaký je...“ brebentil.

A ona k Maigretovi, bez jakékoliv přivětivosti:

„Slyšíte, co říká můj manžel? Pojďte dál. Je upoután na lůžko.“

Muž, který tam seděl, měl zarostlou tvář, okolo něho byly rozlo-ženy noviny a populární romány. Kouřil pěnovku s dlouhou troubelí a na nočním stolku na dosah ruky měl litr bílého vína a skleničku.

„Nohy,“ vysvětlovala Léontine. „Od té doby, co ho přimáčkly ná-razníky mezi vagóny. Pracoval na dráze. Dalo se mu to do kostí.“

Krajkové záclony tlumily světlo a dva květináče s pelargóniemi rozveselovaly okenní parapet.

„Četl jsem všechny historky, které se o vás vyprávějí, pane Mai-g-rete. Čtu celý boží den. Předtím jsem nečetl vůbec. Přines skle-ničku, Léontine!“

Maigret nemohl odmítnout. Ťukli si. Pak, využívaje toho, že žena zůstala v pokoji, vytáhl z kapsy kus olověné trubky, kterou si vzal s sebou.

„Znáte to?“

Zůstala klidná. Řekla:

„Samozřejmě.“

„Kde jste to viděla naposled?“

„V salóne na velkém stole.“

„U Roberta de Courçon?“

„U pána, ano. Je to z předělávky, minulou zimu se musela vy-mě-nit část potrubí, protože mrazem popraskaly vodovodní trubky.“

„On měl tenhle kus trubky na stole?“

„Tam toho bylo. Říkalo se tomu salón, ale byla to místnost, kde byl v jednom kuse a kde pracoval.“

„Vy jste mu uklízela?“

„Co mně dovolil dělat, zamést podlahy, utřít prach – ale to se ne-smělo s ničím hnout – a umýt nádoby.“

„Byl maniak?“

„To jsem neřekla.“

„Komisaři to můžeš říct,“ našeptával jí manžel.

„Nemůžu si na něj stěžovat.“

„Ledaže ti někdy celé dlouhé měsíce nezaplatil.“

„To není jeho vina. Kdyby mu ti naproti byli dali peníze, které mu patřily...“

„Neměla jste chuť tuhle trubku zahodit?“

„Pokusila jsem se. Nařídil mi, abych ji tam nechala. Používal ji jako těžítka. Vzpomínám si, že ještě řekl, že by se mohla hodit, kdyby se k němu vloupali zloději. To je divný nápad, protože měl všude po zdech plno pušek. Sbíral je.“

„Je to pravda, pane komisaři, že se jeho synovec zabil?“

„Je to pravda.“

„Myslíte, že je to on? Ještě trochu bílého? Víte, jak jsem říkal ženě, když jde o boháče, vůbec se je nepokouším pochopit. Oni ne-myslejí ani necítí jako my.“

„Znal jste Vernouxovy?“

„Jako všichni, jen od vidění. Slyšel jsem vykládat, že už nemají peníze, že si dokonce nějaké vypůjčili od služebnictva, ale musí to být pravda, protože Leóntinin pán už nedostával důchod a nemohl jí za-platit.“

Jeho žena mu dávala znamení, aby tolik nemluvil. Neměl toho ostatně mnoho co říci, ale byl šťastný, že má společnost a že vidí komisaře Maigreta z masa a kostí.

Ten od nich odešel s nakyslou příchutí bílého vína v ústech. Na zpáteční cestě už bylo živěji. Chlapci a děvčata se vraceli na kolech na venkov. Rodinky mířily pomalým krokem k městu.

V Paláci byli asi ještě všichni pohromadě v soudcově kanceláři. Maigret odmítl se k nim přidat, protože nechtěl ovlivnit jejich rozhodnutí.

Rozhodnou se vyšetřování uzavřít, považující doktorovu sebe-vraždu za přiznání?

Bylo to pravděpodobné, a v tom případě si to bude Chabot do smrti vyčítat.

Když došel do Clemenceauovy ulice, otevřel se mu výhled do dlouhé ulice Republiky, kde se to lidmi přímo hemžilo, někteří se procházeli po obou chodnících, jiní vycházeli z kina a na terase ka-várny U pošty byly všechny židle obsazené. Slunce mělo již narudlé zabarvení západu.

Zamířil k náměstí Viete, přešel okolo příteleva domu, kde za okny prvního patra zahlédl paní Chabotovou. V Rabelaisově ulici postávali ještě zvědavci naproti domu Vernouxových, ale snad proto, že do něho zavítala smrt, drželi se lidé v uctivé vzdálenosti, většinou na protějším chodníku.

Maigret si znovu řekl, že tenhle případ se ho netýká, že dnes ve-čer má odjet, že riskuje, že s ním bude kdekdo nespokojený a roz-kmotří se s přítelem.

Načež, neschopen odolat, natáhl ruku ke klepátku na dveřích. Musil dlouho čekat, vystaven pohledům procházejících se lidí, než konečně zaslechl kroky a správce pootevřel křídlo vrat.

„Chtěl bych mluvit s panem Hubertem Vernouxem.“

„Pána není nikde vidět.“

Maigret vstoupil bez pozvání. V hale bylo přitímí. Nebylo slyšet sebemenší zvuk.

„Je ve svém bytě?“

„Myslím, že si lehl.“

„Jedna otázka: vedou okna vašeho pokoje na ulici?“

Správce se zdál být v rozpacích, mluvil potichu:

„Ano. Ve třetím patře. Žena a já spíme v mansardách.“

„A vidíte na dům naproti?“

Aniž cokoliv zaslechl, dveře salónu se pootevřely a Maigret po-znal siluetu švagrové.

„Copak je, Arséne?“

Viděla komisaře, ale nepromluvila na něho.

„Říkal jsem panu Maigretovi, že pana není nikde vidět.“

Nakonec se obrátila k němu.

„Chtěl jste mluvit se švagrem?“

Odhodlala se otevřít víc dveře.

„Pojďte dál.“

Byla sama v rozlehlém salóně se staženými závěsy, na stolku sví-tila jediná lampa. Nebyla tu žádná rozevřená knížka, žádné no-viny, žádné vyšívání nebo cokoliv jiného. Asi tam seděla jen tak, s rukama v klíně, když zvedl klepátko.

„Mohu vás přijmout místo něho.“

„Ale já chci mluvit s ním.“

„I kdybyste šel za ním, nebude pravděpodobně ve stavu, aby vám mohl odpovědět.“

Šla ke stolku, na němž byla řada lahví, vzala jednu, která obsa-ho-vala burgundský marc, ale teď byla prázdná.

„V poledne byla ještě zpoloviny plná. Nebyl ani čtvrt hodiny v téhle místnosti, když jsme ještě seděli u oběda.“

„Stává se to často?“

„Skoro denně. Teď bude spát tak pět nebo šest hodin a pak bude mít krví podlité oči. Sestra a já jsme se pokoušely láhve zamknout, ale on si vždycky poradí. Je lepší, když se to odehrává tady než v bůhví-jaké krčmě.“

„Chodívá někdy do hospod?“

„Jakkak to podle vás máme vědět? Odejde si malými dvířky bez našeho vědomí, a když potom vidíme jeho krvavé oči,

když začne koktat, tak víme, co to znamená. Skončí jako jeho otec.“

„Je to už dlouho, co to začalo?“

„Celé roky. Možná že pil předtím taky a nepůsobilo to tak na něho. Nevypadá na svůj věk, ale je mu přece jen sedmašedesát“

„Požádám správce, aby mě k němu zavedl.“

„Nechcete přijít později?“

„Vracím se dnes večer do Paříže.“

Pochopila, že další slova jsou zbytečná, stiskla zvonek. Objevil se Arsène.

„Zaveďte pana komisaře k pánovi.“

Arsène na ní hleděl s údivem, jako by se ptal, zda to dobře uvá-žila.

„Ať se stane, co se má stát!“

Bez správce by byl Maigret zabloudil v chodbách, které se kři-žo-valy a byly široké a akustické jako chodby v kláštorech. Zahlédl ku-chyň, v níž se leskla měď a kde, jako v Gros-Noyer, stála na stole láhev bílého vína, bezpochyby Arsénova.

Ten, jak se zdálo, nebyl z Maigretova počínání vůbec moudrý. Když se ho zeptal na jeho pokoj, očekával opravdický výsledek. Ne-zeptal se ho však na nic.

V pravém křídle přízemí zaklepal na vyřezávané dubové dveře.

„To jsem já, pane!“ řekl zvýšeným hlasem, aby ho bylo uvnitř slyšet.

Když se ozvalo zabručení:

„Komisař, který je tu se mnou, chce s pánem mluvit“

Stáli nehnutě, zatímco v místnosti někdo přecházel a konečně po-otevřel dveře.

Švagrová se nemýlila, když hovořila o krví podlitých očích, které se upíraly na komisaře s jakousi strnulostí.

„To jste vy!“ vykoktal Hubert Vernoux se zdřevěnělým jazykem.

Musil si lehnout úplně oblečený. Jeho oblek byl pomačkaný, bílé vlasy mu padaly do čela a odhrnul je mechanickým pohybem.

„Co chcete?“

„Chtěl jsem si s vámi promluvit.“

Bylo těžké vyhodit ho. Vernoux, jako kdyby nebyl ještě úplně při smyslech, poodstoupil. Místnost byla neobyčejně velká, s postelí z vyřezávaného, velmi tmavého dřeva, s nebesy, závěsy z vybledlého hedvábí.

Každý kus nábytku byl starobylý, více méně stejného stylu a při-pomínal kapli nebo sakristii.

„Dovolíte?“

Vernoux vešel do koupelny, natočil si sklenici vody a vykloktal se. Když se vrátil, vypadal už trochu lépe.

„Posaďte se. Do tohoto křesla, chcete-li. Mluvil jste s někým?“

„S vaší švagrovou.“

„Řekla vám, že jsem pil?“

„Ukázala mi láhev marců.“

Pokrčil rameny.

„Pořád stejná písnička. Tomu ženy nerozumějí. Muž, kterému zničehožnic oznámí bez obalu, že jeho syn...“

Oči se mu zamžily. Hlas se o tón snížil, zněl plačtivě.

„To je tvrdá rána, komisaři. Zvlášť když člověk má jen tohoto syna. Co dělá jeho matka?“

„Nemám ponětí...“

„Bude nemocná. To je její trik. Je nemocná a nikdo se jí už ne-od-váží nic říci. Chápete? A tak ji zastoupí sestra: říká tomu vzít dům do rukou...“

Připomínal vysloužilého herce, který chce za každou cenu do-jmout. V jeho mírně napučené tváři měnily rysy výraz s udivující rychlostí.

Během několika minut vyjádřily postupně omrzelost, určitou bá-zeň, pak otcovský zármutek, hořkost vůči oběma ženám. Teď vyplou-val znovu na povrch strach.

„Proč jste se mnou chtěl mluvit?“

Maigret, který se neposadil do nabídnutého křesla, vytáhl z kapsy kus trubky a položil ho na stůl.

„Chodil jste často ke švagrovi?“

„Asi tak jednou do měsíce, abych mu donesl peníze. Předpoklá-dám, že se ví, že jsem ho živil?“

„Všiml jste si tedy tohoto kousku trubky na stole?“

Zaváhal, pochopil, že odpověď na tuto otázku je klíčová, a také to, že se musí rozhodnout rychle.

„Myslím, že ano.“

„Je to jediný hmotný důkaz, který v tomto případě máme. Zdá se, že jeho význam nebyl plně doceněn.“

Usadil se, vytáhl z kapsy dýmku a nacpal ji. Vernoux zůstal stát, vypadal ztrhaně, jako by ho prudce rozbolela hlava.

„Můžete mi věnovat okamžik?“

Nepočkal na odpověď a pokračoval:

„Bylo konstatováno, že ty tři vraždy byly více méně nachlup stejné, aniž bylo řečeno, že ta první je ve skutečnosti zcela odlišná od těch ostatních. Vdova Gibonová, právě tah jako Gobillard byli za-vraždění chladnokrevně, úkladně. Člověk, který zazvonil u dveří bývalé porodní asistentky, tam přišel zabíjet, a udělal to bez meškání, hned, na chodbě. Už když stál na prahu, držel zbraň v ruce. Když o dva dny později napadl Gobillarda, neměl možná spadeno právě na něho, ale byl venku, aby někoho zabil. Rozumíte, co tím chci říci?“

Vernoux každopádně vynakládal téměř bolestné úsilí, aby uhodl, kam tím Maigret směřuje.

„Případ Courçon je zcela odlišný. Když vrah přišel k němu, ne-měl u sebe zbraň. Z toho můžeme vyvodit; že nepřišel s úmyslem vraždit. Stalo se něco, co ho k tomu dohnalo. Možná Courçonovo chování, často vyzývavé, možná nějaké výhrůžné gesto z jeho strany?“

Maigret zmlkl, škrtl zápalkou a zapálil si dýmku.

„Co o tom soudíte?“

„O čem?“

„O mém výkladu?“

„Myslel jsem, že případ je uzavřen.“

„I za předpokladu, že by tomu tak bylo, snažím se pochopit.“

„Blázen se asi nezatěžuje takovýmito úvahami.“

„A co kdyby se nejednalo o blázna, v každém případě ne o blázna v tom smyslu, jaký je obvykle přikládán tomuto označení? Uva-žujte se mnou ještě okamžik. Někdo přijde večer k Robertovi de Courçon, nijak se neskrývá, protože nemá dosud špatné úmysly, a důvody, které neznáme, ho přimějí k vraždě. Nezanechá po sobě žádnou stopu, odnese zbraň, což svědčí o tom, že nechce být dopa-den.“

„Jde tedy o člověka, který oběť zná, který má ve zvyku navště-vo-vat ji v tuto dobu.“

„Policie bude nutně pátrat tímto směrem.“

„A určitě se jí podaří dojít až k viníkovi.“

Vernoux na něho hleděl se zamyšleným výrazem, jako by zva-žo-val pro a proti.

„Předpokládejme nyní, že je spáchána další vražda na druhém konci města, na osobě, která nemá nic společného ani s vrahem, ani s Courçonem. Co se stane?“

Muž nedokázal úplně potlačit úsměv.

Maigret pokračoval:

„Nebude se už pátrat především v okruhu příbuzných a známých první oběti. Každého napadne, že jde o blázna.“

Udělal pauzu.

„A to se stalo. A vrah, z přemíry opatrnosti, aby utvrdil tuto hy-potézu o šilenci, spáchal třetí vraždu, tentokrát na ulici, na prvním opilci, který se namanul. Soudce, prokurátor, policie, všichni se na to dali nachytat.“

„Vy ne?“

„Nebyl jsem jediný, kdo tomu nevěřil. Stává se, že se veřejné mí-nění mýlí. Stává se však také často, že mívá stejný druh intuice jako ženy a děti.“

„Chcete říci, že označilo mého syna?“

„Označilo tento dům.“

Nenaléhal, vstál, zamířil ke stolu ve stylu Ludvíka XIII., který sloužil za psací stůl a na němž ležel na podložce dopisní papír. Vzal jeden list a vytáhl z kapsy jiný.

„Psal to Arsène,“ utrousil nedbale.

„Můj správce?“

Vernoux rychle přistoupil a Maigret si všiml, že navzdory své tělnatosti je hbitý, jako často bývají někteří silní lidé.

„Touží po výsledku. Ale neodvažuje se zajít sám od sebe na po-li-cii nebo do Soudního paláce.“

„Arsène nic neví.“

„To je možné, ačkoliv jeho pokoj vede do ulice.“

„Vy jste s ním mluvil?“

„Ještě ne. Rád bych věděl, jestli vám nemá za zlé, že mu nevy-plá-cíte mzdu a že jste si od něho půjčil peníze.“

„To taky víte?“

„A vy, vy mi nemáte co říci, pane Vernoux?“

„Co bych vám měl říci. Můj syn...“

„Nemluvme o vašem synovi. Předpokládám, že jste nikdy nebyl št'asmý?“

Neodpověděl, pozoroval upřeně koberec s tmavými květy.

„Dokud jste měl peníze, mohla vás uspokojovat ješitnost. Ko-nec-konců jste byl ze všech tady nejbohatší.“

„To jsou osobní věci, o nichž nerad hovořím.“

„Přišel jste za poslední roky o hodně peněz?“

Maigret nasadil lehčí tón, jako by to, co říkal, nebylo důležité.

„Na rozdíl od toho, co si myslíte vy, vyšetřování neskončilo a případ zůstává otevřený. Až doposud, z důvodů, jež se mě netýkají, nebylo vyšetřování prováděno podle pravidel. Ale nebude nadále možné vyhnout se výsledku vašeho služebnictva. Budou chtít také strčit nos do vašich obchodních transakcí, přezkoumat vaše bankovní účty. Zjistí to, co všichni tuší, že už celá léta marně zápasíte, abyste zachránil zbytek svého jmění. Za fasádou už není nic než muž, s kterým jeho vlastní rodina jedná bez nejmenších ohledů od té doby, co už není schopen vydělávat peníze.“

Hubert Vernoux otevřel ústa. Maigret ho nenechal promluvit.

„Zavolají také psychiatry.“

Viděl ho zvednout prudce hlavu.

„Nevím, jaký bude jejich názor. Nejsem tu úředně. Vracím se dnes večer do Paříže a odpovědnost za vyšetřování ponese nadále přítel Chabot.“

Řekl jsem vám prve, že první vražda nemusila být nutně dílem blázna. A dodal jsem, že ty dvě následující byly spáchány za určitým účelem, jako výsledek dost ďábelské úvahy.

Avšak nepřekvapilo by mě, kdyby psychiatři pokládali tako-vouto úvahu za důkaz šilenství, zvláštního druhu šilenství, a běžněj-šího, než se soudí, jemuž říkájí paranoia.

Přečetl jste si knihy, které váš syn určitě má ve své pracovně?“

„Někdy jsem si v nich listoval.“

„Měl byste si je znovu přečíst.“

„Nechcete snad tvrdit, že já...“

„Netvrdím nic. Viděl jsem vás včera hrát karty. Viděl jsem vás vyhrát. Jste zřejmě přesvědčen, že i tuhle partii vyhrajete stejným způsobem.“

„Nehraju žádnou partii.“

Protestoval chabě, v hloubi duše mu vlastně lichotilo, že se jím Maigret tolik zabývá a vzdává nepřímou hold jeho obratnosti.

„Chci vás upozornit na jednu chybu, které byste se neměl do-pus-tit. Nic by se nevyřešilo, ba naopak, kdyby došlo k novému vraždění, nebo jen k jednomu jedinému zločinu. Rozumíte, co chci říci? Tak jak to zdůrazňoval váš syn, šílenství má svá pravidla, svou lo-giku.“

Vernoux znovu pootevřel ústa, ale komisař ho opět nepustil ke slovu.

„Skončil jsem. Odjíždím vlakem v půl desáté a musím si ještě před večerí sbalit kufr.“

Jeho partner, zmatený, zklamaný, na něho hleděl a ničemu už ne-rozuměl. Udělal pohyb, aby ho zadržel, ale komisař mířil ke dveřím.

„Najdu cestu sám.“

Chvilí mu to trvalo, potom objevil znovu kuchyň, odkud se vy-no-řil Arsene s tázavým pohledem.

Maigret mu nic neřekl, šel hlavní chodbou, sám si otevřel vrata, která za ním správce zavřel.

Na protějším chodníku už zbyli jen tři čtyři vytrvalci. Jestlipak dnes večer bude výbor bdělosti pokračovat v hlídkování?

Málem zamířil k Soudnímu paláci, kde zasedání pravděpodobně pokračovalo, rozhodl se však udělat, jak řekl, a jít si sbalit zavazadlo. Potom, když se octl opět na ulici, dostal chuť na sklenici piva a posa-dil se na terasu kavárny U pošty.

Všichni se na něho dívali. Mluvílo se tišeji. Někteří lidé začali šeptat.

Vypil dvě velká piva, pomalu, vychutnával je, jako kdyby byl na některé z teras velkých bulvárů, a rodiče se zastavovali, aby ho uká-zali svým dětem.

Viděl jít okolo učitele Chaluse ve společnosti břicháče, kterému něco vyprávěl a šermoval přitom rukama. Chalus komisaře nezahlédl a oba zmizeli za rohem ulice.

Byla už skoro tma a terasa se vylidnila, když namáhavě vstal, aby zamířil k Chabotovu domu. Ten mu přišel otevřít s ustaraným pohle-dem.

„Už jsem si říkal, kde jsi.“

„Na terase kavárny.“

Zavěsil klobouk na stojan, zahlédl prostřený stůl v jídelně, ale ve-čeře nebyla hotova a tak ho přítel uvedl napřed do pracovny.

Po dosti dlouhém mlčení zamumlal Chabot, nedívaje se na Mai-g-reta:

„Ve vyšetřování se pokračuje.“

Zdálo se, že říká:

„Vyhráls. Tak vidíš! Nejsme tak zbabělí, jak sis mysle!“

Maigret se neusmál, kývl maličko na znamení, že to schvaluje.

„Od této chvíle je dům v Rabelaisově ulici hlídán. Zítra přikro-čím k výsledku služebnictva.“

„Málem jsem ti zapomněl vrátit tohle.“

„Opravdu pojedeš dnes večer?“

„Je to třeba.“

„Rád bych věděl, jestli dospějeme k nějakému výsledku.“

Komisař položil na stůl olověnou trubku a prohledával kapsy, aby vyndal Arsenův dopis.

„Co Louise Sahatiová?“ zeptal se.

„Zdá se, že je mimo nebezpečí. Zachránilo ji to, že zvracela. Byla právě po jídle a trávení ještě nezačalo.“

„Co řekla?“

„Odpovídá jednoslabičně.“

„Věděla, že umřou oba?“

„Ano.“

„Souhlasila?“

„Řekl jí, že je nikdy nenechají být šťastnými.“

„Nemluvil s ní o těch třech vraždách?“

„Ne.“

„Ani o otci?“

Chabot mu pohlédl do očí.

„Myslíš si, že je to on?“

Maigret se spokojil se zamrknáním.

„Je šílený?“

„To rozhodnou psychiatři.“

„A tvůj názor?“

„Rád opakuji, že rozumní lidé nezabíjejí. Ale to je jen mínění.“

„Možná ne přilíš ortodoxní?“

„Ne.“
„Vypadáš ustaraně.“
„Čekám.“
„Na co?“
„Že se něco stane.“
„Myslíš, že se stane něco dneska?“
„To doufám.“
„Proč?“
„Protože jsem navštívil Huberta Vernoux.“
„Tys mu řekl...“
„Řekl jsem mu, jak a proč byly spáchány ty tři vraždy. A naznačil jsem mu, jak by měl vrah normálně reagovat.“
Chabot, ještě před chvílí tak pyšný na rozhodnutí, k němuž do-spěl, se tvářil opět vyděšeně.
„Ale... v tom případě... nebojíš se, že...“
„Večere je na stole,“ přišla oznámit Rose, zatímco paní Chabo-tová, mřící do jídelny, se na ně usmívala.

Kapitola devátá KOŇAK NAPOLEON

Kvůli staré dámě bylo opět třeba mlčet, nebo spíše mluvit jen o věcech, které neměly žádnou souvislost s tím, co je znepokojovalo, a tak se toho večera mluvilo o vaření, zvláště o způsobu, jak připravit zajíce a la royale.
Paní Chabotová udělala opět větrníky a Maigret jich snědl se se-bezapřením pět, nespouštěje oči z ručiček starých hodin.

V půl deváté se ještě nic nestalo.

„Máš dost času. Objednal jsem taxi, které se napřed zastaví v ho-telu pro tvoje zavazadla.“

„Musím tam ale stejně zajít zaplatit účet“

„Telefonoval jsem jim, aby to dali na můj účet. To tě odnaučí ne-bydlet u nás, když jednou za dvacet let ráčíš zavítat do Fontenay.“

Donesli jim kávu, koňak. Přijal doutník, protože to patřilo k tra-dici a protože přítelovu matku by mrzelo, kdyby ho odmítl.

Bylo za pět minut devět, vůz přede dveřmi a šofér čekal, když konečně zazvonil telefon.

Chabot se k němu vrhl, zvedl sluchátko:

„To jsem já, ano... Jakže?... Je mrtev? Neslyším vás, Férone... Nekřičte tolik... Ano... Přijdu okamžitě... Ať ho převezou do nemoc-nice, to se rozumí...“

Obrátil se k Maigretovi:

„Musím jít okamžitě tam nahoru. Je naprosto nutné, abys jel dnes v noci?“

„Naprosto.“

„Nebudu tě moci doprovodit na nádraží.“

Kvůli matce víc neřekl, popadl klobouk a svrchník. Až na chod-níku zašeptal:

„U Vernoux došlo k strašlivému výstupu, Hubert Vernoux, na-mol opilý, začal rozbíjet všechno ve svém pokoji a nakonec, zuř-i-vostí bez sebe, si podřezal břitvou zápěstí.“

Komisařův klid ho překvapil.

„Není mrtvý,“ pokračoval Chabot.

„Já vím“

„Jak to, že to víš?“

„Protože tihle lidé nespáchají sebevraždu.“

„Ale jeho syn...“

„Pojď. Čekají na tebe.“

Na nádraží bylo pět minut. Maigret přistoupil k taxíku.

„Máme nejvyšší čas,“ řekl šofér.

Komisař se obrátil naposledy k příteli, který vypadal uprostřed chodníku opuštěně.

„Napišeš mi.“

Byla to monotónní cesta. Na dvou či třech nádražích Maigret vy-stoupil z vlaku, aby si vypil skleničku alkoholu, a nakonec usnul, vnímaje nejasně při každém zastavení volání přednosta stanice a skřípění vozíků.

Dojel do Paříže za rozbřesku a taxi ho zavezlo domů, kde se zdola usmál do otevřeného okna. Žena ho čekala na chodbě u dveří.

„Nejsi moc unavený? Spal jsi trochu?“

Vypil tři velké šálky kávy, než se trochu vzpamatoval:

„Vykoupeš se?“

Samozřejmě že se vykoupe! Bylo dobré slyšet opět paní Maig-re-tovou, cítit vůni bytu a vidět nábytek i věci na svém místě.

„Nerozuměla jsem dobře tomu, cos mi říkal po telefonu. Zabý-val ses nějakým případem?“

„Je uzavřený.“

„Co to bylo?“

„Chlapík, který se nedokázal smířit s prohrou.“

„Nechápu.“

„To nevadí. Jsou lidé, kteří jsou schopni provádět nevímco, než aby se skutáleli po svahu.“

„Musíš vědět, co povídáš,“ podotkla filozoficky a pustila to z hlavy.

V půl desáté ho v šéfově kanceláři informovali o zmizení sená-to-rovy dcery. Byla to ošklivá historka o schůzkách v jednom sklepe za zavřenými dveřmi, kde se odehrávaly více méně orgie a holdovalo omamným drogám.

„Je téměř jisté, že neodešla z vlastní vůle, a je malá pravděpo-dobnost, že byla unesena. Nejpravděpodobnější je, že podlehla příliš silné dávce drogy a že její přátelé propadli panice a mrtvolu ukryli.“

Maigret si opsal seznam jmen, adres.

„Lucas jich už pár vyslechl. Doposud se nikdo nerozhodl pro-mlu-vit.“

Nebylo to jeho řemeslo, přimět lidi, aby mluvili?

„Měl jste se dobře?“

„Kde to?“

„V Bordeaux?“

„Celý čas přšelo.“

Nemluvil o Fontenay. Po tři dny, které strávil zpovídáním mla-dých hlupáků, kteří si o sobě mysleli, jak jsou chytří, neměl čas na to ani pomyslet.

Potom našel v poště dopis s razítkem z Fontenay-le-Comte. Z no-vin už znal zhruba celý závěr případu. Chabot, svým úhledným, se-vřeným písmem, trochu ostrým, které by bylo možno pokládat za ženské, mu sděloval podrobnosti:

V jistém okamžiku, chvíli po tvém odchodu z Rabelaisovy ulice, vklouzl do sklepa a Arsene ho viděl vyjít s lahví koňaku Napoleon, kterou opatrovala rodina Courçonových už po dvě generace.

Maigret se neubránil úsměvu. Hubert Vernoux se pro svou po-slední opičku nespokojil s jen tak ledajakým alkoholem. Vybral si to nejvzácnější, co v domě bylo, úctyhodnou láhev, kterou chovali tak trochu jako šlechtickou zástavu.

Když mu správce přišel oznámit, že večere je na stole, měl už vy-poulené, krví podlité oči. S velikým divadelním gestem mu nařídil, aby ho nechal o samotě, a vykřikl:

Ať se ty děvky navečeří beze mne!

Usedly ke stolu. Asi o deset minut později bylo slyšet tlumený hluk, který vycházel z jeho bytu. Poslaly Arsena, aby se podíval, co se děje, ale dveře byly zavřené na klíč a Vernoux rozbíjel všechno, co mu padlo do ruky, a přitom řval sprostoty.

Jeho švagrová, když ji zpravili, co se děje, navrhla:

Oknem...!

Samy se neobtěžovaly, zůstaly sedět v jídelně, zatímco Arsene vy-šel na dvůr. Jedno okno bylo pootevřené. Odhrnul záclony. Ver-noux ho zahlédl. To už držel v ruce břitvu.

Znovu křičel, aby ho nechali na pokoji, že už toho má dost, a podle Asena dál používal neslušných výrazů, jaké ho nikdo nikdy neslyšel vyslovit.

Když správce volal o pomoc, protože se neodvážil vniknout do pokoje, začal si řezat zápěstí. Vytryskla krev. Vernoux se na ni zdě-šeně podíval a od té chvíle si dal říci. Několik vteřin nato se zhroutil na koberec a omdlel.

Od té chvíle odmítá odpovídat na otázky. Druhý den v nemocnici ho přistihli, jak páral matraci, a museli ho zavřít do speciální cely.

Z Niortu ho přijel poprvé vyšetřit Desprez, psychiatr; zítra má konzultaci se specialistou z Poitiers.

Podle Despreze nemůže být vůbec pochyb o Vernouxově šílen-ství, ale vzhledem k rozruchu, který případ v kraji vzbudil, se chce raději pojistit.

Vydal jsem povolení k pohřbení Alaina. Pohřeb se koná zítra. To děvče, Sabatieová, je pořád ještě v nemocnici a daří se jí dobře. Ne-vím, co s tím. Její otec musí pracovat někde ve Francii, ale nepoda-řilo se nám ho objevit. Nemohu ji poslat do jejího bytu, protože má ještě sebevražedné úmysly.

Matka mluví o tom, že by ji přijala k nám jako služebnou, aby ulehčila trochu Rose, která stárne. Bojím se, aby lidé...

Maigret neměl toho rána čas dočíst dopis až do konce, protože mu přivedli důležitého svědka. Strčil ho do kapsy. Co se s ním stalo, nikdy nezjistil.

„Dostal jsem dopis od Julienu Chabota,“ oznámil večer ženě.

„Co píše?“

Hledal dopis a nenašel ho. Musel mu vypadnout z kapsy, když z ní vytahoval kapesník anebo pytlík s tabákem.

„Chystají se přijmout novou služebnou.“

„To je všechno?“

„Zhruba.“

A teprve dlouho potom, když se zkoumavě prohlédl v zrcadle, zabručel:

„Připadal mi zestárlý.“

„O kom to mluvíš?“

„O Chabotovi.“

„Kolik je mu?“

„Jako mně, s rozdílem tak dvou měsíců.“

Paní Maigretová dělala pořádek v pokoji jako vždycky, než si šla lehnout.

„Byl by udělal líp, kdyby se byl oženil,“ řekla na závěr.

27. března 1953